

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE
UPRAVA ZA PROBACIJO

UPRO v pravo smer

LETNO POROČILO 2018

UČINKOVITO
PRAVOSODJE

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE
UPRAVA ZA PROBACIJO

V probaciji si bomo prizadevali, da vsaka oseba najde svojo pravo smer.

LETNO POROČILO 2018

Ljubljana, april 2019

Republika Slovenija
Ministrstvo za pravosodje
Uprava za probacijo

Letno poročilo za 2018 Uprave za probacijo
Prvo poročilo

Odgovorna oseba: Direktorica: mag. Danijela Mrhar Prelič

Založila: Uprava za probacijo

Oblikovala in uredila: Uprava za probacijo
Odgovorna oseba: dr. Denis Grcić

Letno poročilo 2018 so pripravili:

mag. Danijela Mrhar Prelič
Barbara Starič Strajnar
mag. Simona Svetin Jakopič
dr. Emanuel Banutai
Dragana Stojmenović
dr. Denis Grcić
mag. Vera Siter
Simona Pintar Hadjar
Marko Reberšek
Karin Pez
Jerca Matoš

V letnem poročilu 2018 uporabljeni izrazi, zapisani v slovnični obliki moškega spola, so uporabljeni kot nevtralni in veljajo enakovredno za oba spola.

KAZALO VSEBINE

UVODNE BESEDE	1
1 RAZVOJ PROBACIJSKE SLUŽBE V SLOVENIJI IN VZPOSTAVITVENE AKTIVNOSTI	2
2 ORGANIZACIJSKA STRUKTURA UPRAVE ZA PROBACIJO.....	9
3 IZVRŠEVANJE PROBACIJSKIH NALOG.....	14
3.1 PRIPRAVA POROČILA ZA SODIŠČE ALI DRŽAVNEGA TOŽILCA	14
3.2 ODPRAVA ALI PORAVNAVA ŠKODE.....	16
3.3 IZVRŠEVANJE POGOJNE OBSODBE Z VARSTVENIM NADZORSTVOM	16
3.4 IZVRŠEVANJE POGOJNEGA ODPUSTA Z VARSTVENIM NADZORSTVOM	19
3.5 IZVRŠEVANJE HIŠNEGA ZAPORA.....	21
3.6 ORGANIZACIJA, VODENJE IN NADZOR IZVRŠEVANJA DELA V SPLOŠNO KORIST..	23
3.6.1 Delo v splošno korist – prekršek	23
3.6.2 Delo v splošno korist – kaznivo dejanje	25
3.6.3 Delo v splošno korist – odloženi pregon	28
3.6.4 Izvajanje probacijske naloge organizacija, vodenje in nadzor izvrševanja dela v splošno korist v praksi (prednosti, slabosti, posebnosti).....	29
3.7 SODELOVANJE Z ZAVODI ZA PRESTAJANJE KAZNI ZAPORA	32
3.7.1 Načrtovanje pogojnega odpusta	32
4 STATISTIČNI PRIKAZ IZVAJANJA PROBACIJSKIH NALOG	35
4.1 IZVRŠEVANJE PROBACIJSKIH NALOG NA PROBACIJSKI ENOTI CELJE	43
4.2 IZVRŠEVANJE PROBACIJSKIH NALOG NA PROBACIJSKI ENOTI KOPER.....	44
4.3 IZVRŠEVANJE PROBACIJSKIH NALOG NA PROBACIJSKI ENOTI LJUBLJANA	45
4.4 IZVRŠEVANJE PROBACIJSKIH NALOG NA PROBACIJSKI ENOTI MARIBOR.....	46
4.5 IZVRŠEVANJE PROBACIJSKIH NALOG NA PROBACIJSKI ENOTI NOVO MESTO	47
5 SODELOVANJE Z IZVAJALCI SANKCIJ NA PODROČJU DELA V SPLOŠNO KORIST.....	48
5.1 SPORAZUM O UREJANJU MEDSEBOJNIH PRAVIC IN OBVEZNOSTI V ZVEZI Z IZVRŠEVANJEM DELA V SPLOŠNO KORIST.....	49
5.1.1 Izvajalci sankcij in področje delovanja na območju Probacijske enote Celje	51
5.1.2 Izvajalci sankcij in področje delovanja na območju Probacijske enote Koper	52
5.1.3 Izvajalci sankcij in področje delovanja na območju Probacijske enote Ljubljana ..	53
5.1.4 Izvajalci sankcij in področje delovanja na območju Probacijske enote Maribor ...	54
5.1.5 Izvajalci sankcij in področje delovanja na območju Probacijske enote Novo mesto	55
5.1.6 Najbolj pogosto opravljena dela v okviru dela v splošno korist.....	56
6 SODELOVANJE Z IZVAJALCI SANKCIJ NA PODROČJU STROKOVNE OBRAVNAVE OSEB	57
7 PODROČJE IZOBRAŽEVANJA IN USPOSABLJANJA.....	61
8 PROJEKTNE AKTIVNOSTI	63
9 DELOVANJE NA NACIONALNEM IN MEDNARODNEM PODROČJU	65
10 KADROVSKE IN FINANČNE ZADEVE	70

10.1	KADROVSKE ZADEVE.....	70
10.2	FINANČNE ZADEVE.....	71
11	KLJUČNE NALOGE V LETU 2019.....	73

KAZALO PONAŽORIL

KAZALO SLIK

<i>Slika 1: Novinarska konferenca ob otvoritvi Uprave za probacijo, april 2018, Celje</i>	7
<i>Slika 2: Otvoritev Uprave za probacijo, april 2018, Celje</i>	8
<i>Slika 3: Zaposleni na Upravi za probacijo z ministrom za pravosodje, april 2018, Celje</i>	8
<i>Slika 4: Organizacijska shema Uprave za probacijo</i>	9
<i>Slika 5: Območna organiziranost Uprave za probacijo</i>	10
<i>Slika 6: Probacijska enota Celje</i>	11
<i>Slika 7: Probacijska enota Koper</i>	11
<i>Slika 8: Probacijska enota Ljubljana</i>	12
<i>Slika 9: Probacijska enota Maribor</i>	12
<i>Slika 10: Probacijska enota Novo mesto</i>	13
<i>Slika 11: Opravljanje dela v splošno korist na prostem</i>	31
<i>Slika 12: Opravljanje dela v splošno korist v prostorih izvajalca sankcij</i>	31
<i>Slika 13: Zloženka, namenjena osebam, vključenim v probacijo in širši javnosti</i>	33
<i>Slika 14: Vsebina zloženke</i>	34
<i>Slika 15: Prikaz indeksa rasti PN - po PE in v sumarnem smislu (povprečje UPRO)</i>	36
<i>Slika 16: Prikaz trenda PN (AKTIVA) po PE in v sumarnem smislu UPRO (povprečje)</i>	39
<i>Slika 17: Prikaz trenda povprečne obremenitve (caseload) probacijskih uslužbenecv v letu 2018</i>	40
<i>Slika 18: Prikaz dinamike izvrševanja vseh PN po vrsti PN</i>	42
<i>Slika 19: Prikaz dinamike izvrševanja PN na PE Celje</i>	43
<i>Slika 20: Prikaz dinamike izvrševanja PN na PE Koper</i>	44
<i>Slika 21: Prikaz dinamike izvrševanja PN na PE Ljubljana</i>	45
<i>Slika 22: Prikaz dinamike izvrševanja PN na PE Maribor</i>	46
<i>Slika 23: Prikaz dinamike izvrševanja PN na PE Novo mesto</i>	47
<i>Slika 24: Prikaz opravljenih ur dela v splošno korist</i>	48
<i>Slika 25: Delež opravljenih ur dela v splošno korist</i>	48
<i>Slika 26: Delež zastopanosti izvajalcev sankcij na posameznih PE</i>	50
<i>Slika 27: Področja delovanja izvajalcev sankcij</i>	50
<i>Slika 28: Področje delovanja izvajalcev sankcij na območju PE Celje</i>	51
<i>Slika 29: Področje delovanja izvajalcev sankcij na območju PE Koper</i>	52
<i>Slika 30: Področje delovanja izvajalcev sankcij na območju PE Ljubljana</i>	53
<i>Slika 31: Področje delovanja izvajalcev sankcij na območju PE Maribor</i>	54
<i>Slika 32: Področje delovanja izvajalcev sankcij na območju PE Novo mesto</i>	55
<i>Slika 33: Smernice za delo probacijskega uslužbenca</i>	62
<i>Slika 34: Strokovni delavci hrvaške probacijske službe in UPRO na izobraževanju, maj 2018</i>	62
<i>Slika 35: Skupnostne sankcije, Svet Evrope, Strassbourg</i>	67
<i>Slika 36: CEP, Barcelona</i>	67
<i>Slika 37: CEP, Timisoara</i>	68
<i>Slika 38: CEP, Bruselj</i>	68
<i>Slika 39: Visoka udeležba na prvi predstavitvi Uprave za probacijo na Kazenskopravni šoli, Portorož</i>	69
<i>Slika 40: 23rd Council of Europe Conference of Directors of Prison and Probation Services (CDPPS): Working together effectively: Management and co-operation models between Prison and Probation Services», Estonie</i>	69
<i>Slika 41: Zaposleni na UPRO v letu 2018 s sodelavci z MP</i>	74

KAZALO PREGLEDNIC

<i>Preglednica 1: Gibanje števila PN po PE in v sumarnem smislu UPRO (povprečje)</i>	<i>35</i>
<i>Preglednica 2: Indeks rasti števila PN po PE in v sumarnem smislu UPRO (povprečje)</i>	<i>36</i>
<i>Preglednica 3: Izvrševanje vseh probacijskih nalog po posamezni PE, stanje na dan 1. 4. 2018</i>	<i>37</i>
<i>Preglednica 4: Izvrševanje vseh probacijskih nalog po posamezni PE, stanje na dan 31. 12. 2018 ...</i>	<i>37</i>
<i>Preglednica 5: Zaključene probacijske naloge po posamezni PE.....</i>	<i>38</i>
<i>Preglednica 6: Izvrševanje (AKTIVA) probacijskih nalog po posamezni PE.....</i>	<i>39</i>
<i>Preglednica 7: Povprečna obremenitev (caseload) probacijskih uslužbencev v letu 2018</i>	<i>40</i>
<i>Preglednica 8: Izvrševanje posameznih PN v letu 2018</i>	<i>41</i>
<i>Preglednica 9: Izvrševanje posameznih PN v letu 2018 – Probacijska enota Celje</i>	<i>43</i>
<i>Preglednica 10: Izvrševanje posameznih PN v letu 2018 – Probacijska enota Koper.....</i>	<i>44</i>
<i>Preglednica 11: Izvrševanje posameznih PN v letu 2018 – Probacijska enota Ljubljana.....</i>	<i>45</i>
<i>Preglednica 12: Izvrševanje posameznih PN v letu 2018 – Probacijska enota Maribor</i>	<i>46</i>
<i>Preglednica 13: Izvrševanje posameznih PN v letu 2018 – Probacijska enota Novo mesto</i>	<i>47</i>
<i>Preglednica 14: Število naloženih ur dela v splošno korist</i>	<i>48</i>
<i>Preglednica 15: Število sklenjenih Sporazumov z izvajalci sankcij v letu 2019</i>	<i>49</i>
<i>Preglednica 16: Izvajalci sankcij na področju strokovne obravnave oseb na območju PE Celje</i>	<i>58</i>
<i>Preglednica 17: Izvajalci sankcij na področju strokovne obravnave oseb na območju PE Koper</i>	<i>58</i>
<i>Preglednica 18: Izvajalci sankcij na področju strokovne obravnave oseb na območju PE Ljubljana ...</i>	<i>59</i>
<i>Preglednica 19: Izvajalci sankcij na področju strokovne obravnave oseb na območju PE Maribor</i>	<i>60</i>
<i>Preglednica 20: Izvajalci sankcij na področju strokovne obravnave oseb na območju PE Novo mesto</i>	<i>60</i>
<i>Preglednica 21: Pregled zaposlenih po vrsti delovnega mesta in vrsti delovnega razmerja v UPRO ..</i>	<i>71</i>

SEZNAM KRATIC

- CSD – Center za socialno delo
- CEP – Evropsko združenje probacijskih služb
- DSK – Delo v splošno korist
- DT – Državni tožilec
- IS – Izvajalec sankcij (Izvajalska organizacija)
- MDDSZ – Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
- MJU – Ministrstvo za javno upravo
- MNZ – Ministrstvom za notranje zadeve
- MP – Ministrstvo z pravosodje
- NVO – Nevladne organizacije
- PE – Probacijska enota
- PE CE – Probacijska enota Celje
- PE LJ – Probacijska enota Ljubljana
- PE KP – Probacijska enota Koper
- PE MB – Probacijska enota Maribor
- PE NM – Probacijska enota Novo mesto
- ProbIS – Probacijski informacijski sistem
- URSIKS – Uprava Republike Slovenije za izvrševanje kazenskih sankcij
- UPRO – Uprava Republike Slovenije za probacijo
- VN – Varstveno nadzorstvo
- ZKP – Zakona o kazenskem postopku
- ZP-1 – Zakon o prekrških
- ZPKZ – Zavod za prestajanje kazni zapora
- ZPro – Zakon o Probaciji
- ZUJF – Zakon za uravnoteženje javnih financ

UVODNE BESEDE

S ponosom in velikim veseljem vam predstavljamo prvo Letno poročilo Uprave za probacijo. V Sloveniji so bile vse do njene ustanovitve pristojnosti in odgovornosti, ki se nanašajo na izvrševanje alternativnih kazni, razpršene med različne akterje. Večino nalog so izvajali centri za socialno delo, del nalog pa tožilstva, sodišča, zapori in policija. Sistem izvrševanja alternativnih sankcij tako ni bil celovito organiziran na ravni države, Slovenija je bila tudi edina država članica EU, ki ni imela organizirane enovite probacijske službe. S sprejetjem Zakona o probaciji (maja 2017) so bili izpolnjeni vsi zakonski pogoji za ustanovitev organa v sestavi Ministrstva za pravosodje.

Probacijska služba je organ, ki je zakonsko določen za izvrševanje kazni in ukrepov v skupnosti. Probacija je izvrševanje pogojne obsodbe z varstvenim nadzorstvom, dela v splošno korist kot načina izvršitve kazni zapora ali denarne kazni ter hišnega zapora na podlagi sodne odločbe po kazenskem zakoniku, pogojnega odpusta z varstvenim nadzorstvom na podlagi odločbe komisije za pogojni odpust po kazenskem zakoniku, dela v splošno korist v postopku poravnavanja ali pri odloženem pregonu, naloge odprave ali poravnave škode pri odloženem pregonu na podlagi sklepa ali sporazuma državnega tožilca po zakonu, ki ureja kazenski postopek.

Poslanstvo probacijske službe opredeljujemo kot izvrševanje kazni in ukrepov v skupnosti, pri čemer se storilca kaznivega dejanja vključuje v družbo ter se mu nalaga izpolnitev določenih obveznosti in nalog, s ciljem zmanjševanja ponavljanja kaznivih dejanj ter zagotavljanja varnosti v skupnosti in poštenega pravosodja. Uprava za probacijo tako s strokovno obravnavo osebam, ki so v probacijo vključene po kazenskem zakoniku, nudi pomoč pri identifikaciji vzrokov, ki so vplivali na storitev kaznivega dejanja, pri njihovem odpravljanju, pomoč pri razreševanju osebnih stisk in težav, pomoč pri urejanju življenjskih okoliščin in vzpostavljanju sprejemljivih oblik vedenja. Strokovna obravnavo lahko vključuje tudi spremljanje vedenja oseb v različnih življenjskih okoljih z namenom prepoznavanja in odpravljanja tistih oblik vedenja, ki ovirajo uspešno vključevanje v družbo.

Letno poročilo zajema predstavitev vzpostavitvenih aktivnosti, ki so bile izvedene in ki so bile nujno potrebne za ustanovitev organa v sestavi Ministrstva za pravosodje. V nadaljevanju prikazuje organiziranost Uprave za probacijo, opiše in predstavi izvrševanje probacijskih nalog v praksi, predstavi statistično gibanje probacijskih nalog,. V drugem delu poročila je prikazano sodelovanje z izvajalci sankcij in sodelovanje izvajalcev sankcij pri strokovni obravnavi oseb, nato sledi predstavitev aktivnosti s področja izobraževanja in projektnega delovanja, nacionalnega in mednarodnega sodelovanja. V zadnjem delu so prikazane kadrovske in finančne zadeve, zaključni pa se s cilji in nalogami za leto 2019.

Mag. Danijela Mrhar Prelič
Direktorica

1 RAZVOJ PROBACIJSKE SLUŽBE V SLOVENIJI IN VZPOSTAVITVENE AKTIVNOSTI

Vlada Republike Slovenije (v nadaljevanju: Vlada) se je julija 2015 seznanila z informacijo o potrebi po vzpostavitvi probacije kot dela sistema izvrševanja kazenskih sankcij ter naložila Ministrstvu za pravosodje (v nadaljevanju: MP), da do 31. 5. 2016 pripravi Akcijski načrt ustanovitve probacijske službe s predlogom potrebnih institucionalnih in normativnih sprememb. Z namenom ureditve področja je bila oktobra 2015 imenovana medresorska projektna skupina, katere naloga je bila priprava predloga gradiva vseh potrebnih institucionalnih in normativnih sprememb ter akcijskega načrta ustanovitve probacijske službe v Sloveniji, vključno s predvidenimi finančnimi posledicami in primerjalno pravnim mednarodnim pregledom tega instituta.

Medresorska projektna skupina, ki so jo sestavljali predstavniki MP, Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (v nadaljevanju: MDDSZ), Ministrstva za notranje zadeve (v nadaljevanju: MNZ), Uprave Republike Slovenije za izvrševanje kazenskih sankcij (v nadaljevanju: URSIKS), Vrhovnega sodišča Republike Slovenije, Vrhovnega državnega tožilstva Republike Slovenije, Pravne fakultete Univerze v Ljubljani in Inštituta za kriminologijo pri Pravni fakulteti v Ljubljani, se je s ciljem priprave gradiva vseh potrebnih institucionalnih in normativnih sprememb ter akcijskega načrta sestala štirikrat. Glavna naloga skupine je bila analizirati obstoječe stanje v Republiki Sloveniji na področju izvrševanja alternativnih kazenskih sankcij, pri čemer so člani projektne skupine pripravili poročila o obstoječem stanju s kritičnimi ugotovitvami in predlogi za nadaljnjo ureditev področja, prav tako so izpolnili vprašalnik, ki je bil ciljno usmerjen v preučitev uporabe posameznih institutov, ki jih pozna slovenska kazenska zakonodaja. Naloge ožje delovne skupine so bile usmerjene v preučitev ureditve v tujini, v analizo normativnih in institucionalnih okvirjev delovanja probacijske službe, oblikovanje predloga vseh potrebnih ukrepov za ustanovitev probacijske službe v Sloveniji ter predstavitev svojih ugotovitev medresorski projektni skupini. Medresorska skupina je 16. 5. 2016 podprla predlog akcijskega načrta ustanovitve probacijske službe v Republiki Sloveniji, Vlada je 28. 7. 2016 sprejela Akcijski načrt ustanovitve probacijske službe s predlogom potrebnih institucionalnih in normativnih sprememb. Akcijski načrt je podal izhodišča in korake za ustanovitev enovite nacionalne probacijske službe in zajel vse potrebne normativne in institucionalne predloge.

Na podlagi sprejetja sklepa Vlade je bila oktobra 2016 znotraj Ministrstva za pravosodje ustanovljena Služba za probacijo. Naloge službe so bile: priprava strategije razvoja probacijske službe, priprava zakonodajnih podlag za izvrševanje kazenskih sankcij in ukrepov, ki se izvršujejo v skupnosti, priprava podlag za ustanovitev organa v sestavi, analiza stanja in oblikovanje novih strokovnih procesov, analiza in priprava vsebinskih podlag za vzpostavitev baze podatkov, priprava strategije za razvoj specialnih programov za obravnavo storilcev kaznivih dejanj, ki so jim izrečene sankcije in ukrepi, ki se izvršujejo v skupnosti in sodelovanje z izvajalci pri njihovem razvoju, priprava podlag za razvoj modela za oceno kriminogenih dejavnikov in ponovitvene nevarnosti, sodelovanje pri zagotavljanju kadrovskih in organizacijskih pogojev za delovanje organa v sestavi, strokovne in usklajevalne naloge v zvezi s sodelovanjem z drugimi državnimi

organi in organizacijami, priprava in izvedba izobraževanja za sodnike, tožilce, strokovne delavce centrov za socialno delo (v nadaljevanju: CSD) in zavodov za prestajanje kazni zapora (v nadaljevanju: ZPKZ) ter drugih, zbiranje in priprava analiz, poročil in podatkov s področja izvrševanja alternativnih sankcij, mednarodno sodelovanje in aktivno sodelovanje v Evropskem združenju probacijskih služb (v nadaljevanju: CEP), sodelovanje z domačimi in mednarodnimi raziskovalnimi inštituti, priprava promocijskih aktivnosti v okviru informiranja in obveščanja zunanje in notranje javnosti.

Najpomembnejša naloga Službe za probacijo je bila priprava predloga Zakona o probaciji (v nadaljevanju: ZPro). Ožja medresorska skupina je pripravila predlog ZPro in ga posredovala v medresorsko in strokovno usklajevanje 21. 11. 2016. Za potrebe priprave predloga zakona so člani medresorske skupine obiskali probacijske službe Republike Hrvaške, Nizozemske in Norveške. Tuje probacijske službe so predstavile njihov način delovanja, implementacijo probacije v delovanje države, prednosti in pomanjkljivosti sistemov, razvojne usmeritve, vpetost mednarodnih dokumentov v nacionalno zakonodajo, potrebe po razvoju, mednarodno sodelovanje. Predlog ZPro je bil vložen v vladno proceduro februarja 2017, marca 2017 je Vlada sprejela predlog ZPro. Državni zbor je ZPro sprejel 24. 5. 2017, veljati je začel 17. 6. 2017, uporabljati pa se je začel 1. 4. 2018, z izjemo določb, ki so se nanašale na ustanovitev organa v sestavi. Slednje so se pričele uporabljati takoj ob uveljavitvi zakona.

Po uveljavitvi zakona je Vlada izdala Uredbo o spremembi in dopolnitvi Uredbe o organih v sestavi ministrstev (Uradni list RS, št. 41/17 z dne 28. 7. 2017) in Uredbo o številu probacijskih enot, območju njihovega delovanja ter sedežu centralne enote ter probacijskih enot (Uradni list RS, št. 41/17 z dne 28. 7. 2017).

Decembra 2017 je bil v medresorsko usklajevanje posredovan Pravilnik o izvrševanju probacijskih nalog in o izvrševanju dela v splošno korist po zakonu, ki ureja prekrške. Pravilnik o izvrševanju probacijskih nalog je bil objavljen 30. 3. 2018, v veljavo je stopil 1. 4. 2018.

Vzporedno z normativnimi aktivnostmi so se pričele odvijati aktivnosti na področju kadrovskih resursov, zagotavljanja prostorskih in materialnih pogojev za delovanje organa v sestavi ter projektne aktivnosti v sklopu Operacije Učinkovito pravosodje.

Na področju kadrovskih zadev se je odvijalo več aktivnosti. Oktobra 2017 je MDDSZ posredovalo seznam javnih uslužbencev, ki so podali soglasje, da se premestijo iz CSD na Upravo za probacijo (v nadaljevanju: UPRO), ko bo ta ustanovljena, saj so se na UPRO prenesle tudi naloge, ki so jih do začetka delovanja UPRO opravljali CSD. Sporazumi o premestitvi javnih uslužbencev so bili s posameznimi centri podpisani decembra 2017.

Vlada je 19. 12. 2017 podala soglasje k Aktu o sistemizaciji delovnih mest v UPRO, na osnovni katerega so bili 1. 1. 2018 tja premeščeni vsi javni uslužbenci iz Službe za probacijo.

Z generalnim direktorjem URSIKS-a je bil sklenjen dogovor, da se 5 javnih uslužbencev premesti na UPRO. Po opravljenih razgovorih z zainteresiranimi zaposlenimi iz URSIKS-

a je UPRO konec februarja zaprosil URSIKS za posredovanje vseh potrebnih podatkov za pripravo tripartitnih dogovorov, ki so bili nato podpisani marca 2018.

Vlada je 7. 2. 2018 podala soglasje za povečanje skupnega kadrovskega načrta za 20 kvot za MP, minister za pravosodje pa je določil, da se jih 22 dodeli UPRO. Na osnovi sprejetja povečanja skupnega kadrovskega načrta se je pristopilo k pripravi Akta o spremembah in dopolnitvah Akta o sistemizaciji delovnih mest UPRO, kateremu je Vlada podala soglasje 27. 3. 2018. Vseh 17 premestitev javnih uslužbencev iz CSD in URSIKS-a se je tako realiziralo 1. 4. 2018. S sklepom Vlade so se maja 2018 iz MDDSZ prenesla sredstva za plače za 12 javnih uslužbencev in stroške, povezane z izvrševanjem dela v splošno korist, na UPRO.

Februarja 2018 so bili objavljeni razpisi za zaposlitev koordinatorjev za vse probacijske enote in strokovnega sodelavca (zaposlitve, financirane iz Operacije Učinkovito pravosodje). Izbor javnih uslužbencev je bil narejen v marcu 2018, do dejanskih zaposlitev pa je prišlo po spremembi Operacije Učinkovito pravosodje julija 2018 (3 v mesecu juliju, ena v avgustu, 2 pa v septembru). V mesecu juliju in avgustu sta bila objavljena razpisa za zasedbo delovnega mesta svetovalec in višji svetovalec (zaposlitve, financirane iz Operacije Učinkovito pravosodje), zaposlitve so bile realizirane v oktobru in novembru.

Zagotavljanje prostorskih pogojev se je intenzivno izvajalo od sredine januarja do konca marca 2018. Potrebno je bilo zagotoviti ustrezne prostore na petih lokacijah (Maribor, Celje, Ljubljana, Koper, Novo mesto) s specifičnimi ureditvami. Ker delo temelji na individualni obravnavi osebe, sestavni del individualne obravnave pa je vodenje osebnih razgovorov, ki so zasebne in zaupne narave (odnos do kaznivega dejanja, odnosi v družini, partnerska zveza, spolne zlorabe, dogodki iz otroštva, drugi travmatični dogodki idr.), je nujno, da se razgovori vodijo v prostoru, kjer sta samo svetovalec in oseba, po potrebi tudi družinski člani ali druga oseba (predstavnik CSD, zdravstvenih ustanov, nevladnih organizacij idr.), ki ji oseba zaupa. Posledično je bilo pomembno in smiselno, da ima vsak strokovni delavec svojo pisarno. Takšni pogoji so bili zagotovljeni že od začetka v Mariboru in Novem mestu, v Ljubljani in Kopru (dokler se ne poveča število zaposlenih), ni pa bilo teh pogojev zagotovljenih v Celju. Predvideno je bilo, da so lokacije v Ljubljani in Mariboru začasne, Probacijska enota Celje pa naj bi ostala sicer na isti lokaciji, vendar so za leto 2019 predvidene selitve znotraj iste stavbe, kjer bi se naj tudi zagotovilo ustrezne delovne pogoje. Za Probacijsko enoto Koper ni bilo predvidenih selitev. Ob polni kadrovski zasedbi na obstoječi lokaciji ne bodo zagotovljeni vsi pogoji, vendar je mogoče znotraj obstoječega prostora omogočiti primerne delovne pogoje. Centralna enota je bila začasno nameščena na lokaciji Glinška 3, Ljubljana, saj je Ministrstvo za javno upravo (v nadaljevanju: MJU) pristopilo k obnovi lokacije na Beethovnovi 3, Ljubljana. Pred ustanovitvijo UPRO je takratna Služba za probacijo skupaj z MP in MJU pripravila projekt za sanacijo objekta. Predvidoma naj bi se Centralna enota premestila na Beethovnovo jeseni 2019. Za potrebe najema poslovnih prostorov so MP, UPRO in MJU podpisali sporazum o prenosu sredstev na MJU februarja 2018.

Vzporedno z zagotavljanjem prostorskih pogojev se je pristopilo tudi k zagotavljanju ustrezne informacijske podpore. Vsled navedenega je bilo realiziranih več sestankov z

MJU, kjer so bile s strani UPRO predstavljene potrebe po opremi in informacijski podpori za vse probacijske enote, vključno z določitvijo vseh potrebnih programov in dostopov. Enote so dobile računalniško opremo konec marca 2018, vendar je na vseh lokacijah prihajalo do številnih težav, ki jih je moral reševati MJU, tako da je sistem v celoti pričel delovati šele konec meseca maja. Enote so bile tehnično opremljene julija 2018 (registrator delovnega časa, multifunkcijske naprave), nato se je vzpostavila IP telefonija v mesecu avgustu, premostitev telefonije pa je bila izvedena z mobilnimi telefoni.

Izvedena so bila razna javna naročila male vrednosti (nakup pohištva in opreme za probacijske enote in Centralno enoto, registratorji delovnega časa, službena izkaznica, zagotavljanje poštnih, mobilnih storitev, v fazi je nabava službenih vozil za vse enote in namestitvev telefonije).

Po preučitvi številnih možnosti se je ugotovilo, da mora MP pristopiti k spremembi Operacije Učinkovito pravosodje, saj je UPRO postal samostojni upravičenec Operacije. Za potrebe spremembe je UPRO podal predloge projektni enoti Učinkovito pravosodje februarja 2018. Služba Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko je podala soglasje o spremenjeni podpori 5. 7. 2018, s čemer je bila podana podlaga za zaposlovanje in za izvedbo preostalih načrtovanih aktivnosti.

Ne glede na dejstvo, da je UPRO postal samostojni upravičenec julija 2018, pa so bile izvedene razne aktivnosti v sklopu Operacije učinkovito pravosodje. S pomočjo sredstev so se izvedle udeležbe na mednarodnih konferencah s področja probacije, gostili smo strokovnjake tujih probacijskih služb, izvedla so se izobraževanja probacijskih uslužbencev, zaposlili smo javne uslužbenke, pripravili in naročili smo promocijski material.

Številne aktivnosti so se odvile tudi na ti. strokovnem področju. UPRO je decembra 2017 pozval vse CSD, da posredujejo podatek o številu zadev, ki se bodo s 1. 4. 2018 prenesle iz CSD na UPRO. Seznam zadev je bil namreč podlaga za pripravo in nato izvedbo prenosa zadev v dokumentarni sistem UPRO s pomočjo zunanje podpore. Sam fizični prenos dokumentarnega gradiva se je odvijal v zadnjem tednu marca 2018 in je bil v celoti zaključen v mesecu aprilu.

Za pripravo smernic za delo probacijskega uslužbenca so bile narejene analize s področja poslovanja z dokumentarnim gradivom, pritožbenih postopkov, pravic in ukrepov za osebe, vključene v probacijo, popis nalog, dejanj in postopkov za posamezno nalogo, vzorec osebne poročila. Na osnovi vseh analiz, strokovnega znanja, znanja, pridobljenega v času vzpostavljanja Uprave za probacijo, so nastale Smernice za delo probacijskega uslužbenca, ki so jih prejeli vsi zaposleni ob nastopu na delo, in sicer 3. 4. 2018. Smernice so smiselno razdeljene po vsebinskih sklopih in podrobneje opisujejo posamezne postopke poslovanja in izvrševanja probacijskih nalog. Z njimi se je želelo doseči enotno prakso na vseh probacijskih enotah, skozi razvoj in delovanje probacijskih enot pa bo praksa pokazala, ali jih je potrebno smiselno dopolniti, spremeniti in v kakšnem obsegu.

Pripravljen se je tudi okvirni program usposablja probacijskih uslužbencev, ki je bil terminsko opredeljen. Določena usposabljanja so bila izvedena, vendar z zamikom, saj niso bile realizirane zaposlitve.

Za potrebe priprave ProbIS-a (Probacijski informacijski sistem) in za doseganje cilja enotne prakse na vseh enotah, je UPRO pripravil sistem vodenja probacijskega osebne spisa (ti. ročni sistem knjiženja obravnavanih zadev) v tabelni obliki. Tako so se pripravile sheme beleženja osnovnih podatkov o osebi, osebnih načrtov za temeljne probacijske naloge (izvrševanje varstvenega nadzorstva, izvrševanje dela v splošno korist, hišni zapor), poročila za sodišča, tožilstvo in komisijo za pogojne odpuste, vzorec tripartitnega dogovora med osebo, probacijsko enoto in izvajalsko organizacijo, pripravila se je shema zapisa razgovora z osebo, uradnega zaznamka, prav tako enoten vprašalnik za prepoznavanje kriminogenih dejavnikov, shema izbora izvajalske organizacije, vzorec poziva/vabila za osebe, vključene v probacijo, shema beleženja prisotnosti v izvajalski organizaciji, shema vodenja evidence stikov.

Na osnovi Pravilnika o izvrševanju probacijskih nalog so se za vse uslužbence izdelale službene izkaznice, s katero se probacijski uslužbenci izkazujejo ob svojem delu izven sedeža probacijske enote.

Zaradi uresničevanja zakonitega in strokovnega izvrševanja probacijskih nalog Uprava zbira, obdeluje in upravlja zbirko podatkov o osebah. UPRO je sklenil z MP Dogovor o ureditvi medsebojnih razmerij pri posredovanju in uporabi podatkov iz Kazenske evidence, s katerim se je omogočil elektronski dostop do podatkov. Sklenili so se tudi sporazumi o dostopanju do baz podatkov z MNZ in MDDSZ, nato je sledila tehnična implementacija. Načrtovana je priprava sporazumov še z drugimi viri podatkov (Ministrstvo za izobraževanje in šport, Zavod za zdravstveno zavarovanje, Zavodom RS za zaposlovanje) v sodelovanju s Službo za informatiko resornega ministrstva. Vsi ti viri podatkov bodo kasneje preko PDS-eP platforme vključeni v ProbIS, kar bo bistveno olajšalo delo probacijskih uslužbencev pri delu z osebami, vključenimi v probacijo.

Vse od začetka projekta so se aktivnosti, vezane na vzpostavitev probacije, predstavljale tako v medijih, kot tudi v strokovnem in akademskem svetu. V medijih preko intervjujev in novinarskih konferenc, ki jih je organiziral kabinet ministrstva (predstavitev Akcijskega načrta, predstavitev predloga ZPro, ob uradni otvoritvi probacijskih enot). Strokovno in akademsko javnost se je ozaveščalo preko udeležb na različnih strokovnih posvetih in konferencah. Predstavitve vzpostavitve probacije so se tako odvijale na Fakulteti za varnostne vede, Univerze v Mariboru, mednarodnih konferencah, ki jih je organiziral CEP v Dubrovniku in Bukarešti, na strokovnem srečanju koordinatorjev za nadomestne kazni in strokovnih delavcev Uprave RS za izvrševanje kazenskih sankcij, na Dnevih državnih tožilcev 2016. S ciljem povezovanja s sodno vejo oblasti se je izvedla uvodna predstavitev UPRO in ZPro na Vrhovnem sodišču RS, kjer se je predstavitev izvedla za sodišča in državna tožilstva.

V času zakonodajnega postopka se je pripravil predstavitveni letak »Probacija«, v katerem so bile izpostavljene ključne sestavine probacije z namenom, da se probacijska služba približa širši javnosti. V nadaljevanju je nato UPRO pripravil idejno zasnovo za logotip Uprave. V sodelovanju z Uradom Vlade za komuniciranje je bil tako izdelan

logotip z geslom »V pravo smer«. Po izdelavi letaka se je izdelal predstavitveni promocijski letak UPRO, ki podaja ključne informacije o probaciji in kontaktne podatke. Letak se uporablja pri delu z osebami, vključenimi v probacijo in v sklopu raznih predstavitev.

V sklopu promocijskega materiala, ki se financira iz Operacije Učinkovito pravosodje, je bil oblikovan predstavitveni plakat, ti. besedna zloženka, predstavitveni pano in promocijska stena, ki se uporabljajo ob javnih predstavitvah Uprave. Izdelane so bile tudi beležke z logotipom Uprave.

Zaposleni v Službi za probacijo so izvedli tudi strokovne obiske tujih probacijskih služb z namenom prenosa dobrih praks v slovensko okolje. Tako so se izvedli strokovni obiski Probacijske službe Republike Hrvaške (trikrat), Uprave za probacijo Republike Irske, Uprave za probacijo Severne Irske, Uprave za izvrševanje kazenskih sankcij Norveške, probacijske enote na Nizozemskem.

Tudi sicer sta bila Služba za probacijo, nato pa UPRO, aktivna v mednarodnem prostoru, posebej na področjih izmenjave praks in znanja, tako z lastnimi prispevki kot tudi z odgovarjanjem na mednarodne vprašalnike. Že od leta 2011 se izpolnjuje tudi vprašalnik, ki se nanaša na statistiko izvrševanja alternativnih kazni, saj Svet Evrope vsako leto pripravi Poročilo o alternativnem kaznovanju – SPACE II (do leta 2016 je vprašalnik izpolnjeval URSIKS v sodelovanju z MP, nato pa je to prevzela Služba za probacijo, nato UPRO).

*Slika 1: Novinarska konferenca ob otvoritvi Uprave za probacijo, april 2018, Celje
Na sliki: Minister za pravosodje in direktorica Uprave za probacijo
Vir: UPRO (2018)*

Slika 2: Otvoritev Uprave za probacijo, april 2018, Celje

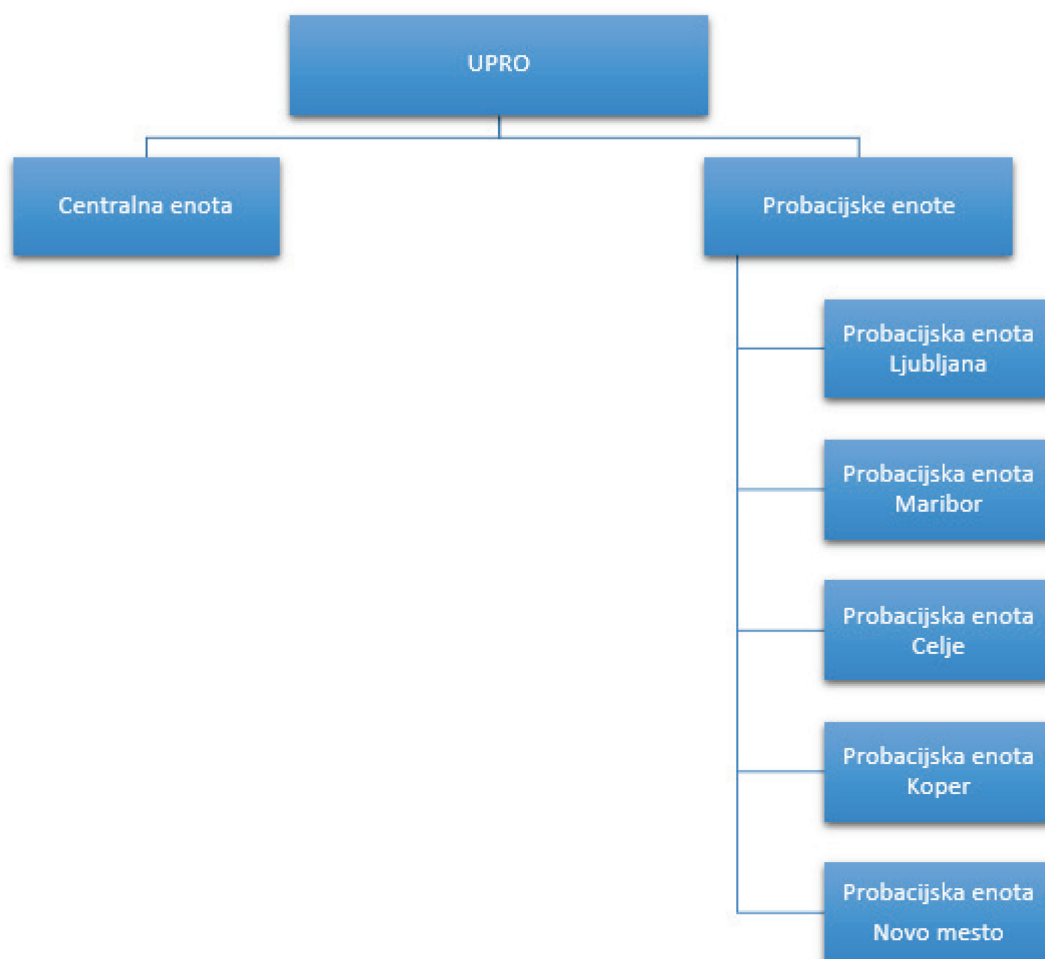
Na sliki: Minister za pravosodje, vodja Probacijske enote Celje, državni sekretar na Ministrstvu za pravosodje in vodja Službe za odnose z javnostmi Ministrstva za pravosodje
Vir: UPRO (2018)

Slika 3: Zaposleni na Upravi za probacijo z ministrom za pravosodje, april 2018, Celje
Vir: UPRO (2018)

2 ORGANIZACIJSKA STRUKTURA UPRAVE ZA PROBACIJO

UPRO sestavljajo Centralna enota in probacijske enote, njihovo število, območje njihovega delovanja ter njihov sedež pa je določila Vlada z Uredbo o številu probacijskih enot, območju njihovega delovanja ter sedežu centralne enote in probacijskih enot. Upravo in centralno enoto vodi direktor, delo probacijske enote vodi vodja probacijske enote, ki je za svoje delo odgovoren direktorju.

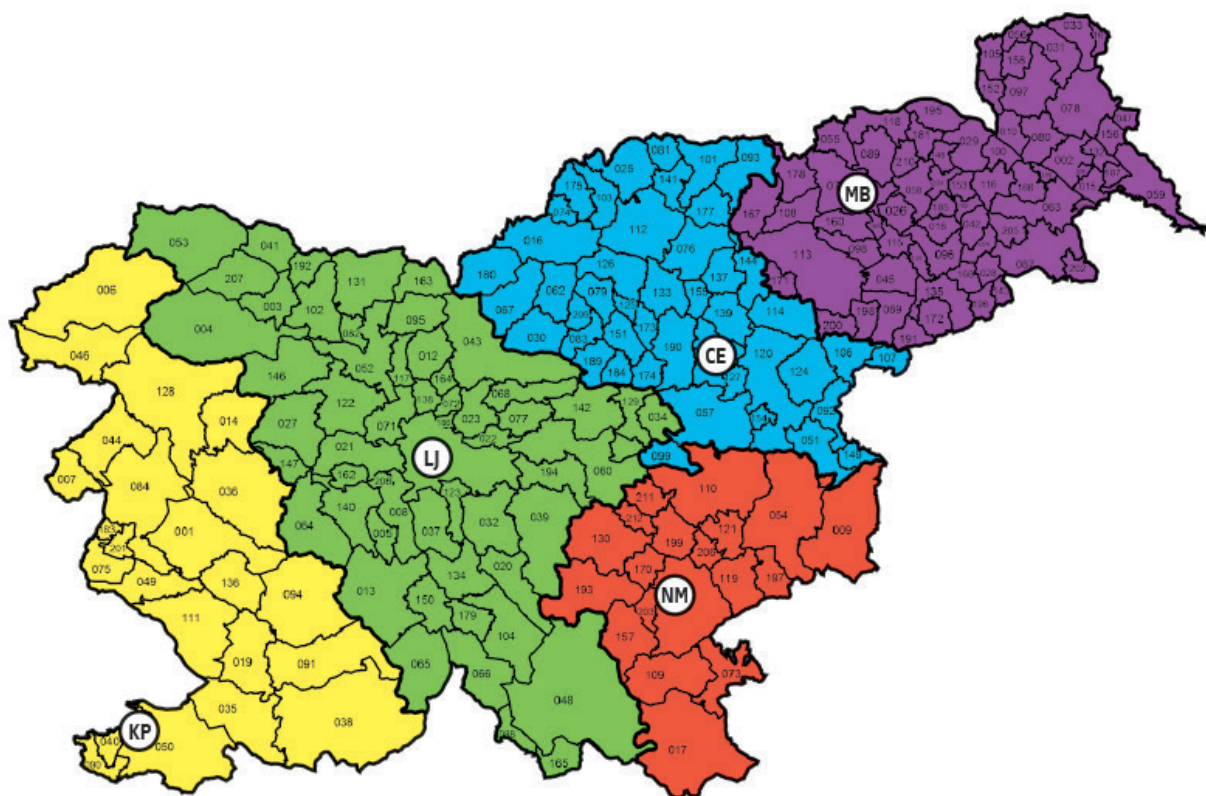

Slika 4: Organizacijska shema Uprave za probacijo
Vir: UPRO (2018)

Med Centralno enoto in probacijskimi enotami so pristojnosti razdeljene. Medtem ko probacijske enote izvršujejo probacijske naloge, so pristojnosti Centralne enote sledeče:

- koordinacija in usmerjanje dela med posameznimi probacijskimi enotami,
- razvoj in financiranje programov za osebe, vključene v probacijo,
- povezovanje z drugimi pristojnimi organi pri razvoju programov,
- zagotavljanje pogojev za vključevanje oseb v programe,

- nadzor nad izvajanjem dela probacijskih enot,
- zagotavljanje izobraževanja in usposabljanja probacijskih uslužbencev,
- zagotavljanje supervizije za probacijske uslužbence,
- evalvacija učinkovitosti ukrepov in programov,
- sodelovanje z drugimi službami in organi,
- vodenje upravnih postopkov po tem zakonu,
- mednarodno sodelovanje,
- prijava in izvajanje projektov s področja obravnave storilcev kaznivih dejanj,
- vodenje in upravljanje evidenc po tem zakonu,
- razvoj mreže izvajalcev sankcij ter vodenje seznama izvajalcev sankcij.

Slika 5: Območna organiziranost Uprave za probacijo
Vir: UPRO (2018)

*Slika 6: Probacijska enota Celje
Vir: UPRO (2018)*

**Probacijska enota
Celje**

Kidričeva ulica 24b
3000 Celje

Tel: 03 49 00 420

E-naslov:

gp-ce.upro@gov.si

*Slika 7: Probacijska enota Koper
Vir: UPRO (2018)*

Probacijska enota Koper

Ferrarska ulica 5a
6000 Koper

Tel: 05 62 57 560

E-naslov:

gp-kp.upro@gov.si

*Slika 8: Probacijska enota Ljubljana
Vir: UPRO (2018)*

**Probacijska enota
Ljubljana**

Vožarski pot 12
1000 Ljubljana

Tel: 01 25 27 730

E-naslov:

gp-lj.upro@gov.si

*Slika 9: Probacijska enota Maribor
Vir: UPRO (2018)*

**Probacijska enota
Maribor**

Gregorčičeva ulica 19
2000 Maribor

Tel: 02 88 50 280

E-naslov:

gp-mb.upro@gov.si

Probacijska enota Novo mesto

Seidlova cesta 3
8000 Novo mesto

Tel: 07 33 24 680
E-naslov: gp-nm.upro@gov.si

*Slika 10: Probacijska enota Novo mesto
Vir: UPRO (2018)*

3 IZVRŠEVANJE PROBACIJSKIH NALOG

Pristojnosti probacijskih enot se nanašajo na izvrševanje probacijskih nalog, ki jih določa ZPro.

S CSD so se na UPRO prenesle naslednje naloge:

- organizacija in spremljanje dela v splošno korist v postopku poravnavanja,
- odprava ali poravnava škode v postopku odloženega pregona,
- organizacija in spremljanje dela v splošno korist v postopku odloženega pregona,
- izvrševanje pogojne obsodbe z varstvenim nadzorstvom,
- organizacija in spremljanje dela v splošno korist kot nadomestna kazen zavora ali denarne kazni,
- izvrševanje pogojnega odpusta z varstvenim nadzorstvom,
- organizacija in delo v splošno korist namesto plačila globe in stroškov postopka za storilce prekrškov.

Poleg vseh navedenih nalog izvršujejo probacijske enote na podlagi ZPro še naslednje probacijske naloge:

- pripravo poročil državnemu tožilcu (v nadaljevanju: DT) za odločitev o odstopu ovadbe ali obtožnega predloga v postopek poravnavanja in pripravo sporazuma,
- pripravo poročil DT o storilcu za odločitev o uvedbi pregona ali za pripravo navodil ter določitev nalog v primeru odložitve kazenskega pregona,
- pripravo poročil za sodišče zaradi odločitve o izbiri kazenske sankcije in varstvenega nadzorstva (v nadaljevanju: VN),
- sodelovanje z ZPKZ pri načrtovanju pogojnega odpusta z VN,
- izvajanje in nadzor nad izvrševanjem kazni hišnega zavora (ki ga je prej opravljala Policija).

3.1 PRIPRAVA POROČILA ZA SODIŠČE ALI DRŽAVNEGA TOŽILCA

ZPro v 9. členu določa devet probacijskih nalog, ki jih izvršujejo probacijske enote. Med temi nalogami so tri naloge, ki jih je na novo predpisal ZPro in ki se nanašajo na pripravo poročila za sodišče ali državnega tožilca, in sicer:

- priprava poročila državnemu tožilcu za odločitev o odstopu ovadbe ali obtožnega predloga v postopku poravnavanja in pripravo sporazuma,
- priprava poročila državnemu tožilcu o storilcu za odločitev o uvedbi pregona ali za pripravo navodil ter določitev nalog v primeru odložitve kazenskega pregona in
- priprava poročila sodišču zaradi odločitve o izbiri kazenske sankcije in varstvenega nadzorstva.

Probacijska enota na zahtevo sodišča ali državnega tožilca pripravi poročilo za osebo, ki služi sodišču pri odločanju o izbiri kazenske sankcije in varstvenega nadzorstva oziroma

državnemu tožilcu pri odločitvi o uvedbi pregona ali v primeru odložitve v postopku poravnavanja. Namen poročila je seznaniti sodišče ali državnega tožilca z življenjskimi okoliščinami osebe in njenim vedenjem, stališči, materialnim položajem, bivalnimi pogoji, morebitno zlorabo prepovedanih drog ter z osebnostnim ter psihološkim vidikom. Poročilo sodniku ali državnemu tožilcu služi kot pomoč pri odločitvi o izbiri sankcije ali o uvedbi pregona oziroma poravnavi.

Zaprosila sodišča za izdelavo poročila se vedno obravnavajo prioritarno, kar pomeni, da je vabilo osebi poslano največkrat že prvi oziroma najkasneje drugi dan po tem, ko vodja med probacijskimi uslužbenci določi svetovalca, ki bo zadevo obravnaval. Potrebno je poudariti, da ZPro v drugem odstavku 19. člena narekuje, da probacijska enota lahko povabi osebo k sodelovanju, ni pa sodelovanje osebe pri pripravi poročila obvezno. V kolikor oseba pri pripravi poročila ni sodelovala, se to navede v poročilu.

Za pripravo argumentiranega in kvalitetnega poročila bi s strani sodišč potrebovali navedbo kaznivega dejanja, ki ga je obsojeni storil. Običajno sodišče pri zaprosilu za poročilo kot pravno podlago za poročilo navaja le 129. člen Zakona o kazenskem postopku (v nadaljevanju: ZKP) in manjkrat uporabi tudi pravno podlago za pripravo celovitega poročila po 19. členu ZPro. Večkrat se zaprosila za poročila nanašajo le na podatke o družinskih in socialnih razmerah posameznika, hkrati pa sodišča ne navajajo namena zaprosila (npr. za alternativno obliko kazni) in v teh primerih probacijska enota sodišča usmerjajo, da pridobijo podatke od pristojnih CSD, saj lahko probacijska enota posreduje le podatke, s katerimi razpolaga v svoji zbirki podatkov, nima pa pristojnosti, da podatke pridobiva samo zaradi posredovanja podatkov drugemu organu.

Kot problem se pojavljajo tudi kratki roki za izdelavo mnenja, kar je največkrat 8 dni ali izjemoma celo 3 dni. Za kvalitetno izdelavo poročila, upošteva velik obseg zadev, bi moral biti rok za izdelavo poročila vsaj 15 dni. Pri tem je potrebno poudariti, da s strani sodišča pogosto pridejo zaprosila s pomanjkljivimi osnovnimi podatki, brez naslova. Zelo uporaben je tudi podatek o tem, ali je oseba na prestajanju zaporne kazni in če je organ že zaprosil za poročilo ZPKZ.

Probacijske enote so pri svojem delu pogrešale tudi povratne informacije o tem, kako se je na podlagi poročila odločilo sodišče. Kadar pa probacijske enote prejmejo sodno odločbo, za katero so izdelali poročilo, pa ugotavljajo, da so v njih zajete vsebine poročil, kar ocenjujejo kot pozitivno. Istočasno ugotavljajo, da se število zadev, vezanih na izdelavo poročil veča, kar nakazuje na to, da je probacija dobro sprejeta pri sodiščih. Nujno pa bo treba vzpostaviti model za ocenjevanje dejavnikov tveganja, ki bo omogočal obogatitev vsebin poročil in izboljšal doktrino dela.

Naloga priprave poročila za sodišče ali DT je zelo zahtevna, saj od probacijskega uslužbenca zahteva poglobljena znanja tako veščin komunikacije kot tudi prepoznavanja posameznika in analitično razmišljanje ter v nadaljevanju sintetičen, uporaben zapis opravljenega razgovora s probacijsko osebo. Pri tem je potrebno upoštevati, da se v zapisu poročila navajajo objektivna dejstva in okoliščine, pri čemer se probacijski uslužbenec ne opredeljuje in ne predlaga odločitve.

Probacijske enote zaprosil za izdelavo poročil za državnega tožilca zaenkrat ne prejemajo.

3.2 ODPRAVA ALI PORAVNAVA ŠKODE

Probacijsko nalogo odprava ali poravnava škode pri odloženem kazenskem pregonu probacijska enota izvršuje, kadar državni tožilec v predkazenskem postopku s soglasjem oškodovanca odloži kazenski pregon za kaznivo dejanje, za katero je predpisana denarna kazen ali kazen zapora do treh let in za kazniva dejanja, navedena v drugem odstavku 162. člena ZKP, če je osumljenec pripravljen ravnati po navodilih državnega tožilca in izpolniti določene naloge, s katerimi se zmanjšajo ali odpravijo škodljive posledice kaznivega dejanja.

Naloga odprava ali poravnava škode omogoča osumljencu, da se kazenska ovadba zavrže, če nalogo izvrši v roku. Ukrep izhaja iz restitucije oziroma strokovne paradigme, ki posamezniku omogoča, da popravi materialno ali moralno škodo, ki jo je povzročil s svojim ravnanjem drugemu.

Po prejemu pravnega akta probacijski uslužbenec pozove osebo, da se zgleda na probacijski enoti. Probacijski uslužbenec osebo seznanja s potekom naloge, njenimi pravicami in obveznostmi ter vlogo svetovalca. Skupaj pregledata pravni akt in proučita možnosti in načine za opravo naloge, ki jo je naložil državni tožilec.

Če je potrebno, probacijski uslužbenec povabi na razgovor oškodovanca in pridobi njegovo izjavo oziroma predlog za odpravo ali poravnavo škode. Naloga se lahko opravi v obliki dela, povrnitve škode ali stroškov. Ko se obe strani, tako oškodovanec kot oseba, strinjata z načinom oprave naloge, se izdelata osebni načrt, ki vključuje opis izvršitve naloge in časovni rok ter predložitev potrebnih dokazil. Probacijski uslužbenec pomaga pri organizaciji izvršitve naloge, če je to potrebno. Ko je naloga izvršena, oseba posreduje svetovalcu dokazila o izvršitvi naloge. Probacijski uslužbenec napiše zaključno poročilo in ga pošlje državnemu tožilcu. O izvršitvi naloge seznanja tudi oškodovanca. V letu 2018 so probacijske enote izvrševale le dve (ali dve, ker potem piše o dveh) nalogi, povezane z odpravo ali poravnavo škode; ena se je nanašala na spremljanje odplačevanja dolga, druga pa na poravnavo škode.

3.3 IZVRŠEVANJE POGOJNE OBSODBE Z VARSTVENIM NADZORSTVOM

Probacijsko nalogo izvrševanje varstvenega nadzorstva pri pogojni obsodbi lahko sodišče izreče namesto kazni zapora ali denarne kazni, pri čemer je določena dolžina preizkusne dobe, v kateri oseba ne sme storiti novega kaznivega dejanja (sicer se kazen zapora izvrši) in dolžina varstvenega nadzorstva. Sodišče sme določiti, da bo oseba, ki mu je bila izrečena pogojna obsodba, za določen čas med preizkusno dobo pod varstvenim nadzorstvom. To vključuje z zakonom določeno pomoč, nadzor ali varstvo. Ko izreče ukrep varstvenega nadzorstva, lahko sodišče odredi tudi eno ali več navodil, po katerih se mora ravnati oseba. Navodila sodišča smejo vključevati naslednje naloge:

- zdravljenje v ustreznem zdravstvenem zavodu, s soglasjem tudi zdravljenje odvisnosti od alkohola ali drog,
- obiskovanje ustrezne poklicne, psihološke ali druge posvetovalnice,
- usposabljanje za poklic ali sprejetje zaposlitve, ki ustreza obsojenčevemu zdravju, sposobnostim in nagnjenju,
- poraba dohodkov v skladu s preživitvinskimi dolžnostmi,
- prepoved druženja z nekaterimi osebami,
- prepoved navezovanja neposrednih ali posrednih stikov z eno ali več določenimi osebami, vključno z uporabo elektronskih komunikacijskih sredstev,
- prepoved približevanja žrtvi ali kakšni drugi osebi ali
- prepoved dostopa na posamezne kraje.

Delo na probacijski enoti se prične s prejemom pravnomočne sodbe in evidentiranjem leta. V roku osmih dni pozove probacijski uslužbenec obsojenca na probacijsko enoto. Prvi razgovor z obsojencem je namenjen spoznavanju posameznika, njegovega življenja, odnosa do kaznivega dejanja, odnosa do bližnjih in okolice, kjer prebiva, odnosa do morebitne žrtve, ugotavljanju morebitne odvisnosti od prepovedanih substanc ali alkohola in podobno. Ta spoznanja in navodila sodišča so ključnega pomena za izdelavo osebnega načrta, ki mora biti pripravljen v roku 30 dni od prvega razgovora. Osebni načrt pripravi probacijski uslužbenec skupaj z osebo, nato ga potrdi še vodja probacijske enote. Z osebnim načrtom se natančno določi vsebina in izvrševanje nalog, ki jih določi sodišče. Pogostost razgovorov je odvisna od potreb obsojenca in ocene probacijskega uslužbenca, v skladu z zakonodajo pa najmanj dvakrat mesečno prve štiri mesece po sprejemu osebnega načrta. Zaradi priprave osebnega načrta probacijski uslužbenec pridobi, glede na kaznivo dejanje obsojenca, potrebne podatke s CSD, policijske postaje, podatke o morebitnih odprtih kazenskih postopkih na sodiščih, izpisek iz kazenske evidence in v soglasju osebe tudi razna poročila nevladnih organizacij, zdravstvenih domov in podobno.

Probacijski uslužbenec se ob soglasju osebe in njenih družinskih članov poveže z njegovo družino in opravi tudi obisk na domu. Obiski na domu, ki so lahko napovedani ali nenapovedani, so potrebni predvsem zaradi spoznavanja obsojenca v domačem okolju, preverjanju ciljev osebnega načrta in svetovanju tako osebi kot tudi družini, saj lahko le tako probacijski uslužbenec spozna celostno vedenje osebe. Glede na kadrovsko stisko v UPRO je bilo izvedenih obiskov v letu 2018 na domu manj kot bi bilo potrebno.

Probacijski uslužbenec je dolžan glede na navodilo sodišča ali njegove ocene v soglasju z osebo poiskati njemu primeren zdravstveni zavod, vseživljenjsko karierno, psihološko ali drugo posvetovalnico ali njemu primerno usposabljanje za poklic ali sprejetje zaposlitve, ki ustreza obsojenčevemu zdravju, sposobnostim in nagnjenju.

Ko probacijski uslužbenec poišče ustrezno ustanovo, se z njimi poveže ter napoti osebo na prvi razgovor. Nato se sprejme dogovor o sodelovanju, določi se plan dela, termiski plan vključitve osebe v obravnavo, vrsta obravnave in način nadzora.

V letu 2018 je UPRO sodeloval z različnimi nevladnimi organizacijami, kot so Društvo za nenasilno komunikacijo, Inštitut VIR, Projekt Človek, Društvo Zdrava pot, Društvo Žarek upanja, Racio social in podobnimi. Sodelovanje je potekalo tudi s psihiatričnimi

bolnišnicami, z zdravstvenimi domovi, z metadonskimi ambulantami, s CSD-ji in s klubi zdravljenih alkoholikov.

Probacijski uslužbenci so imeli večkrat težave pri iskanju ustreznih inštitucij oziroma programov, saj večina le-teh deluje v večjih mestih, zato se je oseba primorana voziti iz oddaljenih krajev, s čimer nastopijo še dodatni stroški za osebe, ki so pogosto prejemnice denarne socialne pomoči. Za tiste osebe, ki so zaposlene ali so v programih izobraževanja, pa je potrebno dodatno časovno usklajevanje z delodajalci ali izobraževalnimi ustanovami.

Na področju celotne Slovenije se je izkazalo, da primanjkuje ustreznega kadra za izvajanje psihološke obravnave s storilci kaznivih dejanj zoper spolno nedotakljivost. Vsled navedenega je UPRO organiziral izpopolnjevanje probacijskih uslužbencev na tem področju.

V primeru, da sodišče naloži v času varstvenega nadzorstva osebi nalogo prepoved približevanja žrtvi ali kakšni drugi osebi, o tem sodišče obvesti tudi policijo. Nadzor nad spoštovanjem prepovedi približevanja izvaja probacijska enota. V primeru, da policija zaloti obsojenca na območju prepovedi približevanja, o tem obvesti pristojno probacijsko enoto, ta pa sodišče o kršitvi navodil, danih ob varstvenem nadzorstvu.

O izvrševanju varstvenega nadzorstva ob pogojni obsodbi probacijski uslužbenec poroča sodišču vsake štiri mesece oziroma vsakih šest mesecev, če izrečeni ukrep traja več kot leto dni.

V primeru neizpolnjevanja osebnega načrta ter kljub opozorilom probacijskega uslužbenca, vodja probacijske enote o tem nemudoma obvesti sodišče in predlaga spremembo sankcije. Sodišče mora v roku osmih dneh odločiti o predlogu vodje.

Ob izteku varstvenega nadzorstva probacijski uslužbenec posreduje sodišču zaključno poročilo.

V letu 2018 je sodišče izdalo tudi več sodb, v katerih so natančno določili nalogo osebi, npr. da mora opraviti zdravljenje odvisnosti v natančno določeni bolnišnici, da mora obiskovati natančno določeno psihološko posvetovalnico. S takšno odločitvijo se zelo oteži izvajanje probacijske naloge, saj mora probacijski uslužbenec v primeru, da ta ustanova ne more sprejeti osebe iz objektivnih razlogov, poiskati drugo primerno ustanovo in pripraviti predlog za spremembo navodila sodišču. Ko sodišče posreduje probacijski enoti sklep o spremembi navodila, pa lahko probacijski uslužbenec napoti osebo v predlagano ustanovo, v tem času pa čas varstvenega nadzorstva teče.

Probacijski uslužbenec med izvrševanjem pogojne obsodbe z varstvenim nadzorstvom pomaga osebi reševati tudi osebne, družinske in druge težave, predvsem pa tiste v zvezi z izpolnjevanjem navodil, ki jih je odredilo sodišče. Če ima oseba težave v zvezi z zaposlitvijo, nastanitvijo, zdravljenjem ali izobraževanjem, se probacijski uslužbenec, razen s pristojnim centrom, poveže še z ustreznimi organi in drugimi organizacijami, ki osebi lahko nudijo potrebno pomoč. Vendar pa mora biti v teh primerih probacijski uslužbenec strpen in precej časa nameniti motiviranju osebe k spremembi načina

življenja in svojih prepričanj. Težave nastopijo tudi pri iskanju ustreznih psiholoških pomoči, saj je čakalna doba za takšne obravnave za naše uporabnike predolga. Zato se zelo dobro povezujejo predvsem z nevladnimi organizacijami, ki ponujajo pomoč ranljivim skupinam. Dobrodošle so tudi izkušnje in znanja probacijskih uslužbencev na področju dela v ZPKZ in CSD.

3.4 IZVRŠEVANJE POGOJNEGA ODPUSTA Z VARSTVENIM NADZORSTVOM

ZPro opredeljuje pogojni odpust z varstvenim nadzorstvom kot eno izmed probacijskih nalog. Oseba, ki prestaja kazen zapora, je lahko na osnovi odločbe Komisije za pogojni odpust odpuščena na pogojni odpust. Prošnjo za pogojni odpust lahko vloži oseba sama ali njeni ožji družinski člani oziroma direktor ZKPZ; vloži se na ZKPZ. Vsaki prošnji je priloženo mnenje oziroma poročilo ZPKZ. Komisija za pogojni odpust lahko odredi pogojni odpust z varstvenim nadzorstvom, če oceni, da oseba, pogojno odpuščena iz zapora, potrebuje pomoč, varstvo in nadzor. Ob varstvenem nadzorstvu lahko določi tudi eno ali več navodil, ki jih mora oseba v času pogojnega odpusta izvršiti. Iz odločb Komisije za pogojni odpust je bilo razvidno, da je le-ta pri večini izdanih odločb o pogojnem odpustu z varstvenim nadzorstvom sledila poročilu in mnenju ZPKZ.

Probacijski uslužbenci so v letu 2018 s strokovnim pristopom uspešno nadaljevali z izvrševanjem prenesenih probacijskih nalog iz CSD na probacijske enote. Prav tako so se uspešno povezovali s strokovnimi delavci CSD in se seznanili s potrebnimi informacijami glede izvrševanja nalog, ki so nujne za kvalitetnejšo obravnavo oseb v okviru varstvenega nadzorstva.

ZPro določa, da lahko ZPKZ že med prestajanjem kazni pozove probacijsko enoto k sodelovanju v okviru probacijske naloge načrtovanje pogojnega odpusta. V teh primerih so probacijski uslužbenci pri pripravi osebnega načrta za osebo izhajali iz osebnega načrta, izdelanega med prestajanjem kazni zapora. Takšen način sodelovanja omogoča pravočasno pridobivanje vseh potrebnih informacij in dokumentacijo, med drugim tudi naslov, kje bo oseba prebivala v času pogojnega odpusta z varstvenim nadzorstvom, kar ni razvidno iz odločbe Komisije za pogojne odpuste.

V nekaterih primerih se je Komisija za pogojni odpust odločila za pogojni odpust z varstvenim nadzorstvom brez predhodnega načrtovanja s strani ZPKZ in probacijskih enot, nekajkrat pa se je Komisija za pogojni odpusti odločila za pogojni odpust z varstvenim nadzorstvom, ko so v ZPKZ podali negativno mnenje. V teh primerih je bilo delo probacijskih uslužbencev oteženo. Občasno se je zgodilo, da probacijske enote niso pravočasno pridobile vseh potrebnih informacij in dokumentacijo (osebni načrt iz ZPKZ, poročilo in predlog ZPKZ za Komisijo za pogojne odpuste), zato so pri načrtovanju pogojnega odpusta z varstvenim nadzorstvom izhajali iz podatkov, ki so jih pridobili v prvih razgovorih z osebo.

Izhajajoč iz osebnega načrta, ki je temelj izvršitve sankcije, in so cilji iz osebnega načrta neposredno ali posredno usmerjeni k odpravljanju razlogov, zaradi katerih je bilo

storjeno kaznivo dejanje, si probacijski uslužbenci pred pripravo osebnega načrta za vsako osebo in tekom izvajanja osebnega načrta s strani osebe še posebej prizadevajo, da v razgovorih z osebo, njihovimi družinskimi člani oziroma z drugimi osebami vzpostavijo dober, aktiven delovni odnos in uspešno usklajujejo trenutno življenjsko situacijo osebe z načrtovanimi obveznostmi in aktivnostmi v okviru probacijske naloge. Prav tako si prizadevajo pridobiti pomembne informacije s strani ZPKZ, CSD, zdravstvenih domov in drugih organizacij, ki so že obravnavale osebe, vključene v probacijo, da tekom izvrševanja probacijske naloge osebam nudijo kvalitetno pomoč, nadzor ali varstvo s ciljem usmerjanja oseb k oblikam vedenja in vzpostavljanju življenjskih okoliščin, ki odvrtačo od ponovitve kaznivega dejanja.

Pred zaključkom pogojnega odpusta z varstvenim nadzorstvom probacijski uslužbenci osebe, za katere ocenijo, da še potrebujejo občasno pomoč in vodenje, usmerijo v nadaljnjo obravnavo, vodenje pri zunanjih izvajalcih (npr. zdravstveni domovi, CSD, klub zdravljenih alkoholikov in drugi), kjer so bili v obravnavi tudi tekom pogojnega odpusta z varstvenim nadzorstvom ali pa k drugim zunanjim izvajalcem.

Ko je probacijska naloga končana, se o tem posreduje poročilo Komisiji za pogojni odpust.

V letu 2018 so probacijski uslužbenci v probacijskih enotah opažali, da je na določenih lokalnih področjih premalo izvajalcev različnih obravnav oziroma da je največ izvajalcev za različne obravnave, npr. s področja odvisnosti, nasilja, izobraževanja, v večjih mestih, na določenih območjih v državi, pa določenih izvajalcev različnih obravnav skorajda ni.

V letu 2018 so v probacijskih enotah opažali največ težav pri obsojencih, ki so storili kaznivo dejanje zoper spolno nedotakljivost, v smislu strokovno kvalitetne obravnave osebe s strani probacijskih uslužbencev kot tudi pri vključevanju zunanjih izvajalcev. Probacijski uslužbenci na probacijskih enotah imajo premalo strokovnega znanja in izkušenj za delo z osebami s spolnimi motnjami. Poleg navedenega v Sloveniji primanjkuje strokovnjakov, ki bi se ukvarjali s spolnimi delikti, s spolnimi motnjami oziroma s storilci kaznivih dejanj zoper spolno nedotakljivost. Iz teh razlogov je probacijska uslužbenka – psihologinja začela voditi izobraževanje, v katerem se probacijski uslužbenci usposablajo za delo z osebami z izkušnjo spolnega nasilja.

Kljub strokovnemu poznavanju dinamike obrambnih mehanizmov, probacijski uslužbenci zaznavajo težave pri osebah, ki zanikajo ali minimalizirajo kazniva dejanja. To so predvsem osebe, ki so bile obsojene zaradi kaznivega dejanja zoper spolno nedotakljivost, kot tudi osebe, ki so storile kaznivo dejanje nasilja v družni in kaznivo dejanje nasilništva. Pri delu s temi osebami so probacijski uslužbenci pogrešali s strani ZPKZ bolj podrobne informacije o psihološki obravnavi in podrobnejše obrazložitve dejavnikov tveganja za ponovitev kaznivega dejanja.

Kadar je Komisija za pogojni odpust odredila pogojni odpust z varstvenim nadzorstvom v trajanju 3, 4, 5 mesecev, ki tudi ni bil predhodno načrtovan s strani ZPKZ, so probacijski uslužbenci za takšno kratko časovno obdobje lahko samo načrtovali in izvajali varstveno nadzorstvo bolj kot »mehak prehod na prostost«, ne pa kot poglobljeno obravnavo ali pomoč.

Dejavniki tveganja so bili prepoznani pri osebah, ki zaradi različnih okoliščin (npr. brez bivališča tekom prestajanja kazni zapora, ali so bili zaradi psihičnih težav ves čas hospitalizirani ipd.) pred pogojnim odpustom niso koristili zunaj zavodskih ugodnosti ali so jih koristili v zelo malem obsegu in trajanju, tik pred odpustom.

Pri osebah, vključenih v varstveno nadzorstvo, so zaznali naraščanje zaposlovanja v tujini, predvsem v sosednjih državah in s tem naraščajoč problem usklajevanja in dogovarjanja rednih osebnih stikov oseb s probacijskimi uslužbenci na probacijski enoti.

Probacijski uslužbenci ocenjujejo, da je pri pogojnem odpustu z varstvenim nadzorstvom večja učinkovitost pri osebah s storjenimi kaznivimi dejanji nasilja v družini in kaznivimi dejanji zoper spolno nedotakljivost, tudi s kaznivimi dejanji povezanimi z odvisnostjo, kadar imajo izrečeno tudi navodilo, torej da jih poleg probacijskega uslužbenca obravnava še specializiran strokovnjak (zunanj izvajalec).

3.5 IZVRŠEVANJE HIŠNEGA ZAPORA

Sodišče se lahko odloči za izvršitev kazni zapora do devetih mesecev s hišnim zaporom, če glede na nevarnost obsojenca, možnost ponovitve dejanja ter osebne, družinske in poklicne razmere, ni potrebe po prestajanju kazni v zavodu ali če je zaradi bolezni, invalidnosti ali ostarelosti obsojenca kazen treba in jo je mogoče izvrševati v ustreznem javnem zavodu.

V letu 2018 je bilo izrečenih 8 hišnih zaporov. Delo na probacijski enoti se prične s prejemom pravnomočnega pravnega akta, delo z osebo (obsojencem) pa ob prejemu obvestila pristojnega ZPKZ, da je obsojenec nastopil prestajanje hišnega zapora. Ob prejemu obvestila iz ZPKZ probacijski uslužbenec pozove osebo na probacijsko enoto. Prvi razgovor je namenjen spoznavanju osebe, njegovega življenja in obveznosti povezanih z izvajanjem nujnih življenjskih potreb. Te so namreč ključnega pomena za izdelavo osebnega načrta ter načrtovanja in nadziranja prepovedi oddaljevanja od stavbe, v kateri oseba prestaja hišni zapor. Pogostost razgovorov je odvisna od potreb osebe, v skladu z zakonodajo pa najmanj dvakrat mesečno prve štiri mesece. Ob prvem nadzoru si probacijski uslužbenec natančneje ogleda prostore, v katerih se izvaja hišni zapor.

Ključna naloga probacijskega uslužbenca je načrtovanje potrebnih izhodov, pomoč ter nadzor nad izvrševanjem hišnega zapora.

Vsaka oddaljenost od prostorov, kjer oseba prestaja hišni zapor, mora biti skrbno načrtovana. Za vsako izjemo od prepovedi oddaljevanje od stavbe, ki ni opredeljena v sodbi, mora sodišče izdati posebno dovoljenje. V letu 2018 so sodišča izdala več dovoljenj, bodisi za obisk na CSD, zavoda za zaposlovanje, načrtovane zdravniške preglede ipd. V sklopu izvrševanja je bilo opaziti različno prakso sodišč glede izdajanja dovoljenj za izhode. V kolikor so bile potrebne posebne utemeljitve, je probacijski uslužbenec k vlogi za dovolilnico predložil mnenje o nujnosti oddaljevanja.

Probacijske enote so se v primerih obravnave osebe na prestajanju hišnega zavora povezovale z ostalimi inštitucijami, predvsem s CSD in nevladnimi organizacijami. Nekaj težav se je zaznalo pri osebah na prestajanju hišnega zavora, ki niso bile zaposlene, posledično pa niso imele urejenega osnovnega zdravstvenega zavarovanja. Tako so se probacijske enote povezovale s »pro bono« ambulanto, ki so osebi zagotovile potrebno zdravstveno oskrbo. Centralna enota je vsled navedenega sprožila tudi sistemsko ureditev področja in se povezala z URSIKS, saj je v njegovi pristojnosti urejanje zdravstvenega zavarovanja za obsojence, tudi tiste, kjer se kazni vrši v hišnem zavoru.

Oseba na prestajanju hišnega zavora tudi ni upravičena do socialnovarstvenih prejemkov, zaradi določbe Zakona o socialnovarstvenih prejemkih, ki osebam, ki so na prestajanju kazni zavora ne omogoča prejetje denarne socialne pomoči. Iz navedenega razloga so se probacijski uslužbenci povezovali z nevladnimi organizacijami, ki so osebam pomagale pri oskrbi z osnovnimi življenjskimi potrebščinami in drugimi dobrinami. V več primerih so se osebe srečale z materialno stisko.

Pri hišnem nadzoru so probacijski uslužbenci skupaj opravili 105 nenapovedanih obiskov na domu. Obiski so potekali ob različnih urah, različnih dnevih, občasno tudi večkrat dnevno. V dveh primerih obsojenca ni bilo doma, zato so probacijski uslužbenci o tem v skladu z zakonodajo obvestili dežurne sodnike in pristojni ZKPZ. Tako je bil v enem primeru hišni zavor preklican in spremenjen v zavor zaradi neupoštevanja navodil.

Delo probacijskih enot in ZKPZ se prepletajo predvsem v začetnem in zaključnem delu prestajanja kazni. Oseba se na dan nastopa hišnega zavora oglasi v pristojnem zavodu, kjer registrirajo nastop kazni in ob odhodu, ko evidentirajo zaključek prestajanja zavorne kazni. Intenzivnejše sodelovanje nastopi ob predlogu za predčasen odpust, ki ga na predlog vodje probacijske enote odobri ali zavrne direktor ZKPZ. Obsojenci so hišni zavor večji del prestali do zaključka, v dveh primerih je vodja probacijske enote zaprosila za predčasni odpust, o čemer je odločal direktor pristojnega ZKPZ in v obeh primerih je bil predčasni odpust odobren.

V sodelovanju s posameznimi policijskimi postajami so probacijski uslužbenci na strokovnih timih izmenjali dileme in iskali rešitve ter povzemali dobro prakso, ki so jo policisti pridobili tekom let izkušenj, ko je bil nadzor nad hišnim zavorom v njihovi pristojnosti. Največ težav se je zaznalo v primeru obravnave obsojenca, ki je izvrševal nasilje nad sostanovalci in ob izreku ukrepa prepovedi približevanja.

Hišni zavor ni novost v zakonskem prostoru, je pa nov način njegovega izvajanja. Navedeno zakonsko določilo opredeljuje hišni zavor kot zavor, ki se od prestajanja zavora v zavodu ne razlikuje v intenziteti odvzema prostosti, temveč v prostoru, kjer se izvaja, to je v poslopju, v katerem oseba stalno ali začasno prebiva oziroma javni ustanovi za zdravljenje ali oskrbo. V kolikor oseba ni lastnik prostorov, je potreben kompromis med lastnikom prostorov in njegovimi obiskovalci ter omejitvami obiskovalcev obsojenca. Največja težava je zagotovo preživetje obsojenca, ki mu je bil izrečen hišni zavor in ni zaposlen. V tem primeru je oseba popolnoma odvisna od drugih in ni v enakopravnem položaju z obsojenci, ki imajo med prestajanjem kazni v zavoru zagotovljene osnovne življenjske potrebščine. S strani UPRO je zato bil že podan

predlog zakonodajalcu, da spremeni pogoje pridobivanja pravic iz javnih sredstev za obsojence na prestajanju hišnega zapor.

S spremembo zakonodaje in uvedbo ZPro je tak način prestajanja zaporne kazni pridobil na kvalitetnem obravnavanju posameznika v smislu strokovnega pristopa in vsebine prestajanja tovrstne kazni. Tako se obsojencu poleg nadzora nudi tudi pomoč. Naloga probacijskega uslužbenca je, da ga podpira in skupaj z obsojencem vzpostavi pogoje za realizacijo ciljev iz osebnega načrta, pri tem pa po potrebi vključuje tudi družinske člane.

3.6 ORGANIZACIJA, VODENJE IN NADZOR IZVRŠEVANJA DELA V SPLOŠNO KORIST

Delo v splošno korist (v nadaljevanju: DSK) je oblika alternativne kazenske sankcije in se izvaja v obliki opravljanja dela v korist lokalne skupnosti, humanitarnih in drugih organizacij, ki opravljajo nepridobitno delo. ZPro določa, da je izvajalec sankcij (v nadaljevanju: IS), kjer oseba opravlja delo v splošno korist, lahko vsaka pravna oseba v Republiki Sloveniji, ki opravlja humanitarne ali komunalne dejavnosti, dejavnosti s področja varstva narave ali druge dejavnosti v javnem interesu, če teh dejavnosti ne izvaja izključno zaradi pridobivanja dobička.

Probacijsko nalogo organizacija, vodenje in nadzor izvrševanja dela v splošno korist so probacijske enote v letu 2018 izvajale kot:

1. Delo v splošno korist – prekršek,
2. Delo v splošno korist – kaznivo dejanje in
3. Delo v splošno korist – odloženi pregon.

3.6.1 Delo v splošno korist – prekršek

Zakon o prekrških (ZP-1) omogoča osebam z nizkimi dohodki vračilo svojega dolga na način, ki ga zmorejo – z delom. Storilec prekrška, ki zaradi premoženjskega stanja ne more plačati globe in stroškov postopka v višini 300 evrov ali več, lahko najpozneje do poteka roka za plačilo predlaga, da se plačilo globe in stroškov postopka nadomesti z DSK.

Po prejemu pravnega akta, vodja probacijske enote, v roku dveh dni med probacijskimi uslužbenci določi svetovalca. Probacijski uslužbenec v roku osmih dni od prejema pravnega akta pozove osebo na probacijsko enoto. V pozivu jo opozori na posledice neupravičenega izostanka. V kolikor osebi poziva ni mogoče vročiti ali pa se oseba ne odzove na poziv, niti se ne opraviči, probacijski uslužbenec obvesti pristojno sodišče, katero izda ustrezen sklep. Za opravičljive razloge se štejejo bolezen ali bolnišnično zdravljenje, dalj časa načrtovana službena odsotnost in smrt ožjega družinskega člana. V teh primerih probacijski uslužbenec od osebe zahteva zdravniško potrdilo, obvestilo delodajalca ali drugo ustrezno dokazilo, s katerim dokazuje upravičeno odsotnost.

Pri vročanju se pojavljajo težave, ker osebe organu, ki jih obravnava, ne sporočijo sprememb stalnega oziroma začasnega bivališča. Prav tako mnogi še vedno nimajo hišnega predalčnika, oziroma je le-ta neustrezen, zaradi česar vročitev poziva ni možna.

Ko se oseba prvič zgleda na pristojni probacijski enoti, probacijski uslužbenec najprej preveri njeno istovetnost, nato pa pregleda sklep sodišča in osebo z njim seznaniti. Ne glede na to, da so osebe predhodno že prejele pravni akt sodišča, se dogaja, da z njegovo vsebino niso seznanjene oziroma vsebine v celoti ne razumejo. Naloga probacijskega uslužbenca je, da osebi na razumljiv način razloži vsebino pravnega akta, obveznosti ki izhajajo iz njega, njegove pravice in dolžnosti.

Na prvem razgovoru probacijski uslužbenec pridobi osnovne podatke o osebi, kot so kraj bivanja, mobilnost, delovne navade, izkušnje, zaposlenost, družinske obveznosti in druge specifične podatke, ki vplivajo na izbor izvajalca sankcij (v nadaljevanju IS). Osebi predstavi potek izvajanja DSK in obveznosti, ki iz tega sledijo (zdravstveni pregled, usposabljanje za varno opravljanje dela, povračilo stroškov malice in prevoza). Pripravi tudi osebni načrt, v katerem navede vse pomembne podatke o izvrševanju dela v splošno korist.

Glede na lastnosti osebe, trenutno razpoložljiva delovna mesta in druge okoliščine se osebo napoti na razgovor k IS. IS se izbere iz seznama vseh izvajalcev sankcij, s katerimi ima Uprava za probacijo sklenjen Sporazum o urejanju medsebojnih pravic in obveznosti v zvezi z izvrševanjem dela v splošno korist (v nadaljevanju Sporazum).

Oseba se na podlagi napotitve probacijske enote, zgleda pri IS, kjer se dogovori za delo. Storiteli prekrška velikokrat pomešajo izraz »javna dela« in »delo v splošno korist« ter ne znajo razložiti, zakaj so bili napoteni k IS. Zato probacijski uslužbenec pripravi obrazec s ključnimi podatki, na podlagi katerega se IS lažje odloči za sodelovanje pri izvrševanju DSK. Na ta način se že v samem začetku postopka aktivno vključi osebo, ki s tem izkaže interes in se odpravi na predhodni razgovor. Ravno tako je probacijska enota v rednem stiku z aktivnimi IS, katere ob morebitnem svojem povečanem obsegu del zaprosijo probacijsko enoto za napotitev dodatnih oseb.

Probacijska naloga DSK-prekršek v praksi poteka krajši čas kot DSK-kaznivo dejanje, vendar je v naboru oseb, ki jim je bilo odobreno delo v splošno korist, več takšnih, ki so popolnoma brez dohodkov, z visokimi dolgovi, izvršbami, več je oseb, ki so dalj časa nezaposlene, velikokrat tudi nižje izobražene, brez končane osnovne šole in delovnih navad. Tem osebam je najtežje poiskati ustreznega IS. Občasno se pojavljajo tudi manipulacije z namenom odložitve opravljanja DSK oziroma iskanje načinov, da se jim globa oz. DSK za storjeni prekršek izbriše.

V kolikor se IS za sodelovanje s konkretno osebo odloči (IS namreč ni dolžna sprejeti osebe, ampak je v tej odločitvi popolnoma avtonomna), posredujejo probacijski enoti izpolnjen obrazec, ki je podlaga za pripravo dogovora o opravljanju DSK.

Dogovor o opravljanju DSK sklenejo pristojna probacijska enota, predstavnik IS in oseba, ki bo opravljala DSK. V dogovoru so navedene vse potrebne informacije za izvajanje DSK (število delovnih ur, rok za opravo del, konkretna dela, ki jih bo oseba

opravljala, delovni čas idr.) V kolikor je oseba na dan sklenitve dogovora o opravljanju DSK upravičenka do socialnovarstvenih prejemkov, je upravičena do povračila stroškov prevoza na delo in z dela ter malice v primeru, da opravlja delo najmanj 5 ur dnevno. Oseba je upravičena do povrnitve stroškov v višini, ki je določena s predpisi, ki veljajo za javne uslužbenke.

Oseba mora pred začetkom opravljanja DSK opraviti preventivni zdravstveni pregled, na katerega ga pošlje IS ter se udeležiti in usposobiti za varno opravljanje dela. Usposabljanje mora biti prilagojeno posebnostim delovnega mesta. IS ima pravico nadzorovati izvajanje nalog ter napoteni osebi dajati obvezujoča navodila. Za morebitno škodo, nastalo zaradi neupoštevanja navodil, je napotena oseba materialno in kazensko odgovorna. IS mora osebo zavarovati za primer invalidnosti in smrti, ki je posledica poškodbe pri delu ali poklicne bolezni.

Izvrševanje DSK se nadzoruje tudi z nenapovedanimi obiski pri IS. V primeru neizpolnjevanja nalog in neupoštevanja navodil mentorja IS takoj obvesti probacijsko enoto, ki o kršitvah obvesti pristojno sodišče. Probacijska enota od IS mesečno pridobiva liste prisotnosti in seznam opravljenih nalog, izpis opravljenih ur, poročila mentorjev, z osebo opravijo tudi telefonske in osebne razgovore. V roku štirih mesecev od začetka probacijske naloge se sodišče obvesti o poteku izvrševanja DSK. Ob zaključku dela IS izda zaključno poročilo o opravljenem DSK in priloži ustrezna dokazila.

Oseba mora delo opravljati vestno in redno ter v skladu z navodili in usmeritvami mentorja. V primeru nepredvidene zadržanosti z dela mora o tem takoj obvestiti mentorja.

V kolikor se izvajanje dela zaradi kršitve osebe predčasno prekine, probacijska enota o tem obvesti sodišče in predlaga spremembo sankcije. Sodišče od celotnega zneska globe in stroškov postopka, odšteje vrednost opravljenih ur in o tem izda ustrezen sklep. Neplačana globa in stroški postopka se izterjajo prisilno. V kolikor je ne bo mogoče izterjati niti prisilno, se globa lahko izvrši z nadomestnim zaporom.

Če oseba opravi delo v splošno korist v celotnem obsegu ur, ki so mu določene v sklepu, se izrečena globa in stroški postopka ne izterjajo. S tem se probacijska naloga zaključi. Sprememba ZP-1 iz leta 2016 je vrednost delovne ure ovrednotila na 10 EUR, kar preseneti tudi marsikaterega storilca prekrška in ga s tem spodbudi, da se pri izvajanju DSK potruzi in opravi naložene ure v celoti.

3.6.2 Delo v splošno korist – kaznivo dejanje

Kazen zapora do dveh let, razen za kaznivo dejanje zoper spolno nedotakljivost, se lahko izvrši tudi tako, da oseba namesto kazni zapora opravi, v obdobju največ dveh let od izvršljivosti sodbe, DSK. Obseg dela se določi tako, da se en dan zapora nadomesti z dvema urama dela.

Probacijska naloga DSK - kaznivo dejanje se od probacijske naloge DSK - prekršek razlikuje v zahtevnosti. Naloga zahteva od svetovalca bolj osredotočeno in poglobljeno

obravnavo s storilcem kaznivega dejanja. Pogosto je osebam s kaznivimi dejanji naloženo tudi večje število ur DSK.

V roku 2 dni od prejema pravnomočnega pravnega akta vodja probacijske enote med probacijskimi uslužbenci določi svetovalca. Probacijski uslužbenec v roku osmih dni od prejema pravnega akta pozove osebo na probacijsko enoto. V pozivu jo opozori na posledice neupravičenega izostanka. V kolikor osebi poziva ni mogoče vročiti ali pa se oseba ne odzove na poziv, niti se ne opraviči, probacijski uslužbenec obvesti pristojno sodišče. Za opravičljive razloge se štejejo bolezen ali bolnišnično zdravljenje, dalj časa načrtovana službena odsotnost in smrt ožjega družinskega člana. V teh primerih se od osebe zahteva zdravniško potrdilo, obvestilo delodajalca ali drugo ustrezno dokazilo, s katerim dokazuje upravičeno odsotnost. Pri vročanju se pojavljajo težave, ker osebe organu, ki jih obravnava, ne sporočajo sprememb stalnega oz. začasnega bivališča. Sodišče v pravnem aktu določi tudi rok za opravo dela v splošno korist. V kolikor določi rok, ki se nanaša na izvršljivost sodbe, je le-ta že v teku in v teh primerih nas osebe pogosto samoiniciativno pokličejo in želijo čimprejšnjo obravnavo. V primeru roka, ki se nanaša na obdobje, v katerem mora biti delo opravljeno, se le-ta začne šteti od dneva, ko oseba prične z delom. V teh primerih ima probacijski uslužbenec dovolj časa, da poišče ustreznega IS. Obenem pa ta način omogoča osebi zavlačevanje pričetka izvajanja dela.

Ko se oseba prvič zgledi na pristojni probacijski enoti, probacijski uslužbenec najprej preveri njeno istovetnost, nato pa skupaj prebereta pravni akt. Ne glede na to, da so osebe pravni akt predhodno že prejele in je le-ta pravnomočen, se zdi, da se z njegovo vsebino niso natančno seznanili. Pogosto šele v razgovoru s svetovalcem razumejo pomen besede »delo v splošno korist« in se seznanijo z rokom, ki jim ga je določilo sodišče.

Osebam je lahko ob DSK naloženo tudi varstveno nadzorstvo, ki se izvršuje v obliki individualnih razgovorov, lahko pa tudi s skupinskim delom, z obiski na domu ali telefonskim kontaktom. Osebam, ki so storile kaznivo dejanje pred uveljavitvijo Kazenskega zakonika v letu 2017, se lahko določi varstveno nadzorstvo; osebam, ki so storile kaznivo dejanje po uveljavitvi omenjenega zakonika pa sodišče vedno določi varstveno nadzorstvo. V tem primeru se oseba s svetovalcem srečuje dvakrat mesečno (prve štiri mesece), nato pa enkrat mesečno do konca izvajanja probacijske naloge. Naloga svetovalca je, da osebi v prvem razgovoru na razumljiv način razloži vsebino pravnega akta, obveznosti ki izhajajo iz njega, njene pravice in dolžnosti. V prvem razgovoru osebe pogosto zanikajo kaznivo dejanje, iščejo izgovore zanj, obstajajo pa tudi osebe, ki iskreno povedo, kaj so naredile in želijo napako popraviti.

Na prvem razgovoru probacijski uslužbenec pridobi osnovne podatke o osebi, kot so izkušnje, zaposlenost, delovne navade, družinske obveznosti, mobilnost, morebitne zdravstvene težave in druge podatke. Probacijski uslužbenec pri izbiri IS upošteva, kakšno delo bi bilo primerno za osebo glede na njene osebne lastnosti, zdravstveno stanje, morebitno zaposlenost, sposobnosti, znanja in veščine ter upošteva aktualno razpoložljivost delovnih mest med IS.

Probacijski uslužbenec osebi predstavi potek izvajanja DSK in obveznosti, ki iz tega sledijo (zdravstveni pregled, usposabljanje za varno opravljanje dela, povračilo stroškov malice in prevoza).

Pripravi tudi osebni načrt, v katerem navede vse pomembne podatke o izvrševanju DSK, v primeru varstvenega nadzorstva se določijo cilji in stiki s svetovalcem. V primeru, da je oseba zaposlena, se izvajanje dela v splošno korist prilagodi, vendar se s tem zelo omeji nabor razpoložljivih IS, saj se dela v IS večinoma izvajajo v dopoldanskem času. Organizacij, ki omogočajo tudi popoldansko delo ali delo ob koncu tedna je malo. Te možnosti so npr. v domovih za starejše, kjer se osebe vključujejo v delo kuhinje ali pralnice. Popoldansko delo in delo čez vikende omogočajo tudi bolnišnice, kjer osebe pomagajo pri čiščenju, v pralnici ali pri razvozu obrokov. Pri izbiri IS je treba biti previden, ko gre za institucije, v katerih so obravnavani otroci ali ranljive skupine ljudi (starejši, ljudje z duševnimi težavami ipd.). Posebej je treba biti previden pri osebah, ki imajo težave z odvisnostmi, duševne težave ali kazniva dejanja s področja posedovanja, prodaje drog, nasilja. Glede na lastnosti osebe, trenutno razpoložljiva delovna mesta in druge okoliščine se osebo napoti na razgovor k IS. IS se izbere iz seznama organizacij, s katerimi ima UPRO sklenjen Sporazum. Oseba se na podlagi napotitve probacijske enote zgleda pri IS, kjer se dogovori za delo.

V kolikor se IS odloči za sodelovanje z napoteno osebo, probacijski enoti posredujejo izpolnjen obrazec, ki je podlaga za pripravo dogovora o opravljanju DSK.

Dogovor o opravljanju DSK sklenejo predstavnik IS, oseba, ki bo delo v splošno korist opravljala, in pristojna probacijska enota. V dogovoru so navedene vse potrebne informacije za izvajanje DSK (število delovnih ur, rok za opravo del, konkretna dela, ki jih bo oseba opravljala, delovni čas idr.). V kolikor je oseba na dan sklenitve dogovora o izvrševanju DSK upravičenka do socialnovarstvenih prejemkov, je upravičena do povračila stroškov prevoza na delo in z dela ter malice v primeru, da opravlja delo najmanj 5 ur dnevno. Oseba je upravičena do povrnitve stroškov v višini, ki jih določajo predpisi, ki veljajo za javne uslužbenke.

Oseba mora pred začetkom opravljanja DSK opraviti preventivni zdravstveni pregled, na katerega ga pošlje IS, ter se udeležiti in usposobiti za varno opravljanje dela. Usposabljanje mora biti prilagojeno posebnostim delovnega mesta. IS ima pravico nadzorovati izvajanje nalog ter napoteni osebi dajati obvezujoča navodila. Za morebitno škodo, nastalo zaradi neupoštevanja navodil, je napotena oseba materialno in kazensko odgovorna. IS mora osebo zavarovati za primer invalidnosti in smrti, ki je posledica poškodbe pri delu ali poklicne bolezni.

Izvrševanje DSK se nadzoruje tudi z nenapovedanimi obiski IS. V primeru neizpolnjevanja nalog in neupoštevanja navodil mentorja, IS takoj obvesti probacijsko enoto, katera o kršitvah poroča pristojnemu sodišču.

Probacijska enota od IS mesečno pridobiva liste prisotnosti in opravljenih nalog, izpis opravljenih ur, poročilo mentorja, opravi tudi telefonske in osebne razgovore z osebo. V roku štirih mesecev od začetka probacijske naloge, sodišče obvešča o poteku izvrševanju DSK. Ob zaključku dela IS izda poročilo o opravljenem DSK in priloži

ustrezna dokazila, iz katerih je razvidno, da so bile s pravnim aktom določene ure dela opravljene v celoti in v predpisanem roku.

Oseba mora delo opravljati vestno in redno ter v skladu z navodili in usmeritvami mentorja. V primeru nepredvidene zadržanosti z dela mora o tem takoj obvestiti mentorja.

V kolikor se izvajanje del, zaradi kršitve osebe predčasno prekine, probacijska enota o tem obvesti sodišče in predlaga spremembo sankcije. Sodišče ob spremembi sankcije upošteva vsoto že opravljenih ur dela v splošno korist.

3.6.3 Delo v splošno korist – odloženi pregon

Pri odloženem pregonu gre za izvensodno reševanje kazenskih zadev. Državno tožilstvo s soglasjem oškodovanca izda ustrezen pravni akt, s katerim določi osumljencu nalogo in rok za njeno izpolnitev. V kolikor se naloga nanaša na izvajanje DSK, državno tožilstvo posreduje pravni akt pristojni probacijski enoti.

Po prejemu pravnega akta vodja probacijske enote v roku dveh dni med probacijskimi uslužbenci določi svetovalca. Probacijski uslužbenec v roku osmih dni od prejema pravnega akta pozove osebo na probacijsko enoto. V pozivu jo opozori na posledice neupravičenega izostanka. V kolikor osebi poziva ni mogoče vročiti ali pa se oseba ne odzove na poziv, niti se ne opraviči, probacijski uslužbenec obvesti pristojno tožilstvo. Za opravičljive razloge se štejejo bolezen ali bolnišnično zdravljenje, dalj časa načrtovana službena odsotnost in smrt ožjega družinskega člana. V teh primerih probacijski uslužbenec od osebe zahteva zdravniško potrdilo, obvestilo delodajalca ali drugo ustrezno dokazilo, s katerim dokazuje upravičeno odsotnost. Pri odloženem pregonu je rok za opravo dela krajši, prav tako je osumljencem določeno manjše število delovnih ur. Ker osebe sklep tožilstva prejmejo že na naroku, se največkrat samoiniciativno zglasijo na pristojni probacijski enoti.

Ko se oseba prvič zglasi na pristojni probacijski enoti, probacijski uslužbenec najprej preveri njeno istovetnost, nato pa pregleda sklep tožilstva in osebo seznanji z nalogami. Naloga probacijskega uslužbenca je, da osebi na razumljiv način razloži obveznosti, ki izhajajo iz pravnega akta, njene pravice in dolžnosti pri izvrševanju ukrepa.

Na prvem razgovoru probacijski uslužbenec pridobi osnovne podatke o osebi, kot so kraj bivanja, mobilnost, delovne navade, izkušnje, zaposlenost, družinske obveznosti in druge specifične podatke, ki vplivajo na izbor IS. Osebi predstavi potek DSK in obveznosti, ki iz tega sledijo (zdravstveni pregled, usposabljanje za varno opravljanje dela, povračila stroškov malice in prevoza). Pripravi tudi osebni načrt, v katerem navede vse pomembne podatke o izvrševanju dela v splošno korist.

Glede na lastnosti osebe, trenutno razpoložljiva delovna mesta in druge okoliščine se osebo napoti na razgovor k IS, ki se izbere iz seznama organizacij, s katerimi ima UPRO sklenjen Sporazum. Oseba se na podlagi napotitve probacijske enote zglasi pri IS, kjer se dogovori za delo.

V kolikor se IS za sodelovanje s konkretno osebo odloči, posreduje probacijski enoti izpolnjen obrazec, ki je podlaga za pripravo dogovora o opravljanju DSK.

Dogovor o opravljanju DSK sklenejo pristojna probacijska enota, predstavnik IS in oseba, ki bo DSK opravljala. V dogovoru so navedene vse potrebne informacije za izvajanje DSK (število delovnih ur, rok za opravo del, konkretna dela, ki jih bo oseba opravljala, delovni čas idr.). V kolikor je oseba na dan sklenitve dogovora o opravljanju DSK upravičenka do socialnovarstvenih prejemkov, je upravičena do povračila stroškov prevoza na delo in z dela. V primeru, da opravlja delo najmanj 5 ur dnevno, je upravičena tudi do povračila stroškov prehrane med delom. Oseba je upravičena do povrnitve upravičenih stroškov v skladu s predpisi, ki veljajo za javne uslužbenke.

Oseba mora pred začetkom opravljanja dela v splošno korist opraviti preventivni zdravstveni pregled, na katerega jo pošlje IS ter se udeležiti in usposobiti za varno opravljanje dela. Usposabljanje mora biti prilagojeno posebnostim delovnega mesta. IS ima pravico nadzorovati izvajanje nalog ter napoteni osebi dajati obvezujoča navodila. Za morebitno škodo, nastalo zaradi neupoštevanja navodil, je napotena oseba materialno in kazensko odgovorna. IS mora osebo zavarovati za primer invalidnosti in smrti, ki je posledica poškodbe pri delu ali poklicne bolezni.

Izvrševanje DSK se nadzoruje tudi z nenapovedanimi obiski IS. V primeru neizpolnjevanja nalog in neupoštevanja navodil mentorja, IS takoj obvesti probacijsko enoto, katera o kršitvah poroča pristojnemu tožilstvu. Probacijska enota od IS mesečno pridobiva liste prisotnosti in opravljenih nalog, izpis opravljenih ur, poročilo mentorjev, opravijo tudi telefonske in osebne razgovore z osebo. Ob zaključku dela IS izda poročilo in priloži ustrezna dokazila.

Oseba mora delo opravljati vestno, redno, strokovno in v skladu z navodili in usmeritvami mentorja. V primeru nepredvidene zadržanosti z dela mora o tem takoj obvestiti mentorja. V kolikor se izvajanje dela zaradi kršitve osebe predčasno prekine, probacijska enota o tem obvesti tožilstvo.

O zaključku naloge probacijski uslužbenec pripravi poročilo o opravljenem DSK in obvesti pristojno tožilstvo.

3.6.4 Izvajanje probacijske naloge organizacija, vodenje in nadzor izvrševanja dela v splošno korist v praksi (prednosti, slabosti, posebnosti)

Izvrševanje DSK je v interesu lokalnih skupnosti (brezplačno opravljanje dela) kot tudi v splošnem družbenem interesu – izvrševanje alternativnih sankcij. Ne glede na to, da se delo opravlja v neprofitni organizaciji, mora biti takšno, ki je koristno za organizacijo, za njene uporabnike, družbo, vendar hkrati ne sme biti namenjeno pridobivanju dobička (npr. prodaja izdelkov). Na seznamu IS so vpisana komunalna podjetja, bolnišnice, domovi za ostarele, varstveno delovni centri, občine, društva, župnije, šole ipd.

Največ težav se pojavlja pri osebah, ki nimajo stalnega bivališča v Republiki Sloveniji in nimajo urejenega osnovnega zdravstvenega zavarovanja. V teh primerih namreč IS ne

more osebo zavarovati za primer invalidnosti in smrti, ki so posledica poškodbe pri delu. V praksi smo zaznali, da nekateri IS osebo vseeno sprejmejo na opravljanje DSK, ne glede na navedeno pa je nujno potrebna sistemska ureditev področja.

IS imajo pri izbiri kandidatov za opravljanje DSK proste roke. Razumljivo je, da si vsi želijo dobiti zanesljivega delavca, zdravega in delavnega, z veliko mero samoiniciativnosti. Urejeni osebi, ki bi DSK resnično želela opravljati, bo probacijska enota vedno našla IS.

IS kot najbolj pogoste razloge za zavrnitev sodelovanja pri posamezni osebi navajajo neustreznost kandidata, negativno vedenje na prvem razgovoru ali slabe izkušnje s predhodnimi kandidati.

Probacijska enota za prometne prekrškarje z nižjim številom ur hitreje organizira DSK, saj njihov prekršek delodajalci lažje razumejo. Med IS je malo tistih organizacij, ki sprejmejo tako določene diskriminirane skupine oseb, kot so Romi, alkoholiki ali duševni bolniki, kot tudi osebe, ki imajo težave v socialni integraciji in so v lokalnem okolju prepoznani kot »problematični« (osebe, ki imajo težave z različnimi vrstami zasvojenosti, zdravstvene ali psihične težave in težave s povratništvom).

Prav tako je potrebna posebna previdnost pri osebah, ki sami predlagajo IS, kjer prihaja do vnaprejšnjega dogovarjanja s posamezniki v določenih organizacijah. Pozorno smo spremljali manjša društva, ki so želela sprejeti večje število oseb, organizacije, kjer urnik dela ni vnaprej določen in kjer narava dela (terensko) ne omogoča nadzora probacijskega uslužbenca.

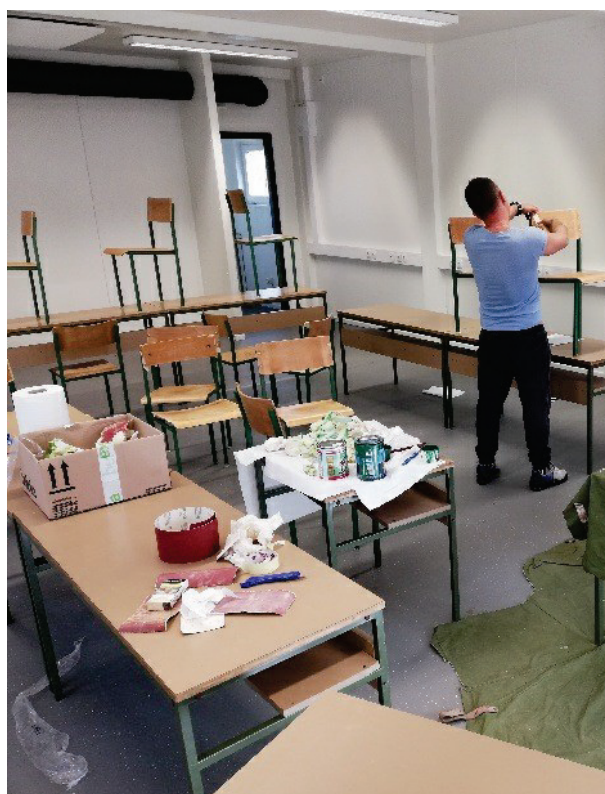
Najpogostejši kršitvi, ki se dogajajo s strani oseb, ki morajo opraviti DSK, sta ponavljajoče zamujanje na delo in neupravičena odsotnost z dela. Zgodilo se je tudi, da so osebe na delo prišle pod vplivom alkohola. Nekaterim osebam je odveč predhodna oprava preventivnega zdravstvenega pregleda ali predpisanega usposabljanja iz varnosti in zdravja pri delu ter varstva pred požarom s preizkusom usposabljanja, ki se ne štejejo v delovni čas. V kolikor oseba ne opravi zdravniškega pregleda oziroma iz zdravniškega spričevala izhaja, da je nezmožna za delo, potem le-tega ne more opravljati.

Izkušnje kažejo, da se IS zelo potrudijo in sodelujejo v samem procesu izvrševanja DSK, omogočajo proste dneve, se dogovarjajo z osebami in prilagajajo delovni proces, kadar je to možno. V kolikor bi IS sodelovanje prekinile že ob prvi kršitvi osebe, bi imeli na probacijskih enotah zagotovo višje število predčasnih prekinitev.

Ne glede na navedeno, je po zbranih podatkih zagotovo večje število oseb, ki delo opravijo v celoti. IS se obračajo na probacijske enote, zaprosijo za napotitev dodatnih oseb, saj so jim lahko v veliko pomoč pri delu. Oseba, ki mora namesto enega leta zopora opraviti 720 delovnih ur, je pri IS prisotna več mesecev. V tem času spozna delovno okolje, se uvede v delo in veliko doprinese organizaciji. Nekateri so se po končanem DSK pri IS tudi zaposlili ali z delovanjem nadaljujejo kot prostovoljci.

Slika 11: Opravljanje dela v splošno korist na prostem
Vir: URO (2018)

Slika 12: Opravljanje dela v splošno korist v prostorih izvajalca sankcij
Vir: URO (2018)

3.7 SODELOVANJE Z ZAVODI ZA PRESTAJANJE KAZNI ZAPORA

Probacijske enote sodelujejo z zavodi za prestajanje kazni zapora predvsem pri treh nalogah:

- I. načrtovanje pogojnega odpusta z varstvenim nadzorstvom;
- II. ob hišnem zaporu (ko oseba nastopi zaporno kazen oziroma hišni zapor in zavod v skladu z veljavno zakonodajo o nastopu zaporne kazni obvesti probacijsko enoto ter ob zaključku prestajanja zaporne kazni; izkazano sodelovanje je tudi v primerih, ko vodja probacijske enote poda predlog za predčasen odpust in ga nato direktor zavoda odobri ali zavrne);
- III. priprava poročila za sodišče; v primeru, ko je oseba na prestajanju zaporne kazni ali v priporu in je potrebno organizirati obisk v zavodu za namen oblikovanja poročila. V nekaterih zavodih se pojavlja nejasnost glede tega, ali so strokovni delavci zavoda prisotni pri razgovoru ali ne.

3.7.1 Načrtovanje pogojnega odpusta

ZKPZ poda pobudo oziroma vabilo probacijski enoti na strokovni tim za namen načrtovanja aktivnosti za posamezno osebo. Na strokovnem timu nato sledi posvetovanje o nadaljnjih aktivnostih, hkrati pa probacijski uslužbenec že naveže prvi stik z osebo, ki bo obravnavana kot probacijska oseba. Pri tem je pomembno, da probacijski uslužbenec primerno predstavi vlogo probacije, način dela, potrebne aktivnosti, s poudarki na sodelovanju osebe. V nadaljevanju sledi obvestilo o odločitvi zasedanja Komisije za pogojni odpust. Po prejemu odločbe Komisije za pogojni odpust se probacijska naloga prične izvajati.

Dosedanja praksa kaže, da je sodelovanje z zavodi zgledno in urejeno, vendar pa bi bile za še bolj učinkovito sodelovanje potrebne določene izboljšave, in sicer:

- seznanitev probacijskih enot s termini zasedanja komisije za pogojni odpust po zavodih, zaradi lažje organizacije dela;
- pravočasno posredovanje vabila na strokovni tim s strani ZPKZ (zavodi so komisiji svoja poročila običajno dolžni posredovati 14 dni pred zasedanjem Komisije; probacijske enote imajo običajno vabljene stranke vsak dan in tako zasedene termine že za skoraj 1 mesec naprej);
- seznanitev osebe s predlogom pogojnega odpusta z varstvenim nadzorstvom že pred strokovnim timom (oseba naj bo seznanjena, kaj pomeni pogojni odpust z VN v praksi, kaj je namen, kako poteka, kakšne so obveznosti osebe idr.);
- seznanitev z razmerami obsojenca na strokovnem timu (izobrazba, družinske razmere, zdravstveno stanje, težave z odvisnostjo ipd), z osebnim načrtom ter z razlogi za predlog varstvenega nadzorstva (npr. katera navodila so smiselna in s kakšnim namenom oz. na katerih področjih je potrebno vodenje, nadzor, pomoč);
- probacijski uslužbenec na strokovnem timu predstavi svojo vlogo, predstavi možne oblike pomoči v okviru probacijske enote ali pri IS – predlog lahko sporoči tudi naknadno, ko se preverijo vse možnosti v okolju, ki bi bile smiselne, v kolikor

pa v določenem okolju ni možnosti za izvajanje predlaganega navodila, se ga v predlog komisiji ne napiše.

Zapisnik strokovnega tima je običajno kratek, zato bi probacijski uslužbenci v zapisniku, poleg osnovnih podatkov o osebi, potrebovali še podatke, kot so:

- bivališče (stalno in bivališče, kjer oseba namerava živeti po prestani kazni, če to ni enako stalnemu prebivališču),
- zapis izjave, da v kolikor po prestani kazni, v primeru pogojnega odpusta z VN, ne bodo živeli na naslovu, ki so ga navajali na strokovnem timu, so dolžni o tem obvestiti probacijsko enoto (*v praksi se kaže, da so lahko potem težave z vročanjem poziva, saj tega bivališča običajno uradno ne prijavijo*),
- dolžina zaporne kazni, nastop in iztek kazni, kaznivo dejanje,
- morebitne odprte postopke,
- obravnave, v katere je vključen v času prestajanja zaporne kazni,
- oblike pomoči v času VN, ki so dogovorjene na strokovnem timu,
- datum, s katerim bo zavod obsojenca predlagal za pogojni odpust,
- zapis, da je oseba seznanjena s predlogom za pogojni odpust in pogoji varstvenega nadzorstva.

V primeru, ko komisija za pogojni odpust sama določi varstveno nadzorstvo in zavod tega ni predlagal, se probacijski uslužbenec na enoti dogovori s strokovnim delavcem zavoda o smiselnosti strokovnega tima pred odpustom iz zavoda.

Slika 13: Zloženko, namenjena osebam, vključenim v probacijo in širši javnosti

Vir: UPRO (2018)

Slika 14: Vsebina zloženke
Vir: UPRO (2018)

4 STATISTIČNI PRIKAZ IZVAJANJA PROBACIJSKIH NALOG

UPRO je 1. 4. 2018 pričela z izvrševanjem probacijskih nalog (v nadaljevanju: PN), ki jih je v skladu z ZPro prevzela od pristojnih CSD. Takih nalog je bilo skupaj 488. Ob tem so pristojni organi pričeli novo izrečene alternativne sankcije nalagati neposredno na UPRO. V nadaljevanju so navedeni statistični podatki in trendi gibanja izvrševanja probacijskih nalog, tako v sumarnem smislu kakor tudi po posameznih probacijskih enotah in vrsti probacijske naloge.

Preglednica 1: Gibanje števila PN po PE in v sumarnem smislu UPRO (povprečje)

UPRO - izvrševanje probacijskih nalog po tednih						
Dan \ PE	PE LJ	PE MB	PE CE	PE KP	PE NM	Σ
1.4.18	163	190	75	32	28	488
11.5.18	257	253	119	46	45	720
6.7.18	347	354	184	83	96	1064
20.7.18	386	373	196	86	104	1145
27.7.18	394	380	201	86	106	1167
3.8.18	398	382	203	89	106	1178
10.8.18	403	385	206	97	107	1198
17.8.18	409	393	207	97	111	1217
24.8.18	435	399	210	101	114	1259
31.8.18	448	407	221	107	119	1302
7.9.18	475	422	234	131	122	1384
14.9.18	496	431	243	137	129	1436
21.9.18	512	441	254	138	131	1476
28.9.18	532	456	264	139	133	1524
5.10.18	561	468	268	151	138	1586
12.10.18	581	483	273	158	142	1637
19.10.18	595	497	286	163	147	1688
26.10.18	605	512	294	168	152	1731
2.11.18	617	530	297	174	157	1775
9.11.18	630	549	306	174	158	1817
16.11.18	643	563	314	181	168	1869
23.11.18	660	568	329	186	172	1915
30.11.18	680	582	350	188	174	1974
7.12.18	695	597	358	191	180	2021
14.12.18	709	609	368	196	183	2065
21.12.18	722	620	370	198	185	2095
28.12.18	731	632	377	199	187	2126

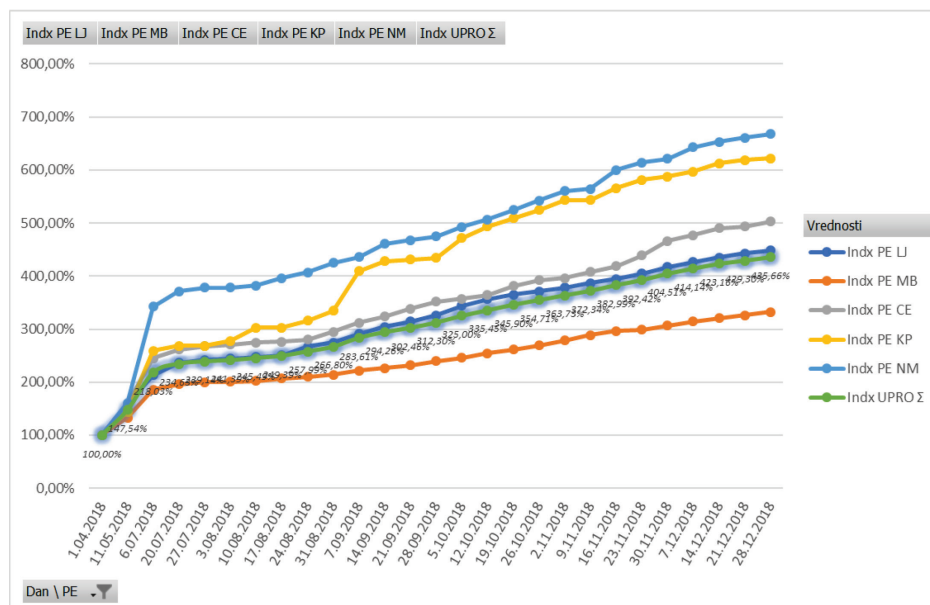
Iz Preglednice 1 je razvidno, da je UPRO ob pričetku delovanja prevzel v izvrševanje 488 zadev. Tekom leta se je trend rasti pripada novih zadev konstantno nadaljeval in ob zaključku leta 2018 je UPRO beležil 2.126 zadev (skupaj prenesenih s strani CSD-jev in novih zadev), povprečen indeks rasti je znašal 435,7 % za celoten UPRO.

Podrobnosti gibanja števila PN in indeksa rasti po posameznih probacijskih enotah so razvidne iz Preglednice 1, Preglednice 2 in Slike 13.

Preglednica 2: Indeks rasti števila PN po PE in v sumarnem smislu UPRO (povprečje)

Index rasti PN - po PE in v sumarnem smislu UPRO						
Datum	Indx PE LJ	Indx PE MB	Indx PE CE	Indx PE KP	Indx PE NM	Indx UPRO Σ
1.04.2018	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
11.05.2018	157,67%	133,16%	158,67%	143,75%	160,71%	147,54%
6.07.2018	212,88%	186,32%	245,33%	259,38%	342,86%	218,03%
20.07.2018	236,81%	196,32%	261,33%	268,75%	371,43%	234,63%
27.07.2018	241,72%	200,00%	268,00%	268,75%	378,57%	239,14%
3.08.2018	244,17%	201,05%	270,67%	278,13%	378,57%	241,39%
10.08.2018	247,24%	202,63%	274,67%	303,13%	382,14%	245,49%
17.08.2018	250,92%	206,84%	276,00%	303,13%	396,43%	249,39%
24.08.2018	266,87%	210,00%	280,00%	315,63%	407,14%	257,99%
31.08.2018	274,85%	214,21%	294,67%	334,38%	425,00%	266,80%
7.09.2018	291,41%	222,11%	312,00%	409,38%	435,71%	283,61%
14.09.2018	304,29%	226,84%	324,00%	428,13%	460,71%	294,26%
21.09.2018	314,11%	232,11%	338,67%	431,25%	467,86%	302,46%
28.09.2018	326,38%	240,00%	352,00%	434,38%	475,00%	312,30%
5.10.2018	344,17%	246,32%	357,33%	471,88%	492,86%	325,00%
12.10.2018	356,44%	254,21%	364,00%	493,75%	507,14%	335,45%
19.10.2018	365,03%	261,58%	381,33%	509,38%	525,00%	345,90%
26.10.2018	371,17%	269,47%	392,00%	525,00%	542,86%	354,71%
2.11.2018	378,53%	278,95%	396,00%	543,75%	560,71%	363,73%
9.11.2018	386,50%	288,95%	408,00%	543,75%	564,29%	372,34%
16.11.2018	394,48%	296,32%	418,67%	565,63%	600,00%	382,99%
23.11.2018	404,91%	298,95%	438,67%	581,25%	614,29%	392,42%
30.11.2018	417,18%	306,32%	466,67%	587,50%	621,43%	404,51%
7.12.2018	426,38%	314,21%	477,33%	596,88%	642,86%	414,14%
14.12.2018	434,97%	320,53%	490,67%	612,50%	653,57%	423,16%
21.12.2018	442,94%	326,32%	493,33%	618,75%	660,71%	429,30%
28.12.2018	448,47%	332,63%	502,67%	621,88%	667,86%	435,66%

Skupna vsota

Slika 15: Prikaz indeksa rasti PN - po PE in v sumarnem smislu (povprečje UPRO)

Preglednica 3: Izvrševanje vseh probacijskih nalog po posamezni PE, stanje na dan 1. 4. 2018

UPRO - izvrševanje probacijskih nalog na dan **1. 4. 2018**

		PE LJ	PE MB	PE CE	PE KP	PE NM	Σ
Poročilo	sodišče	0	0	0	0	0	0
	tožilstvo	0	0	0	0	0	0
	komisija za pog.odpust	0	0	0	0	0	0
Hišni zapor		0	0	0	0	0	0
Pogojna obsodba z VN		53	15	17	18	9	112
Pogojni odpust z VN		9	9	3	0	3	24
DSK	KZ	93	162	47	14	16	332
	ZP	8	4	3	0	0	15
	ZKP	0	0	5	0	0	5
Načrtovanje pogojnega odpusta z VN - sodelovanje z ZPKZ		0	0	0	0	0	0
Σ		163	190	75	32	28	488

Iz Preglednice 3 je razvidno, da je UPRO ob pričetku delovanja prevzel v izvrševanje 488 zadev, od tega sta probacijski enoti LJ in MB dobili v izvrševanje kar 72,3 % nalog, preostale tri enote pa 27,7 % nalog.

Preglednica 4: Izvrševanje vseh probacijskih nalog po posamezni PE, stanje na dan 31. 12. 2018

UPRO - izvrševanje probacijskih nalog na dan **31. 12. 2018**

		PE LJ	PE MB	PE CE	PE KP	PE NM	Σ
Poročilo	sodišče	49	14	17	3	6	89
	tožilstvo	0	0	3	0	0	3
	komisija za pog.odpust	0	0	0	0	0	0
Hišni zapor		2	2	1	3	0	8
Pogojna obsodba z VN		118	35	36	26	22	237
Pogojni odpust z VN		25	21	16	5	6	73
DSK	KZ	242	327	131	45	54	799
	ZP	270	194	146	104	96	810
	ZKP	18	27	18	7	2	72
Načrtovanje pogojnega odpusta z VN - sodelovanje z ZPKZ		7	12	9	6	1	35
Σ		731	632	377	199	187	2126

Do zaključka leta 2018 je UPRO, kot izhaja iz Preglednice 4, prejel v izvrševanje 2.126 zadev (skupaj prenesenih s strani CSD-jev in novih zadev). Delež probacijskih enot je bil sledeč: PE LJ je prejela v izvrševanje 34,4 % nalog, PE MB 29,7 %, PE CE 17,7 %, medtem ko sta PE KP in PE NM prejela v izvrševanje 9,4 % oziroma 8,8 % probacijskih nalog.

Preglednica 5: Zaključene probacijske naloge po posamezni PE

UPRO - zaključene probacijske naloge po tednih

Dan \ PE	PE LJ	PE MB	PE CE	PE KP	PE NM	Σ
31.8.18	66	55	31	11	28	191
7.9.18	68	60	33	11	29	201
14.9.18	70	61	48	15	30	224
21.9.18	75	62	54	17	33	241
28.9.18	77	67	55	19	33	251
5.10.18	77	76	55	19	33	260
12.10.18	77	76	62	19	46	280
19.10.18	77	83	62	31	47	300
26.10.18	89	88	70	34	47	328
2.11.18	89	89	71	35	47	331
9.11.18	90	99	73	37	48	347
16.11.18	95	118	73	39	49	374
23.11.18	105	124	80	41	50	400
30.11.18	125	138	85	41	53	442
7.12.18	127	144	92	45	60	468
14.12.18	127	158	96	45	60	486
21.12.18	141	165	101	46	60	513
28.12.18	141	176	107	48	60	532

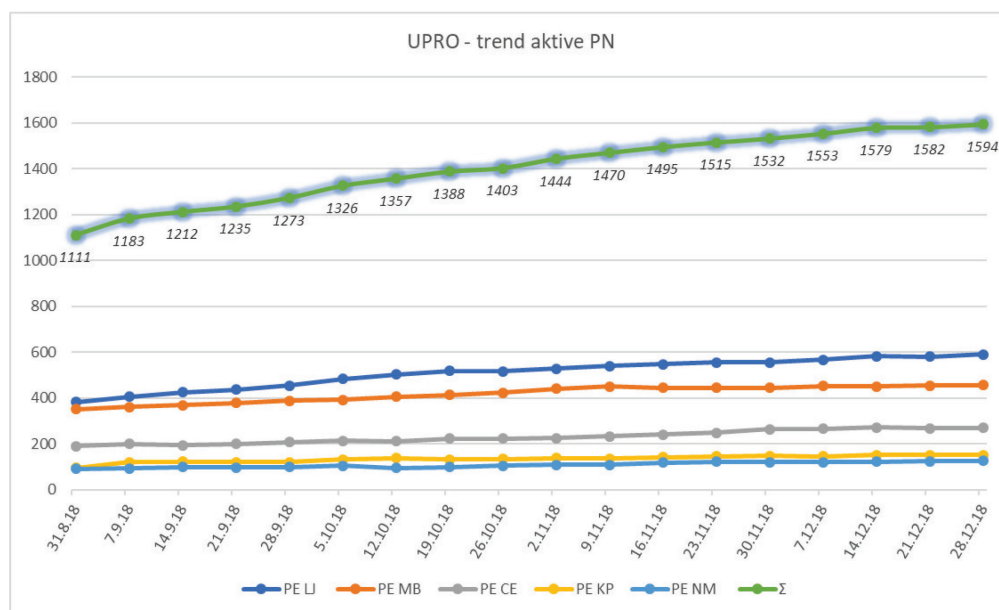
V Preglednici 5 je povzeta dinamika zaključevanja probacijskih nalog po posamezni probacijski enoti v tedenskih časovnih intervalih, in sicer od konca avgusta do zaključka leta 2018.

Na podlagi zgornjih podatkov je v nadaljevanju (Preglednica 6) podana tudi dinamika aktivnih probacijskih nalog, ki so bile v izvrševanju v konkretnem časovnem obdobju na posamezni probacijski enoti. UPRO je tako ob zaključku leta 2018 beležil 1.594 aktivnih zadev, kar je predstavljalo 326,6 % porast aktivnih zadev od pričetka delovanja v aprilu 2018.

Preglednica 6: Izvrševanje (AKTIVA) probacijskih nalog po posamezni PE

UPRO - AKTIVA po tednih						
Dan \ PE	PE LJ	PE MB	PE CE	PE KP	PE NM	Σ
31.8.18	382	352	190	96	91	1111
7.9.18	407	362	201	120	93	1183
14.9.18	426	370	195	122	99	1212
21.9.18	437	379	200	121	98	1235
28.9.18	455	389	209	120	100	1273
5.10.18	484	392	213	132	105	1326
12.10.18	504	407	211	139	96	1357
19.10.18	518	414	224	132	100	1388
26.10.18	516	424	224	134	105	1403
2.11.18	528	441	226	139	110	1444
9.11.18	540	450	233	137	110	1470
16.11.18	548	445	241	142	119	1495
23.11.18	555	444	249	145	122	1515
30.11.18	555	444	265	147	121	1532
7.12.18	568	453	266	146	120	1553
14.12.18	582	451	272	151	123	1579
21.12.18	581	455	269	152	125	1582
28.12.18	590	456	270	151	127	1594

Dinamika števila aktivnih probacijskih nalog po posameznih probacijskih enotah je vezana na podatke o zaključenih zadevah, trend gibanja in obseg dela je natančneje razviden iz Preglednice 6 in Slike 16.

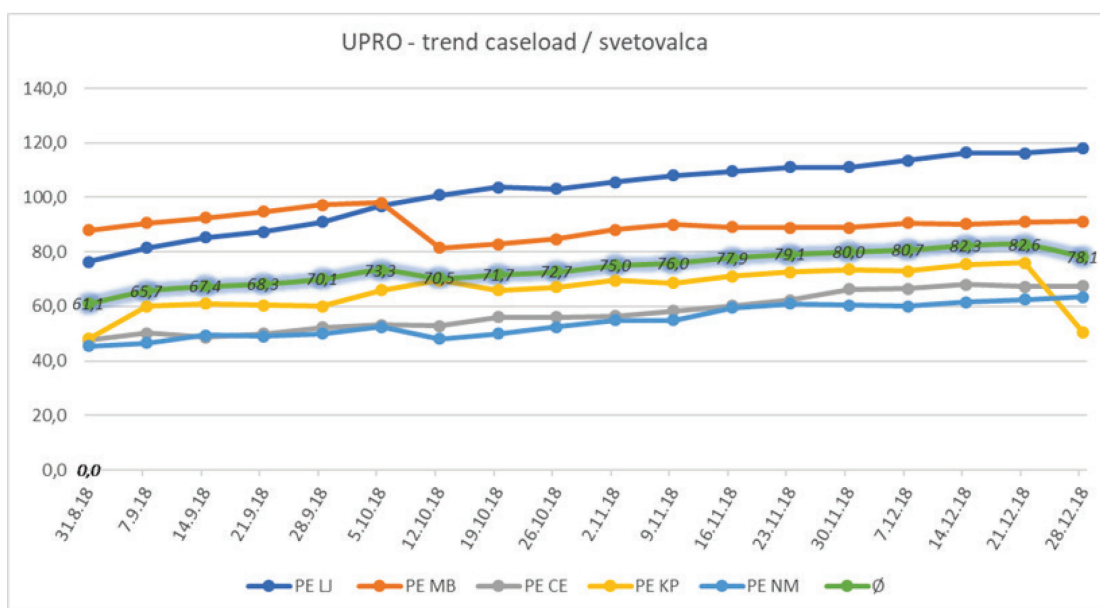
Slika 16: Prikaz trenda PN (AKTIVA) po PE in v sumarnem smislu UPRO (povprečje)

Na podlagi teh podatkov je v nadaljevanju podana tudi povprečna obremenitev (caseload) probacijskih uslužbencev, tako na posameznih probacijskih enotah kot tudi na UPRO kot celoti. Ta podatek je izračunan glede na število zadev in število probacijskih uslužbencev, ki izvršujejo probacijske naloge.

Preglednica 7: Povprečna obremenitev (caseload) probacijskih uslužbencev v letu 2018

UPRO - case load / uslužbenca						
Dan \ PE	PE LJ	PE MB	PE CE	PE KP	PE NM	Ø
31.8.18	76,4	88,0	47,5	48,0	45,5	61,1
7.9.18	81,4	90,5	50,3	60,0	46,5	65,7
14.9.18	85,2	92,5	48,8	61,0	49,5	67,4
21.9.18	87,4	94,8	50,0	60,5	49,0	68,3
28.9.18	91,0	97,3	52,3	60,0	50,0	70,1
5.10.18	96,8	98,0	53,3	66,0	52,5	73,3
12.10.18	100,8	81,4	52,8	69,5	48,0	70,5
19.10.18	103,6	82,8	56,0	66,0	50,0	71,7
26.10.18	103,2	84,8	56,0	67,0	52,5	72,7
2.11.18	105,6	88,2	56,5	69,5	55,0	75,0
9.11.18	108,0	90,0	58,3	68,5	55,0	76,0
16.11.18	109,6	89,0	60,3	71,0	59,5	77,9
23.11.18	111,0	88,8	62,3	72,5	61,0	79,1
30.11.18	111,0	88,8	66,3	73,5	60,5	80,0
7.12.18	113,6	90,6	66,5	73,0	60,0	80,7
14.12.18	116,4	90,2	68,0	75,5	61,5	82,3
21.12.18	116,2	91,0	67,3	76,0	62,5	82,6
28.12.18	118,0	91,2	67,5	50,3	63,5	78,1

Kot izhaja iz Preglednice 7, je po petih mesecih delovanja UPRO beležil povprečno dobrih 61 zadev na probacijskega uslužbenca, do konca leta se je ta obremenitev povečala (povprečno) na dobrih 78 zadev na probacijskega uslužbenca. Največjo obremenitev beležijo na probacijskih enotah Ljubljana (118) in Maribor (91,2). Kot je razvidno tudi iz Slike 17, sta na obremenitev probacijskih uslužbencev vplivali dve dodatni zaposlitvi, in sicer na probacijski enoti v Mariboru (oktober 2018) in probacijski enoti Koper (december 2018).

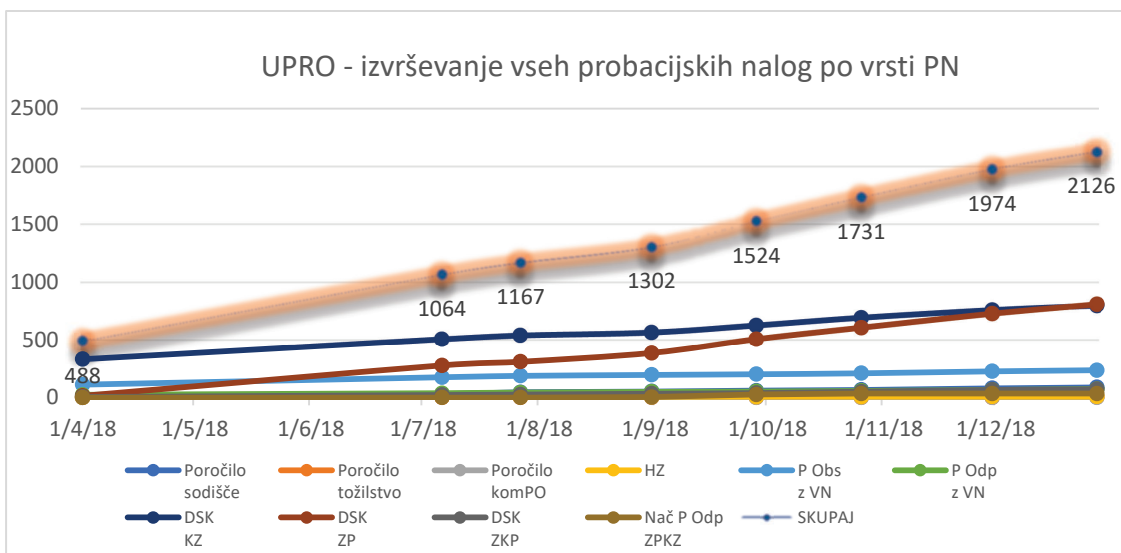
Slika 17: Prikaz trenda povprečne obremenitve (caseload) probacijskih uslužbencev v letu 2018

V nadaljevanju je v Preglednici 8 in Sliki 18 prikazana kumulativna dinamika izvrševanja posameznih probacijskih nalog, ki jih je UPRO dobil v izvrševanje tekom leta 2018. Iz preglednice je med drugim mogoče razbrati, da znaša delež probacijske naloge izvrševanje dela v splošno korist (skupno za KZ, ZKP in ZP) kar 79,1 % vseh probacijskih nalog.

Preglednica 8: Izvrševanje posameznih PN v letu 2018

Dan \ PN	Poročilo sodišče	Poročilo tožilstvo	Poročilo komPO	HZ	P Obs z VN	P Odp z VN	DSK KZ	DSK ZP	DSK ZKP	Nač P Odp ZPKZ	SKUPAJ
1.4.18	0	0	0	0	112	24	332	15	5	0	488
6.7.18	29	1	8	5	176	37	507	279	22	0	1064
27.7.18	46	1	7	6	188	43	540	310	26	0	1167
31.8.18	53	2	4	7	196	50	566	387	33	4	1302
28.9.18	60	2	0	7	202	53	627	508	39	26	1524
26.10.18	66	2	0	7	210	58	694	608	51	35	1731
30.11.18	80	2	0	8	227	67	760	729	66	35	1974
28.12.18	89	3	0	8	237	73	799	810	72	35	2126

Glede na skupno število izvrševanja probacijskih nalog ob zaključku leta predstavljata največji delež probacijski nalogi (organizacije, vodenja in nadzora) izvrševanja dela v splošno korist po ZP in KZ, v odstotkih gledano 38,1 % in 37,6 % vseh probacijskih nalog (skupaj 75,7 %). Sledijo PN izvrševanja varstvenega nadzorstva pri pogojni obsodbi z VN (11,1 %), PN priprava poročila za sodišče (4,2 %), PN izvrševanja varstvenega nadzorstva pri pogojnem odpustu z VN (3,4 %), PN izvrševanja dela v delo v splošno korist po ZKP (3,4 %) in PN sodelovanje z zavodom za prestajanje kazni zapora pri načrtovanju pogojnega odpusta z varstvenim nadzorstvom (1,6 %), medtem ko izvrševanje preostalih PN predstavlja manj kot 1 % vseh probacijskih nalog. Podatki med drugim tudi kažejo, da se je v letu 2018 najbolj povečalo izvrševanje sledečih probacijskih nalog: priprava poročila za sodišče, izvrševanje dela v splošno korist (po prekrških), načrtovanje pogojnega odpusta v sodelovanju z zavodi za prestajanje kazni zapora in izvrševanje dela v splošno korist (po ZKP). Porast PN priprave poročil izhaja iz dejstva, da prej tovrstnih nalog zakonodaja ni poznala, medtem ko je povečanje PN izvrševanja dela v splošno korist (po ZP) povezano z dejstvom, da je večina tovrstnih nalog iz predhodnega obdobja (pred 1. 4. 2018) zaradi kratkega roka izvrševanja (max. 6 mesecev) ostala v izvrševanju na pristojnih CSD.

Slika 18: Prikaz dinamike izvrševanja vseh PN po vrsti PN

V nadaljevanju so podrobneje prikazani kumulativni statistični podatki izvrševanja posameznih probacijskih nalog po posameznih probacijskih enotah in njihova dinamika po mesečnih ciklih.

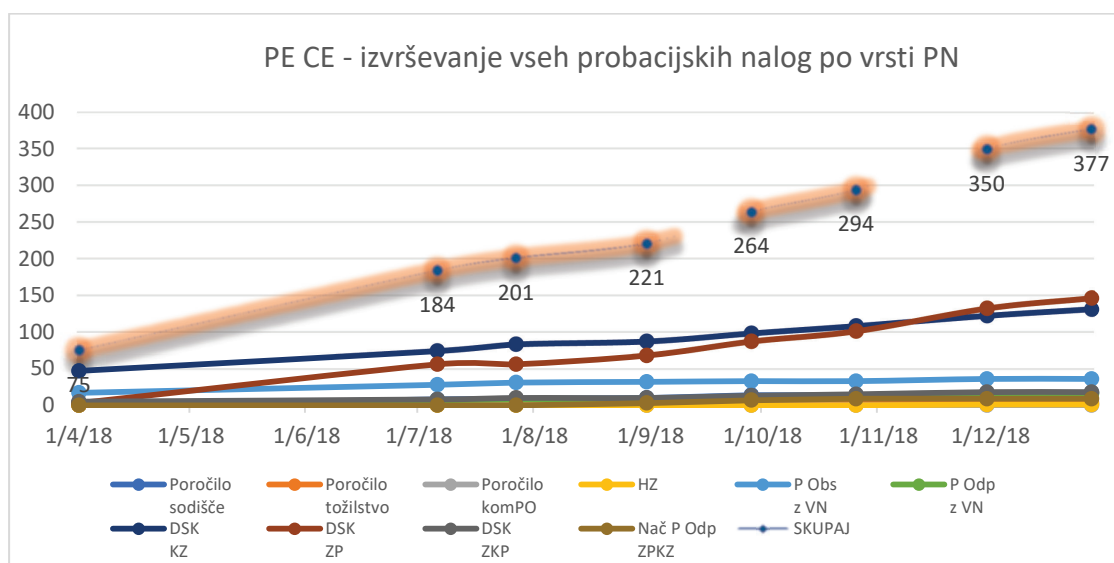
4.1 IZVRŠEVANJE PROBACIJSKIH NALOG NA PROBACIJSKI ENOTI CELJE

V nadaljevanju je v Preglednici 9 in na Sliki 19 prikazana kumulativna dinamika izvrševanja posameznih probacijskih nalog, ki jih je dobila v izvrševanje PE Celje tekom leta 2018. Iz preglednice je med drugim mogoče razbrati, da znaša delež probacijske naloge izvrševanje dela v splošno korist (skupno za KZ, ZKP in ZP) 78,2 % vseh probacijskih nalog.

Preglednica 9: Izvrševanje posameznih PN v letu 2018 – Probacijska enota Celje

PE CE - izvrševanje vseh probacijskih nalog po vrsti PN												
Dan \ PN	Poročilo sodišče	Poročilo tožilstvo	Poročilo komPO	HZ	P Obs z VN	P Odp z VN	DSK KZ	DSK ZP	DSK ZKP	Nač P Odp ZPKZ	SKUPAJ	
1.4.18	0	0	0	0	17	3	47	3	5	0	75	
6.7.18	8	1	2	0	28	7	74	56	8	0	184	
27.7.18	9	1	3	0	31	8	83	56	10	0	201	
31.8.18	10	2	0	0	32	9	87	68	10	3	221	
28.9.18	14	2	0	0	33	10	98	87	13	7	264	
26.10.18	14	2	0	0	33	12	108	101	15	9	294	
30.11.18	17	2	0	1	36	13	122	132	18	9	350	
28.12.18	17	3	0	1	36	16	131	146	18	9	377	

Glede na skupno število nalog predstavljata največji delež probacijski nalogi izvrševanja dela v splošno korist po ZP in KZ, v odstotkih gledano 38,7 % in 34,7 % vseh probacijskih nalog (skupaj 73,5 %). Sledijo PN izvrševanja varstvenega nadzorstva pri pogojni obsodbi z VN (9,5 %), PN izvrševanja dela v splošno korist po ZKP (4,8 %), PN priprava poročila za sodišče (4,5 %), PN izvrševanja varstvenega nadzorstva pri pogojnem odpustu z VN (4,2 %) in PN sodelovanje z zavodom za prestajanje kazni zapora pri načrtovanju pogojnega odpusta z varstvenim nadzorstvom (2,4 %), medtem ko izvrševanje preostalih PN predstavlja manj kot 1 % vseh probacijskih nalog.

Slika 19: Prikaz dinamike izvrševanja PN na PE Celje

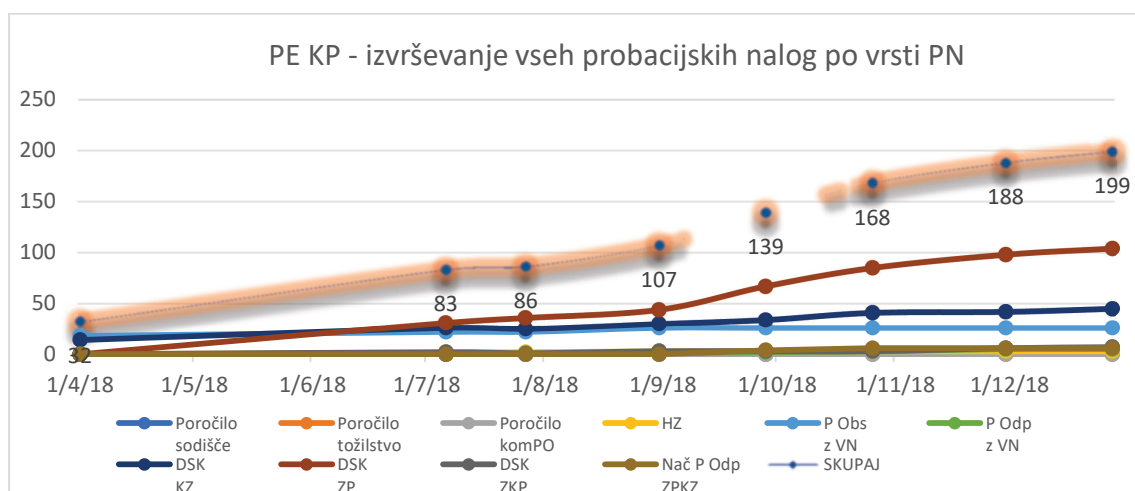
4.2 IZVRŠEVANJE PROBACIJSKIH NALOG NA PROBACIJSKI ENOTI KOPER

V nadaljevanju je v Preglednici 10 in na Sliki 20 prikazana kumulativna dinamika izvrševanja posameznih probacijskih nalog, ki jih je dobila v izvrševanje PE Koper tekom leta 2018. Iz preglednice je med drugim mogoče razbrati, da znaša delež probacijske naloge izvrševanje dela v splošno korist (skupno za KZ, ZKP in ZP) 78,4 % vseh probacijskih nalog.

Preglednica 10: Izvrševanje posameznih PN v letu 2018 – Probacijska enota Koper

PE KP - izvrševanje vseh probacijskih nalog po vrsti PN											
Dan \ PN	Poročilo sodišče	Poročilo tožilstvo	Poročilo komPO	HZ	P Obs z VN	P Odp z VN	DSK KZ	DSK ZP	DSK ZKP	Nač P Odp ZPKZ	SKUPAJ
1.4.18	0	0	0	0	18	0	14	0	0	0	32
6.7.18	0	0	0	2	22	0	26	31	2	0	83
27.7.18	0	0	0	2	22	0	25	36	1	0	86
31.8.18	0	0	0	3	26	1	30	44	3	0	107
28.9.18	0	0	0	3	26	2	34	67	3	4	139
26.10.18	1	0	0	3	26	3	41	85	3	6	168
30.11.18	2	0	0	3	26	5	42	98	6	6	188
28.12.18	3	0	0	3	26	5	45	104	7	6	199

Glede na skupno število nalog predstavljata največji delež probacijski nalogi izvrševanja dela v splošno korist po ZP in KZ, v odstotkih gledano kar 52,3 % (več kot polovica vseh probacijskih nalog na enoti) in 22,6 % vseh probacijskih nalog (skupaj 74,9 %). Sledijo PN izvrševanja varstvenega nadzorstva pri pogojni obsodbi z VN (13,1%), PN izvrševanja dela v delo v splošno korist po ZKP (3,5%), PN sodelovanje z zavodom za prestopanje kazni zapora pri načrtovanju pogojnega odpusta z varstvenim nadzorstvom (3,0%), PN izvrševanja varstvenega nadzorstva pri pogojnem odpustu z VN (2,5%), PN izvrševanja hišnega zapora in PN priprava poročila za sodišče (oboje 1,5%), medtem ko izvrševanje preostalih PN predstavlja manj kot 1 % vseh probacijskih nalog.

Slika 20: Prikaz dinamike izvrševanja PN na PE Koper

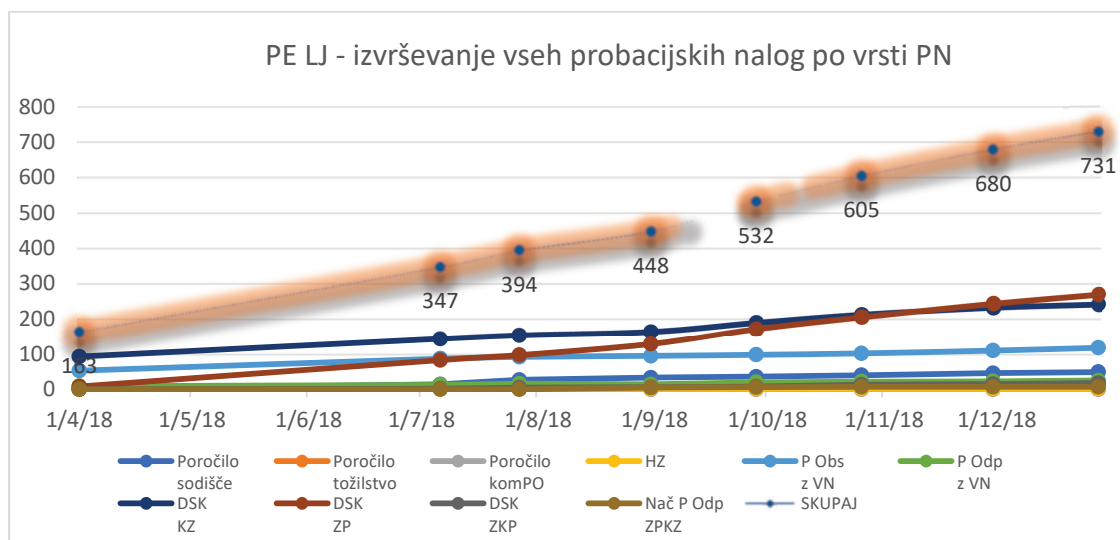
4.3 IZVRŠEVANJE PROBACIJSKIH NALOG NA PROBACIJSKI ENOTI LJUBLJANA

V nadaljevanju je v Preglednici 11 in na Sliki 21 prikazana kumulativna dinamika izvrševanja posameznih probacijskih nalog, ki jih je dobila v izvrševanje PE Ljubljana tekom leta 2018. Iz preglednice je med drugim mogoče razbrati, da znaša delež probacijske naloge izvrševanje dela v splošno korist (skupno za KZ, ZKP in ZP) 72,5 % vseh probacijskih nalog.

Preglednica 11: Izvrševanje posameznih PN v letu 2018 – Probacijska enota Ljubljana

PE LJ - izvrševanje vseh probacijskih nalog po vrsti PN												
Dan \ PN	Poročilo sodišče	Poročilo tožilstvo	Poročilo komPO	HZ	P Obs z VN	P Odp z VN	DSK KZ	DSK ZP	DSK ZKP	Nač P Odp ZPKZ	SKUPAJ	
1.4.18	0	0	0	0	53	9	93	8	0	0	163	
6.7.18	14	0	2	2	87	13	144	83	2	0	347	
27.7.18	27	0	0	3	92	16	154	97	5	0	394	
31.8.18	33	0	0	2	95	14	164	129	6	5	448	
28.9.18	36	0	0	2	98	20	190	172	8	6	532	
26.10.18	40	0	0	2	102	22	213	206	13	7	605	
30.11.18	46	0	0	2	110	23	233	244	15	7	680	
28.12.18	49	0	0	2	118	25	242	270	18	7	731	

Glede na skupno število nalog predstavljata največji delež probacijski nalogi izvrševanja dela v splošno korist po ZP in KZ, v odstotkih gledano 36,9 % in 33,1 % vseh probacijskih nalog (skupaj 70 %). Sledijo PN izvrševanja varstvenega nadzorstva pri pogojni obsodbi z VN (16,1 %), PN priprava poročila za sodišče (6,7 %), PN izvrševanja varstvenega nadzorstva pri pogojnem odpustu z VN (3,4 %), PN izvrševanja dela v delo v splošno korist po ZKP (2,5 %) in PN sodelovanje z zavodom za prestopanje kazni zapora pri načrtovanju pogojnega odpusta z varstvenim nadzorstvom (1,0 %), medtem ko izvrševanje preostalih PN predstavlja manj kot 1 % vseh probacijskih nalog.

Slika 21: Prikaz dinamike izvrševanja PN na PE Ljubljana

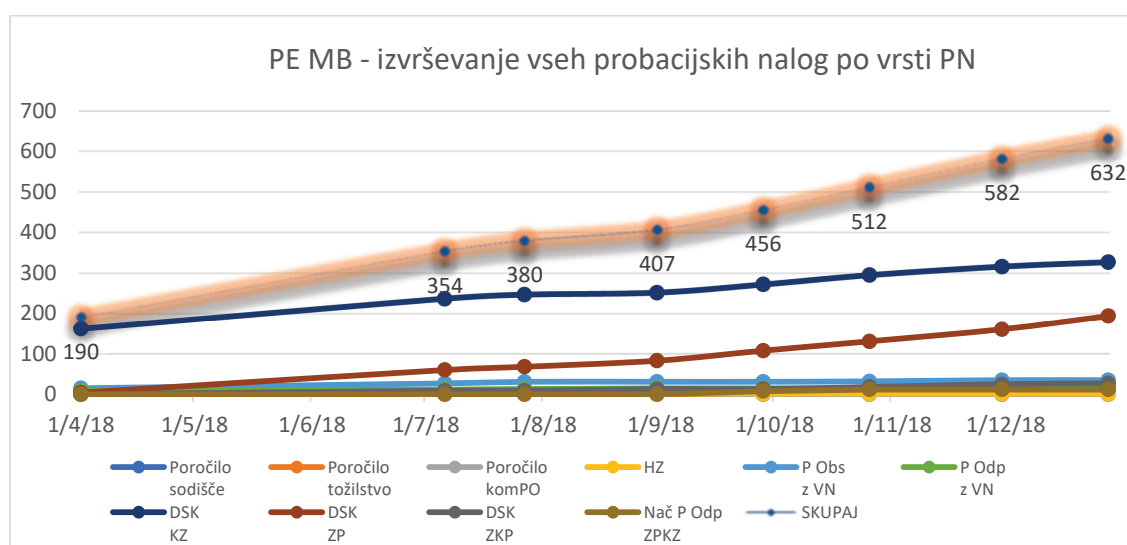
4.4 IZVRŠEVANJE PROBACIJSKIH NALOG NA PROBACIJSKI ENOTI MARIBOR

V nadaljevanju je v Preglednici 12 in na Sliki 22 prikazana kumulativna dinamika izvrševanja posameznih probacijskih nalog, ki jih je dobila v izvrševanje PE Maribor tekom leta 2018. Iz preglednice je med drugim mogoče razbrati, da znaša delež probacijske naloge izvrševanje dela v splošno korist (skupno za KZ, ZKP in ZP) kar 86,7 % vseh probacijskih nalog.

Preglednica 12: Izvrševanje posameznih PN v letu 2018 – Probacijska enota Maribor

PE MB - izvrševanje vseh probacijskih nalog po vrsti PN											
Dan \ PN	Poročilo sodišče	Poročilo tožilstvo	Poročilo komPO	HZ	P Obs z VN	P Odp z VN	DSK KZ	DSK ZP	DSK ZKP	Nač P Odp ZPKZ	SKUPAJ
1.4.18	0	0	0	0	15	9	162	4	0	0	190
6.7.18	4	0	4	1	27	12	237	60	9	0	354
27.7.18	7	0	4	1	31	13	247	68	9	0	380
31.8.18	7	0	4	2	31	15	252	83	13	0	407
28.9.18	7	0	0	2	31	15	272	108	13	8	456
26.10.18	7	0	0	2	32	15	295	131	18	12	512
30.11.18	11	0	0	2	35	20	316	161	25	12	582
28.12.18	14	0	0	2	35	21	327	194	27	12	632

Glede na skupno število nalog predstavljata največji delež probacijski nalogi izvrševanja dela v splošno korist po KZ in ZP, v odstotkih gledano 51,7 % (več kot polovico vseh probacijskih nalog na enoti) in 30,7 % vseh probacijskih nalog (skupaj 82,4 %). Sledijo PN izvrševanja varstvenega nadzorstva pri pogojni obsodbi z VN (5,5 %), PN izvrševanja dela v delo v splošno korist po ZKP (4,3 %), PN izvrševanja varstvenega nadzorstva pri pogojnem odpustu z VN (3,3 %), PN priprava poročila za sodišče (2,2 %) in PN sodelovanje z zavodom za prestajanje kazni zapora pri načrtovanju pogojnega odpusta z varstvenim nadzorstvom (1,9 %), medtem ko izvrševanje preostalih PN predstavlja manj kot 1 % vseh probacijskih nalog.

Slika 22: Prikaz dinamike izvrševanja PN na PE Maribor

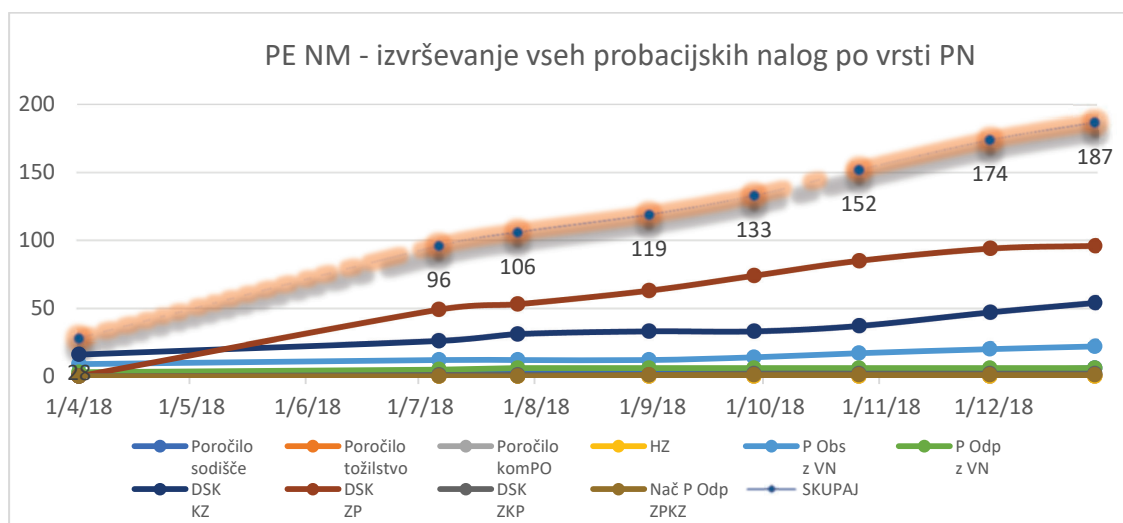
4.5 IZVRŠEVANJE PROBACIJSKIH NALOG NA PROBACIJSKI ENOTI NOVO MESTO

V nadaljevanju je v Preglednici 13 in na Sliki 23 prikazana kumulativna dinamika izvrševanja posameznih probacijskih nalog, ki jih je dobila v izvrševanje PE Novo mesto tekom leta 2018. Iz preglednice je med drugim mogoče razbrati, da znaša delež probacijske naloge izvrševanje dela v splošno korist (skupno za KZ, ZKP in ZP) kar 81,3 % vseh probacijskih nalog.

Preglednica 13: Izvrševanje posameznih PN v letu 2018 – Probacijska enota Novo mesto

PE NM - izvrševanje vseh probacijskih nalog po vrsti PN											
Dan \ PN	Poročilo sodišče	Poročilo tožilstvo	Poročilo komPO	HZ	P Obs z VN	P Odp z VN	DSK KZ	DSK ZP	DSK ZKP	Nač P Odp ZPKZ	SKUPAJ
1.4.18	0	0	0	0	9	3	16	0	0	0	28
6.7.18	3	0	0	0	12	5	26	49	1	0	96
27.7.18	3	0	0	0	12	6	31	53	1	0	106
31.8.18	3	0	0	0	12	6	33	63	1	1	119
28.9.18	3	0	0	0	14	6	33	74	2	1	133
26.10.18	4	0	0	0	17	6	37	85	2	1	152
30.11.18	4	0	0	0	20	6	47	94	2	1	174
28.12.18	6	0	0	0	22	6	54	96	2	1	187

Glede na skupno število nalog predstavljata največji delež probacijski nalogi izvrševanja dela v splošno korist po ZP in KZ, v odstotkih gledano kar 51,3 % (več kot polovica vseh nalog na enoti) in 28,9 % vseh probacijskih nalog (skupaj 80,2 %). Sledijo PN izvrševanja varstvenega nadzorstva pri pogojni obsodbi z VN (11,8 %), PN priprava poročila za sodišče in PN izvrševanja varstvenega nadzorstva pri pogojnem odpustu z VN (oboje 3,2 %) in PN izvrševanja dela v delo v splošno korist po ZKP (1,1 %), medtem ko izvrševanje preostalih PN predstavlja manj kot 1 % vseh probacijskih nalog.

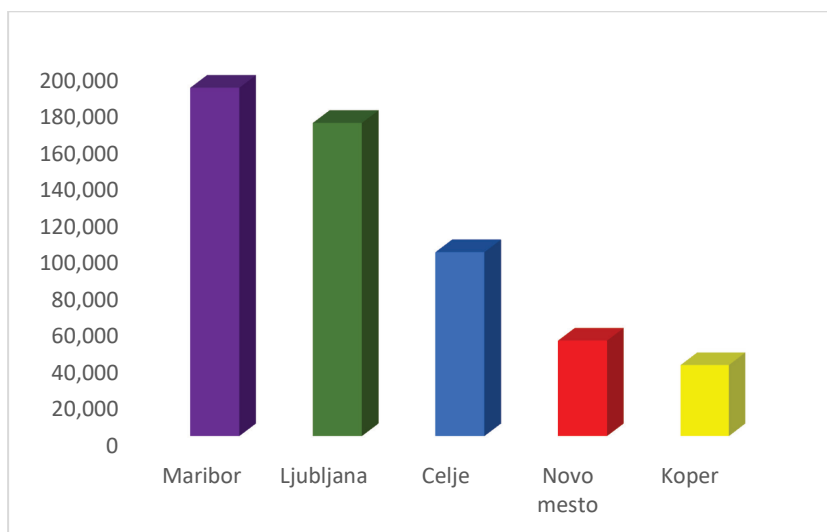
Slika 23: Prikaz dinamike izvrševanja PN na PE Novo mesto

5 SODELOVANJE Z IZVAJALCI SANKCIJ NA PODROČJU DELA V SPLOŠNO KORIST

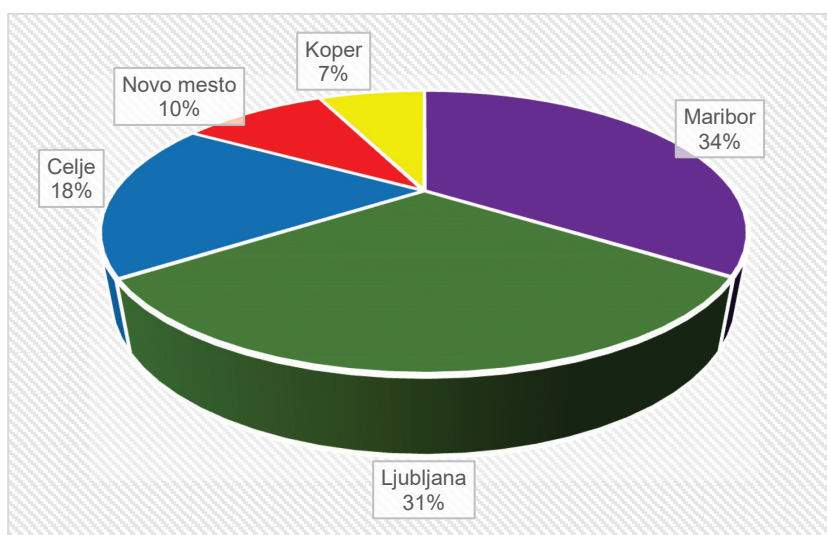
V letu 2018 je bilo osebam, vključenim v probacijo, naloženih skupaj 522.823 ur DSK po KZ, ZKP in ZP-1. Iz Preglednice 14 je razvidno, da je bilo največ ur DSK naloženih v okviru PE Maribor, in sicer 119.0282 ali 34 % od skupnega števila ur, sledi PE Ljubljana: 171.071 s skupnim deležem 31 %, PE Celje: 100.490 ali 18 % na ravni celotnega števila ur. Najmanj ur DSK je bilo naloženih na PE Novo mesto, in sicer 52.159 ali 10 % od skupnega števila ur in PE Koper 38.821 ali 7 % na ravni skupnega deleža ur.

Preglednica 14: Število naloženih ur dela v splošno korist

Probacijske enote	CE	KP	LJ	MB	NM	Skupaj
Leto 2018	100.490	38.821	171.071	190.282	52.159	522.823

Slika 24: Prikaz opravljenih ur dela v splošno korist

Slika 25: Delež opravljenih ur dela v splošno korist

5.1 SPORAZUM O UREJANJU MEDSEBOJNIH PRAVIC IN OBVEZNOSTI V ZVEZI Z IZVRŠEVANJEM DELA V SPLOŠNO KORIST

Za organizacijo in izvrševanje DSK je zelo pomembno sodelovanje z izvajalcem sankcije (v nadaljevanju IS), ki osebo sprejmejo na izvrševanje DSK. Sodelovanje z IS na področju DSK je bilo tudi med nalogami, ki so jih do začetka delovanja UPRO opravljali CSD. Na začetku svojega delovanja je UPRO iz vseh CSD pridobil seznam IS vključenih na področju izvrševanja DSK in pripravil nov **Sporazum o urejanju medsebojnih pravic in obveznosti v zvezi z izvrševanjem dela v splošno korist** (v nadaljevanju: Sporazum) ter ga posredoval v podpis vsem organizacijam s seznama. UPRO je tako v prvi fazi prejel 700 podpisanih Sporazumov.

Po reorganizaciji CSD v letu 2018 in uvedbo nove organizacijske strukture je UPRO sklenil nove Sporazume z novoustanovljenimi območnimi CSD.

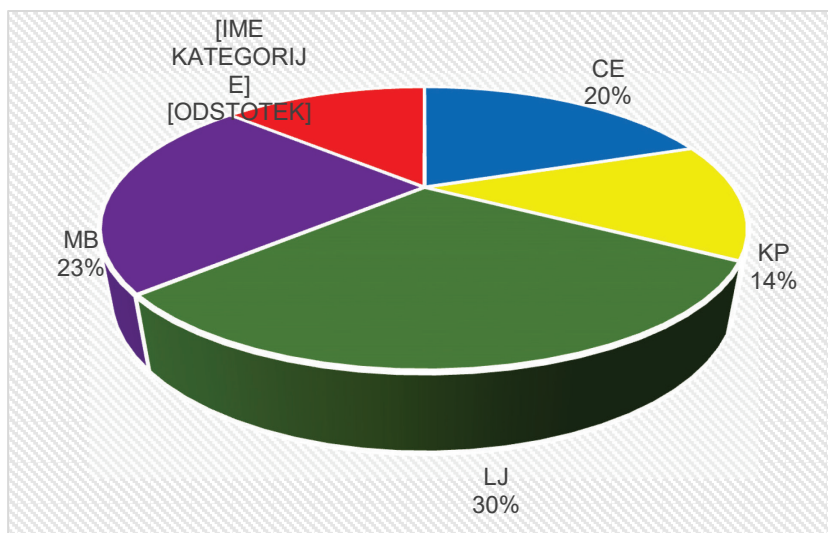
V letu 2018 je UPRO z IS sklenil skupaj 797 Sporazumov. Po sklenjenem Sporazumu UPRO vnese IS na seznam IO. Seznam IS je bil v letu 2018 dopolnjevan, glede na potrebe probacijskih enot.

Sporazum, ki ga skleneta UPRO in IS omogoča povračilo upravičenih stroškov IS, ki nastanejo za osebo vključeno v probacijo pri izvrševanju DSK, in sicer za:

- 1) zdravniški pregled,
- 2) usposabljanje iz varnosti in zdravja pri delu,
- 3) zavarovanje za invalidnost in smrt, ki je posledica poškodbe pri delu ali poklicne bolezni,
- 4) prevoz na delo in z dela,
- 5) malica/prehrana med delom.

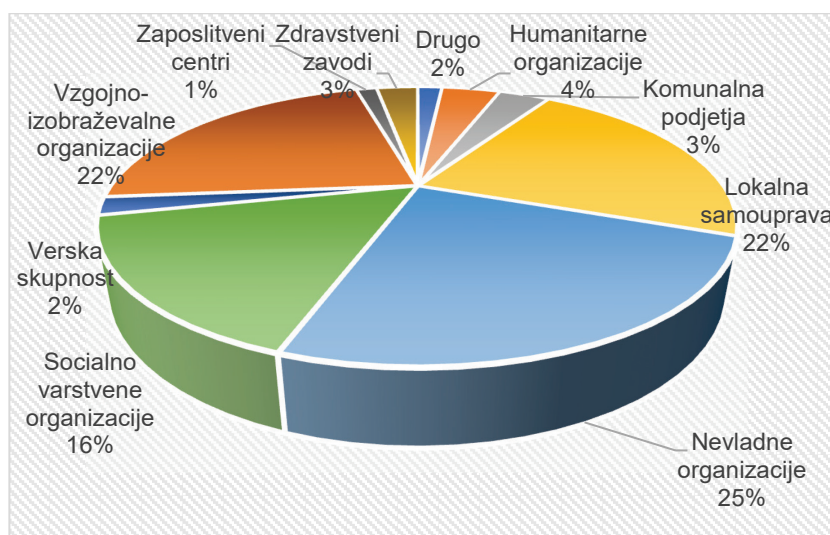
Preglednica 15: Število sklenjenih Sporazumov z izvajalci sankcij v letu 2019

Probacijske enote	CE	KP	LJ	MB	NM	Skupaj
Leto 2018	157	107	241	185	107	797
Humanitarne organizacije	7	4	9	7	4	31
Komunalna podjetja	7	3	4	6	7	27
Lokalna samouprava	46	23	29	55	21	174
Nevladne organizacije	47	21	63	46	19	196
Socialno varstvene organizacije	16	23	55	24	11	129
Verska skupnost	2	1	1	0	13	17
Vzgojno-izobraževalne institucije	20	27	67	35	28	177
Zaposlitveni centri	1	1	4	4	1	11
Zdravstveni zavodi	9	2	6	3	2	22
Drugo	2	2	3	5	1	13

Slika 26: Delež zastopanosti izvajalcev sankcij na posameznih PE

V letu 2018 je UPRO sklenil Sporazum s 797 izvajalci sankcij (Preglednica 15), od tega je bilo največ Sporazumov sklenjenih (Slika 26) na območju PE Ljubljana (30 %), sledi PE Maribor (23 %), PE Celje (20 %), PE Koper (14 %) in PE Novo mesto (13 %). Število sklenjenih Sporazumov je v sorazmerju velikosti področja, ki ga pokriva posamezna probacijska enota.

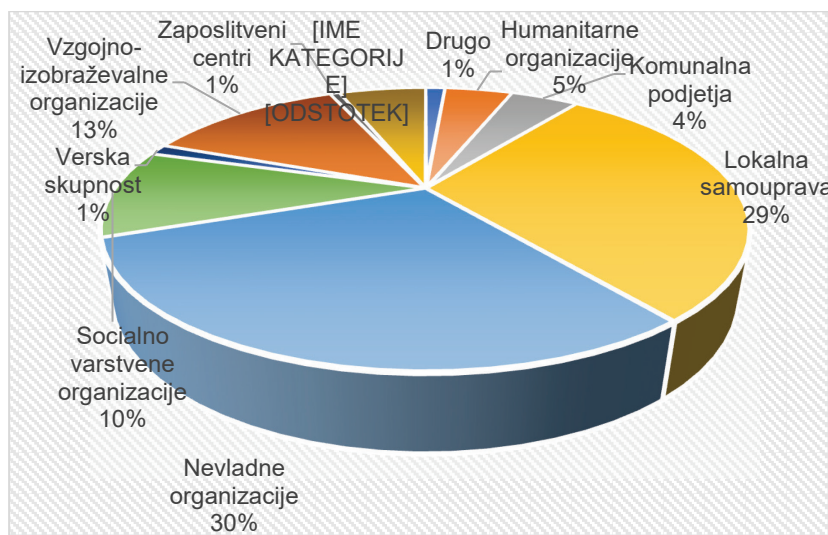
Slika 27: Področja delovanja izvajalcev sankcij

Na ravni vseh sklenjenih Sporazumov je bilo največ Sporazumov (Slika 27) sklenjenih z nevladnimi organizacijami (25 %), ki v svoji organizacijski obliki delujejo kot različna društva, zavodi ali združenja in delujejo na področju kulture, umetnosti, športa ter pomoči in samopomoči. To so predvsem prostovoljna gasilska društva, kulturno-umetniška, športna in turistična društva. Med izvajalci sankcij izstopa tako še lokalna skupnost (22 %), v okviru katerih je največ sklenjenih Sporazumov z občinami in javnimi zavodi kot tudi vzgojno-izobraževalnimi institucijami, v okviru katerih je največ podpisanih

Sporazumov z osnovnimi in srednjimi šolami ter vrtci. Socialno varstvene organizacije predstavljajo 16 % delež vseh izvajalcev sankcij. Področje delovanja teh se nanaša predvsem na psihosocialno pomoč, ki jo izvajajo CSD, ter psihosocialno pomoč in skrb pri socializaciji in integraciji oseb s posebnimi potrebami in gibalno oviranimi osebami v varstveno delovnih centrih in domovih za starejše občane. Čeprav je statistični delež izvajalcev sankcij, kot so humanitarne organizacije (4 %), zdravstveni zavodi (3 %), komunalna podjetja (3 %) in verske skupnosti (2 %), na seznamu izvajalcev sankcij dokaj nizek, ni zanemarljivo njihovo sodelovanje na področju izvrševanj DSK. Te organizacije so tudi najmanj številčno razvite in zastopane na območju Republike Slovenije, predstavljajo pa pomemben delež izvajalcev sankcij, v katerih predvsem osebe s težavami v socialni integraciji opravljajo delo v splošno korist. Največkrat so to najbolj odprti izvajalci sankcij za sodelovanje in vključevanje diskriminiranih skupin in oseb v probacijo.

5.1.1 Izvajalci sankcij in področje delovanja na območju Probacijske enote Celje

Na območju PE Celje je v letu 2018 UPRO sklenil Sporazum s 157 izvajalci sankcij (Preglednica 15) ali 20 % (Slika 26) od skupnega števila sklenjenih sporazumov.

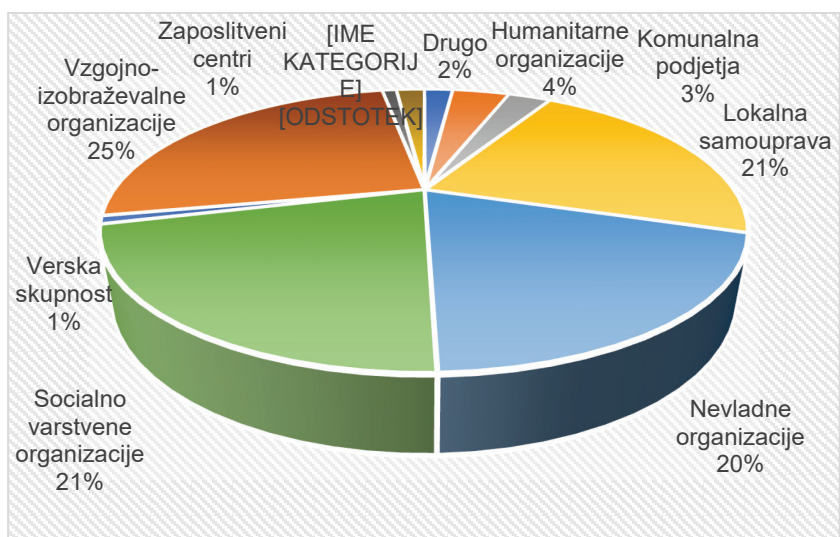

Slika 28: Področje delovanja izvajalcev sankcij na območju PE Celje

V skladu s celotnim deležem ima tudi PE Celje (Slika 28), največ sklenjenih Sporazumov z izvajalci, kot so nevladne organizacije (30 %) in lokalna samouprava (29 %), najmanj pa izvajalskimi organizacijami, kot so zaposlitveni centri in verski zavodi (1 %). Delež humanitarnih organizacij (5 %) in komunalnih podjetij (4 %) je v PE Celje enak celotnemu deležu sklenjenih Sporazumov s temi organizacijami.

5.1.2 Izvajalci sankcij in področje delovanja na območju Probacijske enote Koper

V letu 2018 je UPRO na območju PE Koper, sklenil Sporazum z 107 izvajalci sankcij (Preglednica 15) ali 14 % (Slika 26) od skupnega števila sklenjenih sporazumov.

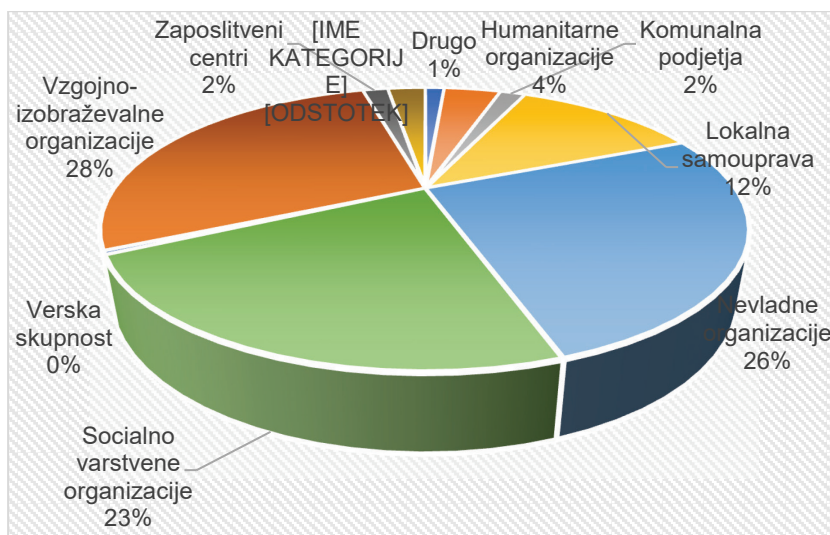

Slika 29: Področje delovanja izvajalcev sankcij na območju PE Koper

Na območju PE Koper (Slika 29) največji delež izvajalcev sankcij predstavljajo vzgojno-izobraževalne organizacije (25 %), sledijo socialno varstvene organizacije in lokalna samouprava (21 %) ter nevladne organizacije (20 %). V sorazmerju je tudi delež humanitarnih organizacij (4 %) in komunalnih podjetij (3 %) glede na vse sklenjene Sporazume, ki jih ima UPRO s temi organizacijami. Najmanjši delež predstavljajo zaposlitveni centri in verska skupnost (1 %).

5.1.3 Izvajalci sankcij in področje delovanja na območju Probacijske enote Ljubljana

Na območju PE Ljubljana je v letu 2018 UPRO sklenil Sporazum z 241 izvajalci sankcij (Preglednica 15) ali 30 % (Slika 26) od skupnega števila sklenjenih sporazumov.

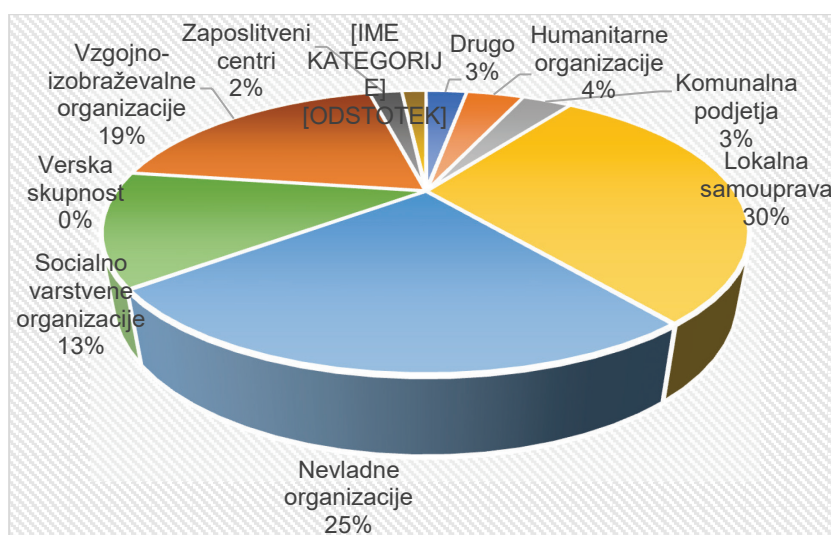

Slika 30: Področje delovanja izvajalcev sankcij na območju PE Ljubljana

PE Ljubljana (Slika 30) ima, tako kot PE Koper, največ sklenjenih Sporazumov z izvajalci sankcij s področja vzgoje in izobraževanja (28 %), sledijo nevladne organizacije (26 %) in socialno varstvene organizacije (23 %). Skupni delež humanitarnih organizacij (4 %) je glede na sklenjene pogodbe z UPRO, v razmerju s celotnim deležem teh organizacij na območju Republike Slovenije. Najmanj sklenjenih Sporazumov je s področjih, kot so komunalna podjetja, zaposlitveni centri in zdravstveni zavodi (2 %). Z nobeno od verskih skupnosti PE Ljubljana nima podpisanega Sporazuma.

5.1.4 Izvajalci sankcij in področje delovanja na območju Probacijske enote Maribor

V letu 2018 je UPRO na območju PE Maribor, sklenil Sporazum s 185 izvajalci sankcij (Preglednica 15) ali 23 % (Slika 26) od skupnega števila sklenjenih sporazumov.

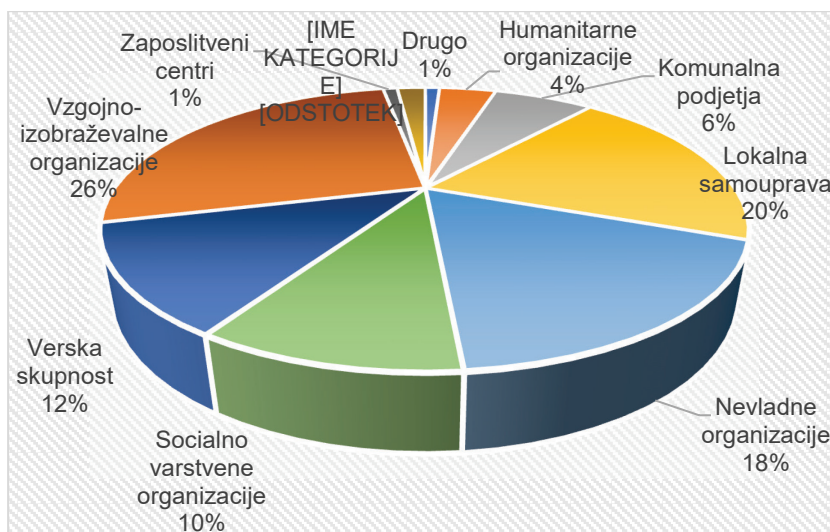

Slika 31: Področje delovanja izvajalcev sankcij na območju PE Maribor

Za izvajanje DSK ima PE Maribor (Slika 31) od skupnega števila sklenjenih Sporazumov največ sklenjenih z lokalno samoupravo (30 %) in nekaj manj z nevladnimi organizacijami (25 %), z izvajalci sankcij s področja vzgoje in izobraževanja (19 %) in socialno varstvenimi organizacijami (13 %). Najmanj sklenjenih Sporazumov je z zaposlitvenimi centri (2 %) in zdravstvenimi zavodi (1 %). PE Maribor, tako kot PE Ljubljana, nima podpisanega Sporazuma z nobeno od verskih skupnosti. Delež humanitarnih organizacij (4 %) in komunalnih podjetij (3 %) je v sorazmerju s številom vseh podpisanih Sporazumov s temi organizacijami.

5.1.5 Izvajalci sankcij in področje delovanja na območju Probacijske enote Novo mesto

Na območju PE Novo mesto je v letu 2018 UPRO sklenil Sporazum s 107 izvajalci sankcij (Preglednica 15) ali 13 % (Slika 26) od skupnega števila sklenjenih sporazumov.

Slika 32: Področje delovanja izvajalcev sankcij na območju PE Novo mesto

PE Novo mesto (Slika 32) ima tako kot PE Ljubljana in PE Koper največ sklenjenih Sporazumov z izvajalci sankcij s področja vzgoje in izobraževanja (26 %), sledi lokalna samouprava (20 %) in nevladne organizacije (18 %). Za razliko od drugih probacijskih enot ima PE Novo mesto velik delež sklenjenih Sporazumov z versko skupnostjo (12 %), ki je na tem območju zelo odprta in dovzetna za sodelovanje. Delež humanitarnih organizacij (4 %) je primerljiva s celotno ravno popisanih Sporazumov s temi organizacijami, dokler je delež komunalnih podjetij nekoliko višji (6 %). Najmanj sklenjenih Sporazumov na območju PE Novo mesto je z zdravstvenimi zavodi (2 %) in zaposlitvenimi centri (1 %).

5.1.6 Najbolj pogosto opravljena dela v okviru dela v splošno korist

Osebe vključene v probacijo, ki opravljajo DSK pri IS opravljajo različna dela znotraj izvajalskih organizacij kot tudi na prostem. Najbolj pogosta dela so:

- pomožna dela v kuhinji (priprava in postrežba hrane ter pomivanje posode),
- pomožna dela v pralnici (pranje in likanje),
- socialno integracijska dela (druženje z uporabniki, spremstvo starejših občanov, spremstvo otrok s posebnimi potrebami ter spremstvo gibalno oviranih oseb),
- računalniško vnašanje podatkov,
- kreiranje spletne strani,
- pomoč pri organizaciji kulturnih dogodkov,
- osveščanje o varnosti prometa,
- urejanje in vpisovanje arhivskega gradiva (knjižnice in arhiv),
- dostavljanje obrokov hrane v bolnici in domu za starejše občane,
- dostavljanje obrokov hrane na dom starejšim občanom,
- vzdrževalna hišniška dela (skrb za urejenost in funkcionalnost notranjih prostorov),
- vzdrževanje in urejanje okolice,
- različna fizična in komunalna dela,
- pomoč v skladišču materialne pomoči,
- delo v proizvodnji,
- osveščanje o skrbi za hišne ljubljence,
- skrb za živali (zavetišče za živali),
- zbiranje donatorskih sredstev,
- redarstvo na športnih dogodkih.

UPRO je v skladu z Zakonom o probaciji, ki v 23. členu določa, da so samoupravne lokalne skupnosti dolžne zagotavljati delo v splošno korist v okviru nalog iz svojih pristojnosti in zagotavljati izvajalce sankcij za njegovo izvrševanje, v mesecu novembru, s ciljem širitve mreže izvajalcev sankcij oziroma izvajalskih organizacij, pozval vse občine v Republiki Sloveniji, da posredujejo seznam organizacij, pri katerih bi lahko osebe, vključene v probacijo izvrševale DSK. Glede na posredovane sezname občin se je posodobil seznam izvajalcev sankcij, ki zagotavljajo izvrševanje DSK. V letu 2018 je tako centralna enota redno širila mrežo izvajalcev sankcij in posodabljala seznam.

6 SODELOVANJE Z IZVAJALCI SANKCIJ NA PODROČJU STROKOVNE OBRAVNAVE OSEB

Izvajalci sankcij so po Zakonu o probaciji vsi tisti javni zavodi in organizacije ter nevladna društva, ki sodelujejo pri izvrševanju probacijskih nalog. Največkrat se probacijska enota poveže z izvajalci sankcij ob izrečenem navodilu, ki ga ob varstvenem nadzorstvu določi sodišče ali komisija za pogojni odpust. Oseba, vključena v probacijo, se lahko vključuje v različne strokovne obravnave pri drugih izvajalcih sankcij tudi ko nima izrečenega navodila, vendar v skladu z osebnim načrtom in cilji, ki jih določi skupaj s svojim probacijskim uslužbencem. Izvajalci sankcij pogosto sodelujejo v primerih, ko ima oseba, vključena v probacijo, težave na področju odvisnosti, težave v duševnem zdravju ali v primerih, ko ima oseba nasilne vedenjske vzorce.

Že pred samim delovanjem Uprave za probacijo je bilo povabljenih k sodelovanju veliko število nevladnih organizacij, ki delujejo na področju socialnega varstva na različnih področjih: obravnava alkoholizma, reševanje osebnih stisk, obravnava odvisnosti od drog, pomoč osebam s težavami v duševnem zdravju, stanovanjske skupine, obravnava povzročiteljev nasilja idr. V okviru srečanj so se predstavile posamezne organizacije, predstavljeno je bilo delovanje UPRO, mreža probacijskih enot, probacijske naloge in pristojnosti probacijskih uslužbencev. Vzpostavil se je okvirni dogovor o sodelovanju in medsebojnem povezovanju pri obravnavi oseb, vključenih v probacijo.

Poleg nevladnih organizacij pri izvrševanju probacijskih nalog sodelujejo tudi druge javne službe in zavodi, in sicer zdravstveni domovi, psihiatrične bolnišnice, CSD, območne enote zavoda za zaposlovanje in drugi.

Izvajalci sankcij imajo pri izvrševanju skupnostnih sankcij pomembno vlogo, saj s svojim delovanjem prispevajo k uresničevanju ciljev, določenih v osebnem načrtu oseb, vključenih v probacijo oziroma k njihovi reintegraciji in resocializaciji. UPRO si bo prizadeval krepiti in razvijati že vzpostavljene oblike sodelovanj ter tudi širiti mrežo izvajalcev sankcij.

V nadaljevanju so prikazani izvajalci sankcij po posameznih probacijskih enotah. V preglednici so navedeni izvajalci sankcij, ki so sodelovali pri izvrševanju navodil ob varstvenem nadzorstvu, ki jih je določilo sodišče ali komisija za pogojni odpust, pod preglednico pa so navedeni izvajalci sankcij, s katerimi so probacijske enote sodelovale v drugih primerih oziroma pri izvrševanju probacijskih nalog.

Preglednica 16: Izvajalci sankcij na področju strokovne obravnave oseb na območju PE Celje

PROBACIJSKA ENOTA CELJE		
IZVRŠEVANJE NAVODIL PRI VARSTVENEM NADZORSTVU		
	Javni zavodi	NVO
PODROČJE ODVISNOSTI	Psihiatrična bolnišnica Vojnik ZD Velenje ZD Celje, Metadonska ambulanta ZD Radlje ob Dravi	Inštitut Vir Projekt Človek Društvo Zdrava pot Zavod Socio Celje Klub zdravljenih alkoholikov Velenje
PODROČJE NASILJA	CSD Celje, enota Šmarje pri Jelšah ZD Celje ZD Žalec	DNK Zavod Racio social Celje

Probacijska enota Celje je pri izvrševanju probacijskih nalog in z namenom uresničevanja ciljev iz osebnega načrta sodelovala s CSD Celje z enotami, CSD Koroška z enotami, CSD Savinjsko – Šaleška z enotami, ZD Velenje, ZD Ravne na Koroškem, Inštitutom Vir, društvom Projekt Človek, in Zavodom Socio.

Preglednica 17: Izvajalci sankcij na področju strokovne obravnave oseb na območju PE Koper

PROBACIJSKA ENOTA KOPER		
IZVRŠEVANJE NAVODIL PRI VARSTVENEM NADZORSTVU		
	Javni zavodi	NVO
PODROČJE ODVISNOSTI	Psihiatrična bolnišnica Idrija ZD Koper, Metadonska ambulanta ZD Nova Gorica	Projekt Človek KZA Nova Gorica
PODROČJE NASILJA	Psihiatrična klinika Ljubljana, Ambulanta za spolno zdravje CSD Koper	DNK
DUŠEVNO ZDRAVJE	Psihiatrična bolnišnica Idrija ZD Koper ZD Nova Gorica, Psihiatrični dispanezer ZD Tolmin, Psihiatrični dispanzer	

Probacijska enota Koper je pri izvrševanju probacijskih nalog sodelovala s CSD Koper, izvajalci socialne aktivacije in Primss-om (Primorsko svetovalno središče).

Preglednica 18: Izvajalci sankcij na področju strokovne obravnave oseb na območju PE Ljubljana

PROBACIJSKA ENOTA LJUBLJANA		
IZVRŠEVANJE NAVODIL PRI VARSTVENEM NADZORSTVU		
	Javni zavodi	NVO
PODROČJE ODVISNOSTI	Psihiatrična bolnišnica Idrija Psihiatrična bolnišnica Begunje Poliklinika Ljubljana ZD Trebnje ZD Ljubljana ZD Kranj ZD Trbovlje ZD Logatec, Center za preventivo in zdravljenje odvisnosti od drog Univerzitetna psihiatrična klinika Ljubljana, Center za zdravljenje odvisnih od prepovedanih drog Univerzitetna psihiatrična klinika Ljubljana, Enota za zdravljenje odvisnosti od alkohola	KZA Ljubljana KZA Vrhnika KZA Kamnik Društvo Projekt Človek Stigma Varna hiša Društvo Žarek upanja
PODROČJE NASILJA	Univerzitetna psihiatrična klinika Ljubljana, Center mentalno zdravje, Ambulanta za spolno zdravje	DNK
DUŠEVNO ZDRAVJE	Poliklinika Psihiatrična klinika Ljubljana Psihiatrična bolnišnica Begunje	Desa Vanovšek (Združenje družinskih terapevtov)

Probacijska enota Ljubljana je pri izvrševanju probacijskih nalog sodelovala s CSD Bežigrad, CSD Vrhnika, CSD Lj. – Šiška, CSD Domžale, CSD Cerknica, CSD Trbovlje, CSD Ribnica in CSD Kanj - Reintegracijski center Vincenca Drakslerja, Tržič.

Preglednica 19: Izvajalci sankcij na področju strokovne obravnave oseb na območju PE Maribor

PROBACIJSKA ENOTA MARIBOR		
IZVRŠEVANJE NAVODIL PRI VARSTVENEM NADZORSTVU		
	Javne organizacije	NVO
PODROČJE ODVISNOSTI	UKC Maribor, Oddelek za zdravljenje odvisnosti, UKC Maribor, Oddelek za psihiatrijo Psihiatrična bolnišnica Ormož ZD dr. Adolfa Drolca Maribor, Dispanzer za psihohigieno Center za duševno zdravje Ptuj Psihiatrična ambulanta dr. Kociper, Radenci ZD Murska Sobota – Skupnostna psihiatrična obravnava UKC Maribor, Forenzični oddelek	Projekt Človek TS Sopotje – Društvo zdravljenih odvisnikov Podravja Društvo za pomoč in samopomoč na področju zasvojenosti Zdrava pot Maribor Zavod Pelikan Karitas
PODROČJE NASILJA		DNK Društvo Zrno
DUŠEVNO ZDRAVJE	Center za duševno zdravje Ptuj ZD dr. Adolfa Drolca Maribor, Dispanzer za psihohigieno Psihiatrična bolnišnica Ormož Zdravstveni dom Ptuj UKC Maribor, Oddelek za psihiatrijo, Enota za forenzično psihiatrijo	

Probacijska enota Maribor je pri izvrševanju probacijskih nalog sodelovala s CSD Maribor, CSD Ptuj, CSD Lenart, zavodom za zaposlovanje, Območno službo Ptuj, URI Soča in Zavodom Papilot v Murski Soboti.

Preglednica 20: Izvajalci sankcij na področju strokovne obravnave oseb na območju PE Novo mesto

PROBACIJSKA ENOTA NOVO MESTO		
IZVRŠEVANJE NAVODIL PRI VARSTVENEM NADZORSTVU		
	Javni zavodi	NVO
PODROČJE ODVISNOSTI	ZD Novo mesto ZD Metlika Univerzitetna psihiatrična klinika Ljubljana, Center za zdravljenje odvisnih od prepovedanih drog	Društvo Srečanje
PODROČJE NASILJA	CSD Novo mesto CSD Krško	DNK Zavod Emma
DUŠEVNO ZDRAVJE	ZD Novo mesto ZD Metlika	

Probacijska enota Novo mesto je pri izvrševanju probacijskih nalog sodelovala z društvoma Avtonomnost, osebnost svetovanje, psihoterapija in Anonimnimi alkoholiki.

7 PODROČJE IZOBRAŽEVANJA IN USPOSABLJANJA

Področje izobraževanja in usposabljanja strokovnih delavcev oziroma probacijskih uslužbencev je eno od pomembnejših in prioritarnih področij dela novega organa. Visoka strokovna usposobljenost, specialna znanja in veščine ter opremljenost z znanji in strokovnimi orodji, ki so znanstveno preverjena in podprta, so cilji UPRO.

Probacijski uslužbenci so se v letu 2018 udeležili več izobraževanj in usposabljanj z različnih strokovnih področij. Izvajalci izobraževanj so bili tako domači kot tuji strokovni delavci.

V mesecu aprilu je bilo izvedeno interno izobraževanje na temo izvrševanja probacijskih nalog, ki je zajemalo splošne usmeritve oziroma pregled Smernic za delo probacijskega uslužbenca, pregled zakonodaje in podzakonskih aktov, uporabo probacijskih obrazcev idr.

V mesecu maju sta strokovnjakinji s socialnega in zdravstvenega področja, iz CSD Ljubljana Vič Rudnik in Psihiatrične klinike Ljubljana, Enote za zdravljenje alkoholizma, predstavili obravnavo oseb, ki se srečujejo s problematiko alkoholizma in prekomernega pitja alkohola. Pri veliko osebah, vključenih v probacijo, je prepoznati težave škodljivega pitja alkohola, zato so informacije, poznavanje sistema in izkušnje obravnave teh ljudi še posebej pomembne.

V mesecu maju je bilo izvedeno dvodnevno intenzivno usposabljanje »Izvajanje probacijskih nalog«, ki so ga izvedli strokovni delavci iz hrvaške probacijske službe. Izpostavljene so bile teme priprave osebnih načrtov, vodenja razgovorov, ocene dejavnikov tveganja. Pomemben doprinos k bogatitvi znanj je bil neposreden prenos izkušenj in znanj iz večletne prakse dela s storilci kaznivih dejanj.

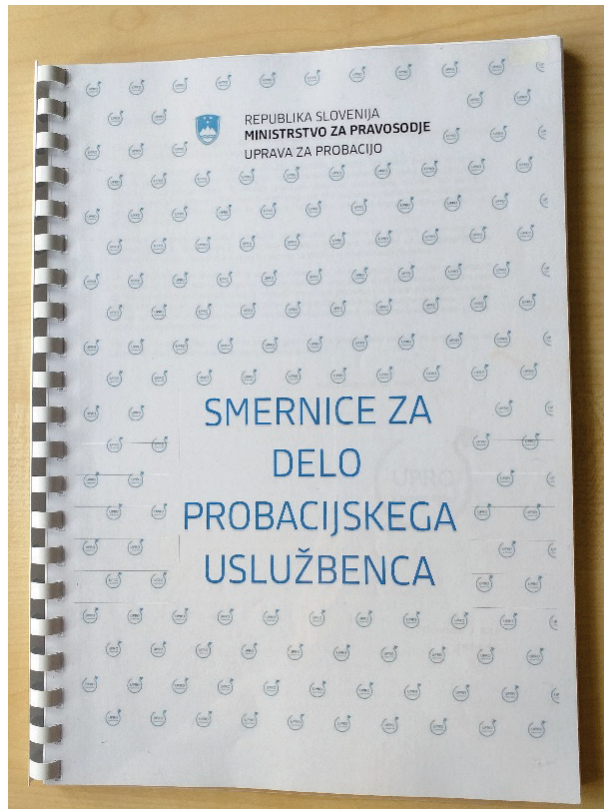
Septembra je psihologinja iz PE Ljubljana izvedla predavanje za vse probacijske uslužbenke na temo vedenjsko kognitivne terapije in osebnostnih motenj. Vsebine predavanj so se dotikale tudi neposredne obravnave oseb, vključenih v probacijo.

Oktober se je pričela izvajati supervizija, ki poteka enkrat mesečno, in sicer v eni skupini so vključene vodje PE, v dveh skupinah pa probacijski uslužbenci. Supervizija zajema vodenje in svetovanje, v katerem strokovni delavec skozi proces učenja in predelave lastnih izkušenj razvija poklicne veščine in bogati strokovna znanja.

Oktober se je vzpostavila intervizijska delovna skupina za obravnavo oseb, ki imajo izkušnjo spolnega nasilja. Skupino vodi psihologinja PE Ljubljana, člani skupine pa so po en probacijski uslužbenec vsake PE. V delovni skupini se posvečajo specialistični obravnavi oseb, ki povzročajo spolno nasilje.

Novembra so bili probacijski uslužbenci vključeni v delavnice iz motivacijskega intervjuja, ki jih je izvedla psihiatrinja z dolgoletno prakso obravnave oseb, ki imajo težave z alkoholizmom in duševnimi motnjami.

Probacijski uslužbenci so se udeležili tudi obveznega usposabljanja za imenovanje v naziv in usposabljanja iz varstva pri delu.

*Slika 33: Smernice za delo probacijskega uslužbenca
Vir: UPRO (2018)*

*Slika 34: Strokovni delavci hrvaške probacijske službe in UPRO na izobraževanju, maj 2018
Vir: UPRO (2018)*

8 PROJEKTNE AKTIVNOSTI

Uprava za probacijo je vključena v projektne aktivnosti Ministrstva za pravosodje v okviru potrjene operacije »Učinkovito pravosodje« (odločitev o podpori št. 11-1/1/MP/0 za operacijo »Učinkovito pravosodje«, št. 303-21/2016/21 z dne 21. 9. 2016), odgovorna je za uspešno izvedbo podaktivnosti »Vzpostavitev sistema za zagon probacije«. Operacijo, ki se je pričela v letu 2016 in bo trajala do leta 2023, sofinancirata Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada in Republika Slovenija, izvaja pa se izvaja v okviru Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020, 11. prednostne osi (Pravna država, izboljšanje institucionalne zmogljivosti, učinkovita javna uprava, podpora razvoju NVO ter krepitev zmogljivosti socialnih partnerjev), prednostne naložbe 11.1 (Naložbe v institucionalno zmogljivost ter učinkovitost javnih uprav in javnih storitev na nacionalni, regionalni in lokalni ravni za zagotovitev reform, boljše zakonodaje in dobrega upravljanja) in specifičnega cilja 11.1.1 (Izboljšanje kakovosti pravosodnih procesov z optimizacijo vodenja postopkov in dvigom kompetenc zaposlenih v pravosodnem sistemu).

Projektna sredstva, zagotovljena za vzpostavitev probacije v Sloveniji v skupni višini 2.042.000,00 EUR, so se sprva uporabljala v okviru Službe za probacijo Ministrstva za pravosodje. Od pričetka delovanja Uprave za probacijo v letu 2018 in zlasti od spremembe statusa UPRO kot dodatnega upravičenca na operaciji (spremenjena odločitev o podpori št. 303-21/2016/33 z dne 5. 7. 2018 Službe Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko, pa Uprava kot nov samostojni upravičenec upravlja z vsemi projektnimi sredstvi, povezanimi neposredno s podaktivnostjo »Vzpostavitev sistema za zagon probacije«. Predviden zaključek probacijske podaktivnosti znotraj operacije je v začetku februarja 2023.

Ključni cilj projekta je vzpostavitev pogojev za zagon in učinkovito delovanje enotnega sistema probacije v Sloveniji. Z ustanovitvijo Uprave za probacijo je tako Slovenija pridobila enovito nacionalno probacijsko službo, kot jo poznajo tudi drugod v Evropi. Številne probacijske aktivnosti sedaj izvršuje ena specializirana strokovna institucija v sodelovanju s partnerskimi organizacijami, s tem pa se predvideva povečanje učinkovitosti izvrševanja skupnostnih sankcij ter slovenskega kazensko-pravnega sistema v celoti. Pri tem so bili zlasti v letih 2017 in 2018 izpolnjeni številni pogoji za zagon probacije v Sloveniji, pripravljeni na podlagi predhodnega Akcijskega načrta za ustanovitev probacijske službe:

- sprejem Zakona o probaciji (ZPro, UL RS, št. 27/2017 z dne 2. 6. 2017),
- novelacija zakonodaje, ki je vsebinsko pokriva področje izvrševanja probacijskih nalog (KZ-1, ZKP, ZIKS-1, ZP-1),
- sprejem vseh potrebnih podzakonskih aktov za ustanovitev organa v sestavi (Uredba o številu probacijskih enot, območju njihovega delovanja ter sedežu centralne enote in probacijskih enot; Pravilnik o izvrševanju probacijskih nalog, pravilniki ipd.),
- ustanovitev Uprave za probacijo kot organa v sestavi Ministrstva za pravosodje, vključno s centralno enoto in 5 regionalnimi probacijskimi enotami,

- zagotovitev in ureditev delovnega okolja za Uprave.

Znotraj projekta so tako ob omenjenih pogojih določeni še kazalniki, s pomočjo katerih se bo merila učinkovita vzpostavitev sistema za delovanje probacije:

- vzpostavitev informacijskega sistema za potrebe delovanja Uprave – ProblS,
- vzpostavitev modela za ocenjevanje dejavnikov tveganja (RNR model),
- kadrovska popolnitev Uprave za probacijo za čas trajanja projekta,
- zagotovitev določene strojne računalniške in ostale IT opreme (v skladu s potrjeno metodologijo projektne dokumentacije),
- konstantno izvajanje izobraževanja in usposabljanja probacijskega kadra, študijske ekskurzije, strokovni posveti in konference,
- izvedba analiz, študij in raziskav s področja izvrševanja probacijskih nalog.

V času implementacije projekta so na podlagi projektne plana kadrovske virov in plana stroškov (po upravičenosti) tako zagotovljena namenska sredstva za stroške plač (in povračila stroškov v zvezi z delom) 10 zaposlenih uslužbencev do konca projekta, nakup strojne in programske računalniške opreme, nakup strežniške in diskovne opreme, druge računalniške storitve, za stroške službenih potovanj, informiranja in komuniciranja, izdelavo analiz in študij, ocen, raziskav, za področje izobraževanja in usposabljanja ter določene posredne stroške, vezane na delovanje organa v okviru projekta.

V letu 2018 se je tako že zaposlilo 9 probacijskih uslužbencev za potrebe projektne dela, nakupilo se je nekaj strojne računalniške in druge IT opreme, realizirala so se številna službena potovanja doma in v tujini (sestanki v okviru mednarodnih organizacij in bilateralna sodelovanja SE, EU, CEP, RAN) in študijski obiski probacijskih služb v tujini (Irska, Hrvaška, Severna Irska, Španija), udeležbe na konferencah, nakupil se je promocijski material za potrebe delovanja Uprave.

9 DELOVANJE NA NACIONALNEM IN MEDNARODNEM PODROČJU

Uprava za probacijo je bila skozi celo leto 2018 aktivna tako na nacionalnem kot tudi na mednarodnem področju.

Za čim uspešnejše izvrševanje probacijskih nalog in sodelovanje med organi, so predstavniki UPRO predstavili novosti slovenski strokovni javnosti. S ciljem povezovanja s sodno vejo oblasti se je izvedla uvodna predstavitev UPRO in Zakona o probaciji na Vrhovnem sodišču RS (vabljeni predstavniki Vrhovnega sodišča in Vrhovnega državnega tožilstva), nato so v obdobju med aprilom in junijem sledile predstavitve na Okrožnih sodiščih Maribor, Ptuj, Novo mesto, Krško, Kranj, Nova Gorica, Celje, Murska Sobota, Koper in Okrajnem sodišču Ljubljana, v začetku septembra pa so bile realizirane še predstavitve na Okrožnem sodišču Ljubljana in Slovenj Gradec. Predstavitve so se prav tako izvedle na Okrožnih državnih tožilstvih Celje in Ljubljana v mesecu aprilu, nato pa tudi na Dnevih državnih tožilcev 2018.

UPRO se je povezal tudi z Upravo za izvrševanje kazenskih sankcij; izvedena je bila predstavitev za vse vodstvene delavce Uprave za izvrševanje kazenskih sankcij, v sklopu izobraževanja za pravosodne policiste pa sta se izvedli dve predstavitvi vloge in pomena skupnostnih sankcij ter Uprave za probacijo (marec, april in november).

Predstavniki UPRO so izvedli tudi predstavitev vloge, pomena in delovanja Uprave za probacijo na Zavodu RS za zaposlovanje (marec 2018) s ciljem in željo medsebojnega povezovanja.

Strokovno in akademsko javnost se je ozaveščalo preko udeležb na različnih nacionalnih strokovnih posvetih in konferencah:

- na Dnevih varstvoslovja 2018 se je predstavil prispevek Probacija v Sloveniji – včeraj, danes, jutri (Ankaran, junij 2018);
- na strokovnem posvetu Združenja izvajalcev zaposlitvene rehabilitacije se je predstavil kazensko–pravni sistem v Sloveniji in skupnostne sankcije (Ljubljana, oktober 2018);
- na Prekrškovni šoli se je predstavilo delovanje UPRO in izvrševanje dela v splošno korist po Zakonu o prekrških (Bled, november 2018);
- na konferenci Kazenskega prava in kriminologije se je izvedla predstavitev z naslovom Probacija in dejavniki tveganja (Portorož, december 2018).

Številne aktivnosti so se odvijale tudi na mednarodnem področju. Pred samim pričetkom delovanja se je izvedel obisk Ministrstva za pravosodje Republike Hrvaške in Probacijskega urada v Zagrebu (Hrvaška, marec 2018) z namenom izmenjave znanj in izkušenj, saj je bil UPRO v zaključni fazi pripravljana Smernic za delo probacijskega uslužbenca.

Ministrstvo za pravosodje je aprila 2018 gostilo delegacijo Gruzije, kjer je UPRO predstavil vzpostavljanje probacijske službe v Sloveniji.

Zaposleni Uprave za probacijo so tudi člani več delovnih skupin, tako da so se udeležili raznih strokovnih sestankov in izobraževanj, kjer so aktivno sodelovali:

- EU Conference on Radicalisation in Prison & CEP Expert workshop (Bruselj, Belgija, februar 2018);
- RAN Policy & Practice Event: Revisiting the Notion of Prisons as Breeding Ground for Radicalisation (Budimpešta, Madžarska, oktober 2018); The Challenge of Resocialisation – Preventing recidivism of sentenced extreme (Dunaj, Avstrija, november 2018); Triple P – cooperation (Pariz, Francija, november 2018);
- Foreign Nationals in Prison and Probation Workshop (Haag, Nizozemska, oktober 2018);
- CEP Expert meeting in Education and training for probation Professionals Utrecht, Nizozemska, december 2018).

Na mednarodni konferenci 7th Specto Conference 2018 je bil predstavljen prispevek Establishing Probation Service in Slovenia & Identifying Special Treatment Needs (Timisoara, Romunija, september 2018).

V sklopu mednarodnega sodelovanja pa so se predstavniki udeležili tudi:

- Konference Electronic monitoring (Zagreb, april 2018);
- 23. konference Generalnih direktorjev zaporskih in probacijskih uprav Sveta Evrope (Johvi, Estonija, junij 2018);
- Konferenca Shaping the Future of European Judicial Training – fit fort he 21st Century Justice (Bruselj, Belgija, junij 2018);
- 2nd International Criminal Justice Summer Course 2018 on Radicalisation and Violent Extremist Offenders (Barcelona, Španija, julij 2018);
- Sestanek Sveta Evrope na temo Skupnostnih sankcij (Strasbourg, Francija, november 2018);
- Konferenca Sex Offender management (Riga, Latvija, november 2018).

Poleg nacionalnega in mednarodnega delovanja je bil UPRO aktiven tudi v medijskem prostoru: novinarska konferenca ob pričetku uradnega odprtja probacijskih enot, sodelovanje v oddaji Dobro jutro na RTV SLO, sodelovanje v oddaji Radia Maribor, sodelovanje v oddaji Svet 24 na Kanalu A in 24ur, prav tako pa je sodelovala pri odgovorih na številna novinarska vprašanja.

Nacionalno in mednarodno sodelovanje je izjemnega pomena za novonastali organ, saj se s tem krepi prepoznavanje vloge in pomena izvrševanja kazenskih sankcij v skupnosti, hkrati pa se izmenjujejo dobre prakse in znanja iz tujine, kar bo prispevalo h kvalitetnemu razvoju probacijske službe.

Slika 35: Skupnostne sankcije, Svet Evrope, Strassbourg
Vir: UPRO (2018)

Slika 36: CEP, Barcelona
Vir: UPRO (2018)

*Slika 37: CEP, Timisoara
Vir: UPRO (2018)*

*Slika 38: CEP, Bruselj
Vir: UPRO (2018)*

*Slika 39: Visoka udeležba na prvi predstavitvi Uprave za probacijo na Kazenskopravni šoli, Portorož
Na sliki: Nj. excs. veleposlanik Irske v SLO, direktorica UPRO, strokovna sodelavka Irske
probacijske službe, predstavnici UPRO, irska sodnica in predstavnik UPRO.
Vir: UPRO (2018)*

*Slika 40: 23rd Council of Europe Conference of Directors of Prison and Probation Services (CDPPS):
Working together effectively: Management and co-operation models between Prison and Probation
Services«, Estonie
Vir: UPRO (2018)*

10 KADROVSKE IN FINANČNE ZADEVE

10.1 KADROVSKE ZADEVE

Izračun kadra v postopku priprave akcijskega načrta in nato v zakonodajnem postopku je temeljil na dejanskem številu obravnavanih primerov na CSD v letu 2015, upoštevajoč normative, ki jih je za delo s storilci kaznivih dejanj in prekrškov pripravila Skupnost CSD. Izračun je pokazal (upoštevajoč takratno število zadev, ki je bilo bistveno nižje, kot se je izkazalo v letu 2017 za leto 2016 ter normativ, ki ga je opredelila Skupnost CSD), da bi potrebovali 56 delovnih mest, pri čemer se je ocenilo, da se potrebuje 10 delovnih mest za centralno enoto, ki bo skrbela za strateško vodenje in upravljanje organa, strokovno podporo, koordinacijo dela, izobraževanje/usposabljanje, koordinacijo z izvajalskimi organizacijami, razvoj strokovnih programov, mednarodno sodelovanje idr. Izvrševanje probacijskih nalog pa se razdeli na 5 probacijskih enot, na katerih bi bilo skupno zaposlenih 46 javnih uslužbencev. Podana je bila ocena, da bi se v prvem letu zaposlilo 36 javnih uslužbencev, od tega 6 na centralni enoti in 30 probacijskih svetovalcev, do konca drugega leta delovanja pa še preostalih 20.

Vlada je dne 7. 2. 2018 podala soglasje za povečanje skupnega kadrovskega načrta za 20 kvot za Ministrstvo za pravosodje, minister za pravosodje pa je določil, da se 22 kvot dodeli UPRO. Na osnovi sprejetja povečanja skupnega kadrovskega načrta se je pristopilo k pripravi Akta o spremembah in dopolnitvah Akta o sistemizaciji delovnih mest UPRO, kateremu je Vlada podala soglasje 27. 3. 2018.

ZPro je predvidel prevzem kadra s CSD na Upravo za probacijo. Tako sta Uprava za probacijo in Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti podpisala dogovor o prevzemu 12 strokovnih delavcev. Prevzem kadra iz CSD je bil nujno potreben za čim bolj uspešen zagon delovanja organa, saj so se iz CSD na organ prenesli strokovni delavci z večletnimi izkušnjami na področju obravnave storilcev kaznivih dejanj in prekrškov. Z Upravo za izvrševanje kazenskih sankcij je bilo dogovorjeno, da se 5 strokovnih delavcev ravno tako premesti na UPRO.

Vseh 17 premestitev javnih uslužbencev iz CSD in Uprave za izvrševanje kazenskih sankcij se je realiziralo z dnem 1. 4. 2018.

V nadaljevanju so se vodili kadrovske postopki v sklopu Operacije Učinkovito pravosodje. Razpisalo se je 5 delovnih mest za koordinatorja, 1 za strokovnega sodelavca, 1 za višjega svetovalca in 2 za svetovalca. Do konca leta 2018 je bilo na Upravi za probacijo zaposlenih 31 javnih uslužbencev; 22 zaposlitev se je financiralo iz proračunskih sredstev, 9 zaposlitev je financiranih s pomočjo sredstev kohezijske politike.

Preglednica 21: Pregled zaposlenih po vrsti delovnega mesta in vrsti delovnega razmerja v UPRO

Pregled števila zaposlenih po vrsti delovnega mesta in vrsti delovnega razmerja v UPRO												
DM	Centralna enota (NDČ)	Centralna enota (EU)	PE LJ (NDČ)	PE LJ (EU)	PE MB (NDČ)	PE MB (EU)	PE CE (NDČ)	PE CE (EU)	PE KP (NDČ)	PE KP (EU)	PE NM (NDČ)	PE NM (EU)
vodja (direktor/vodja PE)	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0
podsekretar	4	0	2	0	2	0	1	0	0	0	0	0
višji svetovalec	0	0	2	0	1	1	2	0	1	0	1	0
svetovalec	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
strokovni sodelavec VII/2-II	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
poslovni sekretar VII/1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
koordinator	0	0	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1
skupaj (enote)	5	2	5	1	4	2	4	1	2	2	2	1
	7		6		6		5		4		3	
skupaj (NDČ)	22											
skupaj (EU)	9											
skupaj (vsi zaposleni)	31											

Že v prvi polovici leta se je izkazalo, da je število probacijskih svetovalcev prenizko, glede na število zadev, ki jih je Uprava prejela v reševanje. Po prvih 6 mesecih delovanja je bilo povprečno število zadev, ki jih je imel probacijski svetovalec v reševanju, 70.1. Do konca leta se je to število dvignilo na 83.1 zadev. Po mednarodnih priporočilih naj bi se standard za kvalitetno obravnavo gibal med 20 in 30 zadev na svetovalca. Mednarodna primerjava po državah kaže, da se število zadev, ki jih ima svetovalec v obravnavi giba med 13 in 90: 13 Velika Britanija, 45 Belgija, 30 Estonija, Hrvaška 40, Latvija 20, Češka 80-90, Irska 37–40 zadev. V kolikor pogledamo slovensko stanje, je število primerov bistveno povečano, kar je dolgotrajno neobvladljivo oziroma nevzdržno. Zato bo eden ob prioritarnih ciljev v letu 2019 ustrezna kadrovska popolnitev organa v sestavi.

10.2 FINANČNE ZADEVE

Sprejeti proračun za leto 2018 na dan 31. 12. 2018 je znašal 1.047.800,00 EUR, veljavni proračun pa 794.961,46. UPRO je v skladu z veljavnim Zakonom o izvrševanju proračuna, v letu 2018 prerazporedil sredstva med proračunskimi postavkami in s tem zagotovil potrebna sredstva za realizacijo zastavljenih nalog. V letu 2018 je bilo tako porabljenih 736.419,76 EUR proračunskih sredstev veljavnega proračuna, kar znaša 93 %.

Največji del sredstev je bil namenjen stroškom plač in drugim izdatkom zaposlenih ter prispevkom delodajalcev za socialno varnost, in sicer 563.979,34 EUR. Ostali del sredstev pa je bil namenjen:

- **izdatkom za blago in storitve.** Največ sredstev v okviru te podskupine je bilo namenjenih za nakup pisarniškega materiala ter drugega splošnega materiala in storitev, plačilu poštnin in najemu storitev IP telefonije, plačila stroškov študentskega dela, plačila članarin ter prispevka za spodbujanje zaposlovanja invalidov. Preostanek realiziranih sredstev pa predstavljajo plačila posebnih materialov in storitev, prevoznih stroškov in izdatkov za službena potovanja.
- **stroškom dela v splošno korist.** Sredstva so bila v celoti namenjena kot plačilo IS za pokrivanje stroškov, ki jih imajo zaradi oseb napotenih na DSK.

- **investicijam in investicijskemu vzdrževanju.** Za vzpostavitev in delovanje novega organa v sestavi se je nabavljala predvsem osnovna pisarniška oprema, službena vozila in ostala oprema. Namen investicij je bil zagotoviti osnovne materialne pogoje za vzpostavitev in delovanje UPRO. Za izvajanje nalog po ZPr je ključnega pomena terensko delo (nadzorovanje hišnega zapora, nadzorovanje DSK, obiski na domu), zato so bili v drugi polovici leta 2018 izvedeni postopki za nabavo službenih vozil. V celoti je bil, v maju 2018, izveden nakup pisarniške opreme za centralno enoto. Za ostale probacijske enote so bili izbrani najemniški prostori, kjer je v večji meri bila zagotovljena oprema in pohištvo. Ostale aktivnosti vezane na nabavo osnovnih sredstev so bile izvedene na osnovi takratnih potreb na posameznih enotah.

UPRO je s soglasjem Službe Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko julija 2018 postal samostojni upravičenec v okviru operacije Učinkovito pravosodje. V skladu s tem je bila izvedena prerezporeditev sredstev znotraj operacije in je veljavni finančni načrt znašal 143.231,76 EUR. UPRO je v imel v skladu s planiranimi aktivnostmi v letu 2018 porabljenih 94.308,82 EUR kohezijskih sredstev. Največji del sredstev je bil namenjen stroškom plač, nakupu strojne opreme in strežnikov. S pomočjo kohezijskih sredstev so bile izvedene tudi udeležbe na mednarodnih konferencah s področja probacije, strokovni obiski tujih probacijskih služb, izvajalo se je izobraževanje probacijskih uslužbencev in pripravil se je promocijski material.

11 KLJUČNE NALOGE V LETU 2019

Prioritetni cilj Uprave v letu 2019 bo reševanje kadrovske problematike. UPRO se v kadrovskem načrtu ni približal kadrovski popolnitvi, ki je bila predvidena od sprejemu Zakona o probaciji. Akcijski načrt je namreč predvideval v prvem letu zaposlitev 33 javnih uslužbencev, nato pa še dodatnih 23, dejansko pa je UPRO imel dodeljenih 22 kvot. Kadrovska okrepitev je nujno potrebna, saj samo ustrezno število usposobljenega kadra lahko zagotavlja ustrezno obravnavo, ki je pomembna za doseganje cilja obravnave reintegracija oseb v skupnosti, zmanjševanja povratništva ter zagotavljanje varnosti družbe. Povprečno število zadev v letu 2018 je bilo 78.1 zadev, po mednarodnih priporočilih pa naj bi se standard za kvalitetno obravnavo gibal med 20 in 30 zadev na svetovalca. V kolikor želimo v čim večji meri realizirati tudi nadzor nad izvajanjem naloženih obveznosti na terenu, je tako kadrovska okrepitev še toliko bolj pomembna.

Uprava si bo prav tako prizadevala, da bo v čim večji meri uresničevala sprejeti Program izobraževanja, usposabljanja in izpopolnjevanja v Upravi ter s tem skrbela za strokoven razvoj kadra, pri čemer bo sledila razvoju stroke doma in v tujini. Aktivnosti bodo usmerjene v zagotavljanje in izvajanje ustreznih izobraževalnih programov (vodenje motivacijskega intervjuja s storilcem kaznivega dejanja, priprava osebnega načrta za osebo, vključeno v probacijo, specialna usposabljanja s področja obravnave odvisnosti od drog, alkohola, s področja obravnave nasilja, komunikacije in socialnih veščin), ki so pomembni za kvalitetno obravnavo oseb, napotenih na probacijo.

Za doseg profesionalnega razvoja organa je nujno potrebno povezovanje tudi z drugimi deležniki v sklopu kazensko pravnega sistema, tj. s sodišči, tožilstvom, policijo, zapori, s CSD, zavodom za zaposlovanje, nevladnimi organizacijami, zato si bo Uprava tudi v letu 2019 prizadevala, da se bodo ohranjali in vzpostavljali dobri medinstitucionalni odnosi.

Osrednji delež projektnih aktivnosti bo namenjen zagotovitvi informacijskega sistema ProblS. V skladu s splošnimi in specialnimi predpisi, ki urejajo delovanje Uprave, bo sistem ProblS omogočal podporo upravljavskim in analitičnim procesom UPRO ter zahtevam drugih organov v državi in EU. Predvidena vzpostavitev integracijskih mehanizmov bo omogočala povezavo med ProblS in drugimi bazami podatkov v javni upravi v smislu avtomatizacije, racionalizacije in informatizacije celotnega procesa probacijske obravnave, kar bo v končni fazi omogočilo probacijskim svetovalcem več časa za posvečanje vsebini reintegracijskega in tretmanskega dela z osebami, vključenimi v probacijo. V drugi polovici leta so predvidene zagonske aktivnosti za izdelavo specializiranega orodja za ocenjevanja dejavnikov tveganja (RNR model), ki bo probacijskim uslužbencem v strokovno pomoč pri oceni oseb, vključenih v probacijo. Posledično se bo fokus študijskih obiskov probacijskih služb v tujini osredotočil na omenjene aktivnosti.

V sklopu projektnih aktivnosti se bo dokupilo tudi nekaj mobilne strojne računalniške opreme in dodatnega promocijskega materiala.

*Slika 41: Zaposleni na UPRO v letu 2018 s sodelavci z MP
Vir: UPRO (2018)*

